

KAŞE

KAYSERİ ŞEHİR ENDEKSLERİ PROJESİ FAZ-1

MUSIAD
KAYSERİ

SANAYİ VE TEKNOLOJİ
İL MÜDÜRLÜĞÜ

İL MİLLÎ EĞİTİM
MÜDÜRLÜĞÜ

İL SAĞLIK
MÜDÜRLÜĞÜ

- Kayseri şehir endeksleri projesi ile şehrimizin mevcut ***“değişkenler”*** veri setini geriye dönük makine öğrenmesi yöntemleriyle analiz ederek, Kayseri’nin geleceğine yön verecek stratejik ***“amaç fonksiyonları”*** ve ***“endeksler”*** oluşturmayı hedefliyoruz.

- Bu endeksler, şehrimizin ekonomik canlılığını, insan kaynağının gelişimini, yaşam kalitesini ve yenilikçi kapasitesini bilimsel verilerle ölçülebilir kılacaktır.

Gökmen ÇİÇEK
Kayseri Valisi

Kıymetli Hemşehrilerim,

Kayseri, asırlar boyunca ticaretin ahlakla, üretimin ise azimle harmanlandığı, Anadolu'nun iktisadi kalbi olmuş bir şehirdir. Geçmişimizden aldığımız bu güçlü mirası, Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında "Türkiye Yüzyılı" vizyonuna yaraşır bir geleceğe taşımak; ancak bugünü doğru okumak ve yarını bilimsel verilerle planlamakla mümkündür. İşte bu amaçla, Valiliğimizin himayelerinde, MÜSİAD Kayseri ve Erciyes Üniversitemiz iş birliğiyle hayata geçirdiğimiz Kayseri Şehir Endeksleri Projesi (KAŞE), şehrimizin ekonomik ve sosyal röntgenini çeken tarihi bir adımdır.

Sanayi Kaslarımız ve Üretim Gücümüz

KAŞE'nin sunduğu Faz-1 sonuçları, Kayseri ekonomisinin sanayi kaslarının ne denli güçlü olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur. Şirket varlıklarımızın

%44,6'sının imalat sanayisinde toplanması, Şehrimizin istikrarlı bir net ihracatçı konumunda bulunması, Mobilya ve elektrikli cihazlarda Türkiye liderliğimiz, üretim kültürümüzün en somut göstergeleridir.

Veriyle Yüzleşme: Gelişim Alanlarımız

Ancak bu rapor, sadece başarılarımızı değil, aşmamız gereken yapısal alanları da bilimsel bir berraklıkla ortaya koymaktadır. Ulusal GSYH sıralamasındaki konumumuzun geliştirilmesi, kişi başına düşen refah payının artırılması ve alacak tahsilat sürelerinin iyileştirilmesi, önümüzdeki döneme ilişkin önemli eylem başlıklarıdır. Şehrimizde %50,0 seviyesinde olan işgücüne katılım oranını yükseltmek ise en önemli sosyal sorumluluk alanlarımızdan biridir.

Yeni Bir Başlangıç: Faz-2 KAŞE, bizim için

bir sonuç değil, yeni bir başlangıçtır. Tespit edilen bu göstergeler ışığında Faz-2 aşamasında; Yüksek katma değer üreten sektörlerin güçlendirilmesi, Dijital dönüşüm süreçlerinin yaygınlaştırılması, Kurumsal ve sürdürülebilir finansal yapıların desteklenmesi öncelikli hedeflerimiz olacaktır.

Kayseri için şimdi; üretim kültürümüzden aldığımız güçle, değişen dünyaya uyum sağlayacak şekilde sistemlerimizi güncelleme vaktidir.

Bu vizyoner çalışmanın mutfağında yer alan Erciyes Üniversitemizin kıymetli akademisyenlerine, MÜSİAD Kayseri yönetimine ve veri akışıyla projeye katkı sunan tüm kurumlarımıza teşekkür ediyorum. Bu kitapçıkta yer alan her veri, daha güçlü bir Kayseri için yol haritamızdır.

Dr. Memduh BÜYÜKKILIÇ
Kayseri Büyükşehir Belediye
Başkanı

Aziz Hemşehrilerim, Kıymetli İş Dünyası Temsilcileri;

Anadolu'nun kalbinde, 6 bin yıllık ticaret geçmişiyile medeniyetlere ev sahipliği yapmış, "Makarr-ı Ulema" olarak nitelendirilen âlimler şehri ve ticaretin merkezi Kayseri'miz; bugün de Türkiye'nin üreten gücü, düşünen beyni olmaya devam etmektedir. Bizler, **"İnsanı yaşat ki devlet yaşasın"** düsturuyla, şehrimizi sadece imar etmekle kalmıyor, gelecek nesillere daha güçlü, daha rekabetçi ve daha yaşanılabilir bir şehir bırakmak için **"Kayseri Modeli Belediyecilik"** anlayışıyla gece gündüz demeden çalışıyoruz.

Değerli hemşehrilerim, Valiliğimizin himayelerinde, MÜSİAD Kayseri Şubesi ve şehrimizin güzide bilim yuvası Erciyes Üniversitesi iş birliğiyle hayata geçirilen **Kayseri Şehir Endeksleri Projesi (KAŞE)** Faz-1 sonuçları bizlere göstermektedirki

sürekli değişen ve gelişen dünyada **"yinde saymak"** aslında geriye düşmektir. Raporun işaret ettiği **"Orta Gelir Tuzağı"** riskini aşmak, ulusal sıralamalardaki yerimizi daha yukarılara taşımak ve şehrimizin refah seviyesini artırmak için yeni bir hikâye yazmak mecburiyetindeyiz.

Büyükşehir Belediyesi olarak bizler, bu dönüşümün altyapısını hazırlamak adına dev adımlar atıyoruz. **"Akıllı Şehir"** uygulamalarımız, genişlettiğimiz raylı sistem ağıımız ve yenilenebilir enerji yatırımlarımızla, şehrimizin operasyonel verimliliğini artırarak sanayicimizin ve vatandaşımızın üzerindeki yükleri hafifletiyoruz. Turizmde Erciyes'ten Soğanlı Vadisi'ne kadar uzanan destinasyon yönetimimizle, şehrimizi sadece bir sanayi kenti değil, bacasız sanayi olan turizmin de merkezi yapma gayretindeyiz.

KAŞE Raporu, eksiklerimizi

görmek ve **"Faz-2"** stratejimizle geleceği planlamak adına bizlere bir yol haritası sunmaktadır. **"Mazeret yok, gayret var"** diyerek; sanayicimizle, üniversitelerimizle ve sivil toplum kuruluşlarımızla el ele, gönül gönüle vererek Kayseri'mizi hak ettiği **"Yüksek Gelir"** ligine taşıyacağız.

Bu vizyoner çalışmada emeği geçen MÜSİAD Kayseri yönetimine, Erciyes Üniversitesi'nin değerli akademisyenlerine ve katkı sunan tüm paydaşlarımıza şükranlarımı sunuyorum.

Şehrimiz için düşünen, üreten ve dertlenen herkesin başımızın üzerinde yeri vardır.

Selam, sevgi ve muhabbetlerimle...

Burhan ÖZDEMİR
MÜSİAD Genel Başkanı

**Çok Değerli MÜSİAD Üyelerimiz,
Kıymetli Kayseri İş Dünyası
Temsilcileri,**

Anadolu'nun üretim geleneğini ahlakla, girişimcilikle ve istikrarla yoğurmuş şehirlerimizin başında gelen Kayseri; geçmişten bugüne sadece üreten değil, ürettiğine yön veren bir ekonomik aklın da temsilcisi olmuştur. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında "Türkiye Yüzyılı" vizyonunu güçlü kılacak şehirlerimizden biri olan Kayseri'nin, bu rolünü daha da ileri taşıması; ancak veriye dayalı, bilimsel ve bütüncül bir bakış açısıyla mümkündür.

Bu anlayışla; MÜSİAD Kayseri'nin öncülüğünde, kamu ve üniversite iş birliğiyle hayata geçirilen Kayseri Şehir Endeksleri Projesi (KAŞE), yerel kalkınmayı merkeze alan örnek bir çalışmadır. KAŞE, yalnızca Kayseri'nin mevcut durumunu analiz eden bir rapor değil; aynı zamanda şehir ekonomilerinin geleceğine

dair güçlü bir metodoloji sunmaktadır.

Sanayi gücü, üretim kabiliyeti ve ihracat performansı ile Kayseri; Türkiye ekonomisinin lokomotif şehirlerinden biri olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır. İmalat sanayisinin şirket varlıkları içindeki ağırlığı ve bazı sektörlerde elde edilen liderlik, bu güçlü üretim hafızasının somut göstergeleridir.

KAŞE'nin en kıymetli yönü, başarılarımızı teyit ederken; gelişime açık alanlarımızı da şeffaflıkla ortaya koymasındır. Refahın tabana yayılması, işgücüne katılım oranlarının artırılması, finansal sürdürülebilirlik ve katma değerli üretim gibi başlıklar; yalnızca Kayseri için değil, ülkemizin tamamı için stratejik öneme sahiptir.

KAŞE'yi bir rapor olmanın ötesine taşıyan en önemli unsur, sürekliliğidir. Projenin Faz-2 aşamasında; teknoloji ve

inovasyon odaklı üretim, dijital dönüşüm, kurumsallaşma ve güçlü finansal yapı başlıklarında atılacak adımların, Kayseri'nin rekabet gücünü yeni bir seviyeye taşıyacağına inanıyorum.

Bu vizyoner çalışmanın hayata geçirilmesinde emeği bulunan başta MÜSİAD Kayseri Başkanımız ve yönetimi olmak üzere; katkı sunan tüm kamu kurumlarına, akademisyenlere ve paydaşlara teşekkür ediyorum. KAŞE'nin ortaya koyduğu bu değerli çalışma, Türkiye'nin şehir temelli kalkınma yolculuğu için de güçlü bir referans niteliğindedir.

Ferhat AKMERMER
MÜSİAD Kayseri Şube Başkanı

Değerli MÜSİAD Ailesi, Kıymetli İş Dünyası Temsilcileri ve Aziz Hemşehrilerim;

MÜSİAD Kayseri olarak, medeniyetimizin ticaret ve sanayi hafızası olan şehrimize karşı duyduğumuz sorumluluk, bizi sadece güncel sorunları konuşmaya değil, geleceği bilimsel verilerle inşa etmeye yöneltmektedir. **“Yüksek Ahlak, Yüksek Teknoloji”** düsturuyla çıktığımız bu yolda, şehrimizin ekonomik röntgenini çekmek ve yarınlarına ışık tutmak amacıyla başlattığımız **KAŞE (Kayseri Şehir Endeksleri) Projesi** bir rapor olmanın ötesinde, Kayseri iş dünyası için stratejik bir pusula niteliğindedir. Genel Başkanımız Sayın Burhan Özdemir’in ifdeleriyle “Türkiye Yüzyılı” vizyonuna katkı sunacak bu çalışma; Valiliğimizin himayelerinde ve Erciyes Üniversitemizin akademik titizliğiyle, **“hislerimizle bildiğimiz gerçekleri, verinin diliyle tescil etme”** iradesidir. Gücümüzün farkındayız, Eksiklerimizle Yüzleşiyoruz.

MÜSİAD Kayseri Şubesi olarak bizler, bu raporda sadece övünülecek yanlarımızı değil,

cesaretle yüzleşmemiz gereken **“gelişim alanlarını”** da merkeze alıyoruz.

• Veriler bize açıkça göstermektedir ki; çok üretiyoruz ancak finansal yönetimde, nakit akışında ve katma değerde istediğimiz seviyede değiliz.

• Şehrimizin ulusal GSYH sıralamasındaki yeri ile refah sıralamasındaki yeri arasındaki makas, biz sanayiciler ve tüccarlar için **“İşletim Sistemini Güncelleme”** vaktinin geldiğinin habercisidir.

• Alacak tahsilat sürelerindeki verimsizlik ve düşük kar marjları, artık geleneksel yöntemlerle sürdürülebilir değildir. Bu raporu bir sonuç değil, bir başlangıç olarak kabul ediyoruz. Faz-1 ile “neredeyiz?” sorusuna cevap verdik; şimdi Faz-2 aşamasında “nereye gitmeliyiz?” sorusunun gereğini yapacağız. Yeni dönemdeki yol haritamız şu üç ana sütun üzerine kurulacaktır. Bunlar;

1. Finansal Derinleşme:

Şirketlerimizin bilanço kalitesini artıracak finansal okuryazarlık seferberliği.

2. Nitelikli Dönüşüm:

Fason üretimden, markalı ve Ar-Ge odaklı ihracata geçiş.

3. İnsan Kıymeti: Şehrimizdeki işgücüne katılım oranlarını ve net göç hızını artıracak sosyal projeler. Bu kıymetli çalışmayı himayeleriyle onurlandıran Valimiz Sayın Gökmen Çiçek’e ve Erciyes Üniversitesi Rektörümüz Prof. Dr. Sayın Fatih ALTUN’a, akademik birikimlerini sahaya indirerek projenin bilimsel temelini oluşturan ve büyük bir özveriyle çalışan Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nin çok kıymetli akademisyenlerinden; **Prof. Dr. Sayın Levent ÇITAK, Prof. Dr. Sayın Veli AKEL, Prof. Dr. Sayın Oğuzhan TÜRKER, Prof. Dr. Sayın Recep ULUCAK, Öğr. Gör. Sayın Gökhan GÜVEN, Araş. Gör. Sayın Dr. Selma ERDOĞAN GÜLİRMALAK ve Araş. Gör. Sayın Onur TOK** hocalarımıza ve projenin her aşamasında ter döken Yönetim Kurulu üyelerime teşekkürlerimi borç bilirim. Kayseri, tarihi boyunca krizleri fırsata çevirmeyi bilmiş bir şehirdir. Bugün de KAŞE verilerinin ışığında, **“Orta Gelir”** tuzağını aşarak şehrimizi hak ettiği **“Yüksek Gelir”** ligine taşımaya kararlıyız.

Veriyle konuşan, bilimle üreten ve ahlakla büyüyen bir Kayseri için...

Gayret bizden, tevfik Allah’tandır.

Prof. Dr. Fatih ALTUN
Erciyes Üniversitesi Rektörü

Valimiz Sayın Gökmen Çiçek'in himayelerinde ve MÜSİAD Kayseri Şubesi ile birlikte hayata geçirdiğimiz **Kayseri Şehir Endeksleri (KAŞE)** projesini, Erciyes Üniversitesi (ERÜ) üst yönetimi olarak şehrimizin sanayi kimliğini bilimsel temellerle yeniden inşa edecek stratejik bir kaldıraç olarak görüyoruz.

Üniversitemiz için KAŞE Projesi, sadece bir veri toplama süreci değil; veri yönetimi disipliniyle Kayseri Sanayi'nin mevcut durumunu tespit etme ve sürdürülebilir bir büyüme projeksiyonu sunma hamlesidir. Mevcut durum tespitinde ortaya çıkan verilerin, ihracat rakamlarındaki durağanlığı aşmak ve rekabet gücümüzü küresel ölçeğe taşımak için bizlere somut bir yol haritası sunmasını beklemekteyiz.

KAŞE projesinin 1. Faz Çalışması sonuçları Kayseri Sanayi'nin mevcut durumunu Türkiye geneli

ile karşılaştırmalı olarak ekonomik ve finansal analizler ile ortaya koymaktadır. KAŞE Projesi'nin bundan sonraki aşamalarında İktisadi ve İdari Bilimler Fakültemiz proje ekibinin gerçekleştireceği tahmin modelleri ve analizleri aracılığı ile Kayseri Sanayi'nin ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünün temin edilmesi için çözüm önerilerinin geliştirilmesi, katma değeri yüksek ürün üretimi için hangi teknoloji alanlarına yatırım yapılmasının uygun olacağına ilişkin bilimsel çalışmalar gerçekleştirilecektir. KAŞE Projesinin şehrin ekonomik dinamiklerini canlı tutan, düzenli olarak güncellenen dijital bir karar destek sistemine dönüştürülmesi, uzun vadede de Kayseri Sanayi'nin değişen küresel, bölgesel ve yerel koşullara hızla uyum sağlayabilmesi açısından önem arz etmektedir.

Erciyes Üniversitesi olarak hedefimiz; bilginin gücünü sanayicimizin tecrübesiyle

birleştirerek, Kayseri'yi sadece üretim merkezi değil, aynı zamanda bir teknoloji ve strateji üssü haline getirmektir.

KAŞE Projesi'nin hayırlara vesile olmasını dilerim.

Prof. Dr. Levent ÇITAK

Erciyes Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi Dekanı

Valimiz Sayın Gökmen Çiçek'in himayelerinde Rektörümüz Sayın Prof. Dr. Fatih ALTUN'un desteği ile MÜSİAD Kayseri Şubesi Başkanı Sayın Ferhat AKMERMER'in öncülüğünde gerçekleştirmek üzere yola çıkan Kayseri Şehir Endeksleri (KAŞE) Projesi, Kayseri sanayisinin mevcut durumunu üretim miktarı, ihracat hacmi, ürün çeşitliliği, rekabet gücü ve nitelikli insan kaynağı boyutlarıyla bütüncül biçimde analiz ederek, ilin Türkiye sanayisinde daha üst sıralara yükselmesini sağlayacak stratejik dönüşüm yol haritası oluşturmayı amaçlamaktadır. Alanlarında deneyimli ve uzman öğretim elemanlarımızdan oluşturmuş olduğumuz ekiple fakültemiz ise KAŞE Projesi kapsamında veri tasnif ve analizinin gerçekleştirilmesi ile makine öğrenmesi modellerini kullanmak suretiyle Kayseri'nin sanayideki (imalat, ticaret ve inşaat sektörleri) konumunun orta ve uzun vadede yükseltilmesi için

gerekli değişim ve dönüşümün hangi değişken ve faktörlere odaklanması gerektiğini tespit edecek çalışmalar yürütmektedir.

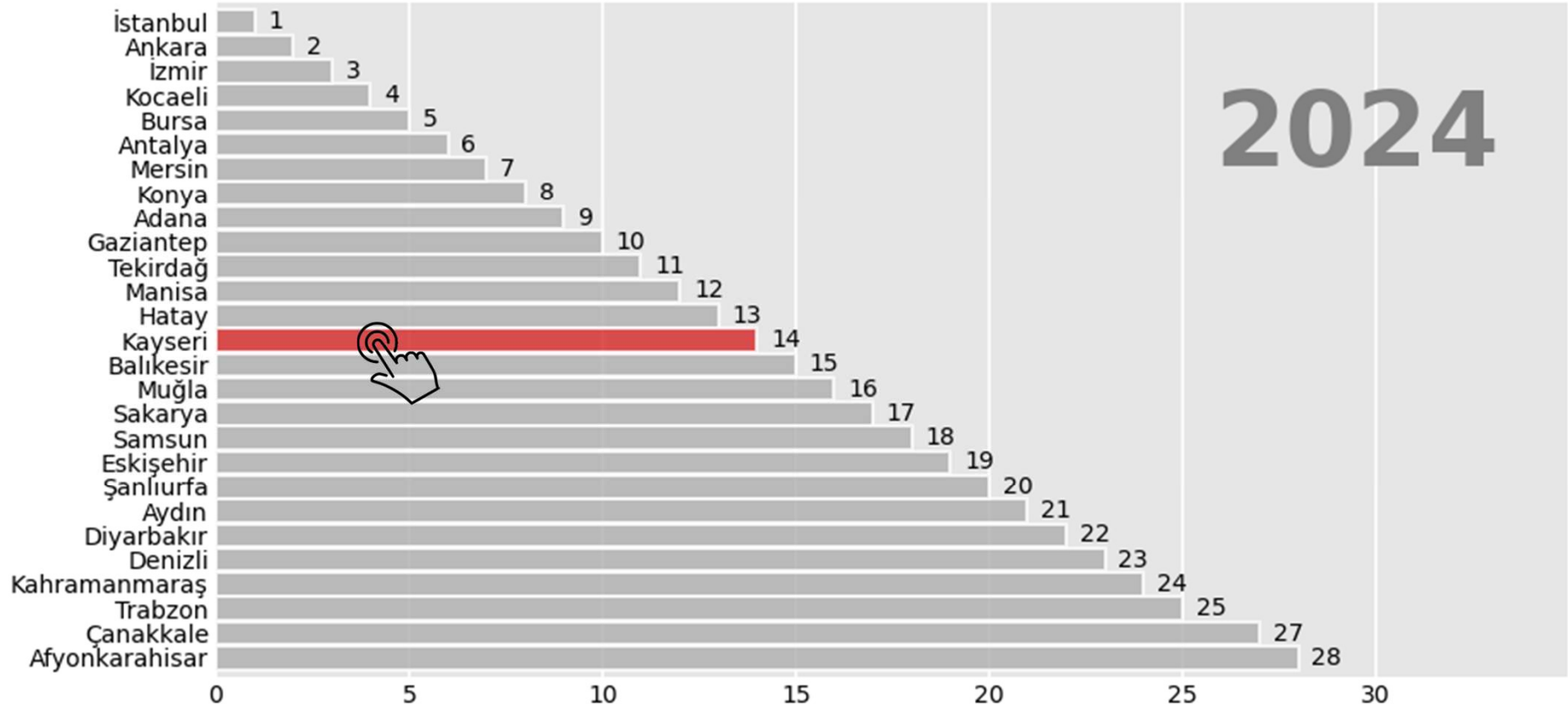
KAŞE Projesi'nin 1. Faz Çalışması kapsamında öncelikle Kayseri sanayisinin envanteri çıkarılmış; üretim kapasitesi, ihracat miktarı, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH), kişi başına milli gelir, toplumsal gelişmişlik düzeyi, sektörlerin imalat sanayi içindeki payları vb. faktörler Türkiye genelindeki benzer sanayi şehirleriyle karşılaştırmalı olarak ele alınmış, Kayseri'nin rekabet avantajları ve zayıf yönleri ortaya konulmuştur. Kayseri'deki firmaların finansal durumu da finansal rasyolar üzerinden Türkiye geneli ortalamaları ile karşılaştırılmıştır. 1. Faz çalışması; Kayseri'nin mobilya, metal, tekstil, kablo ve gıda gibi sektörlerde güçlü bir üretim altyapısına sahip olmasına rağmen, katma

değeri yüksek makine ve elektronik cihaz üretimi ve savunma sanayi alanlarında markalaşma, ileri teknoloji kullanımı ve nitelikli iş gücü istihdamı aracılığı ile gelişime açık olduğunu ortaya koymaktadır. KAŞE Projesi'nin 1. Faz Çalışması, sonraki fazlarda uygulanacak dönüşüm programları için stratejik bir referans niteliği taşımaktadır. Projenin diğer fazlarında firmaların dijitalleşme, verimlilik, Ar-Ge ve sürdürülebilirlik düzeylerinin değerlendirilerek gelişim alanları belirlenmesi ve insan kaynağı açısından sanayinin ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücü profili tanımlanarak mesleki yeterliliklerin de analiz edilmesi planlanmaktadır. KAŞE Projesi'nin Türkiye Sanayisi'ne, Kayseri Sanayisi ve tüm paydaşlarına ve Kayseri Halkına hayırlı olması temennisiyle...

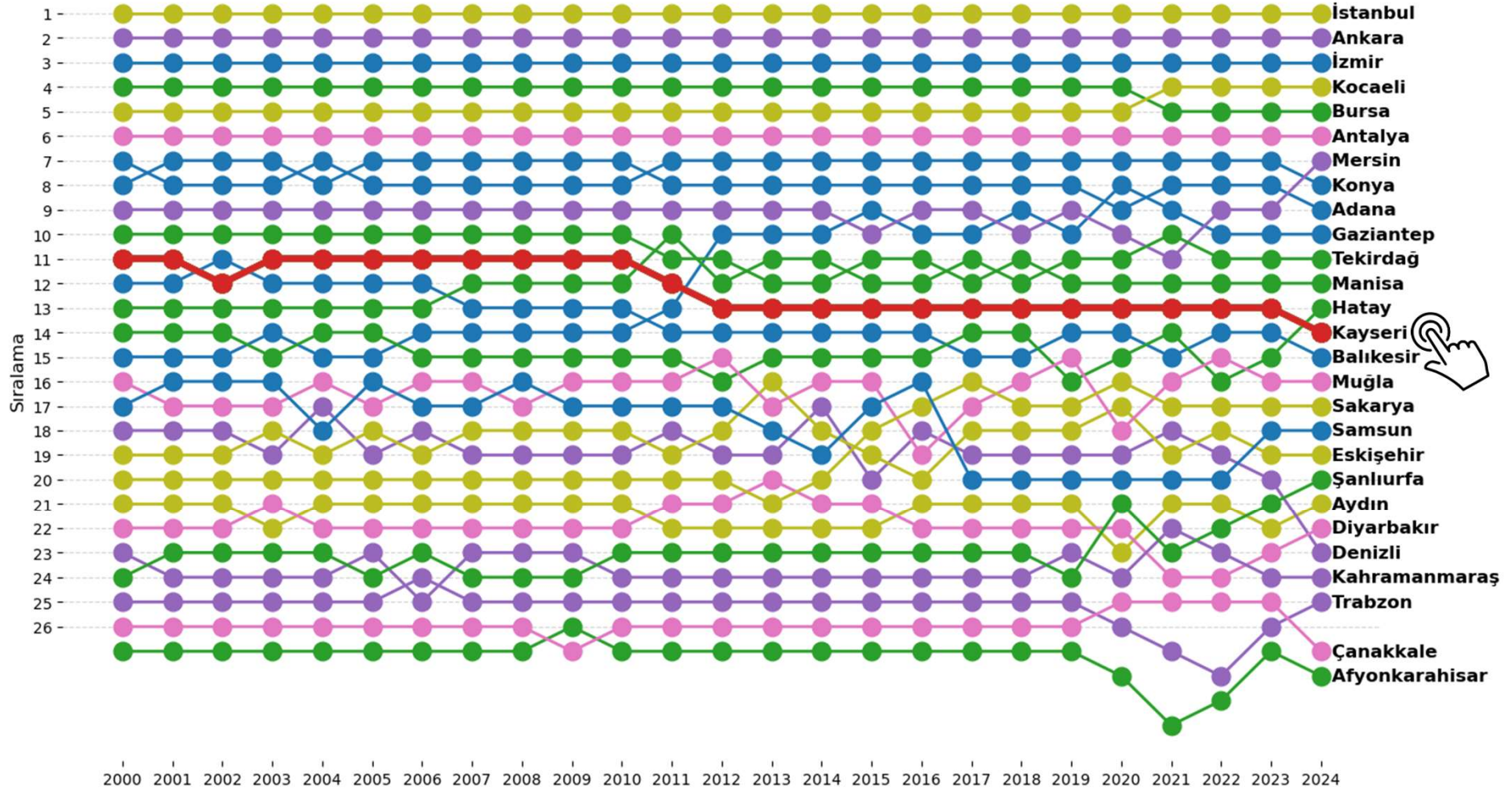
SEÇİLMİŞ İLLERE GÖRE GSYH: 2024

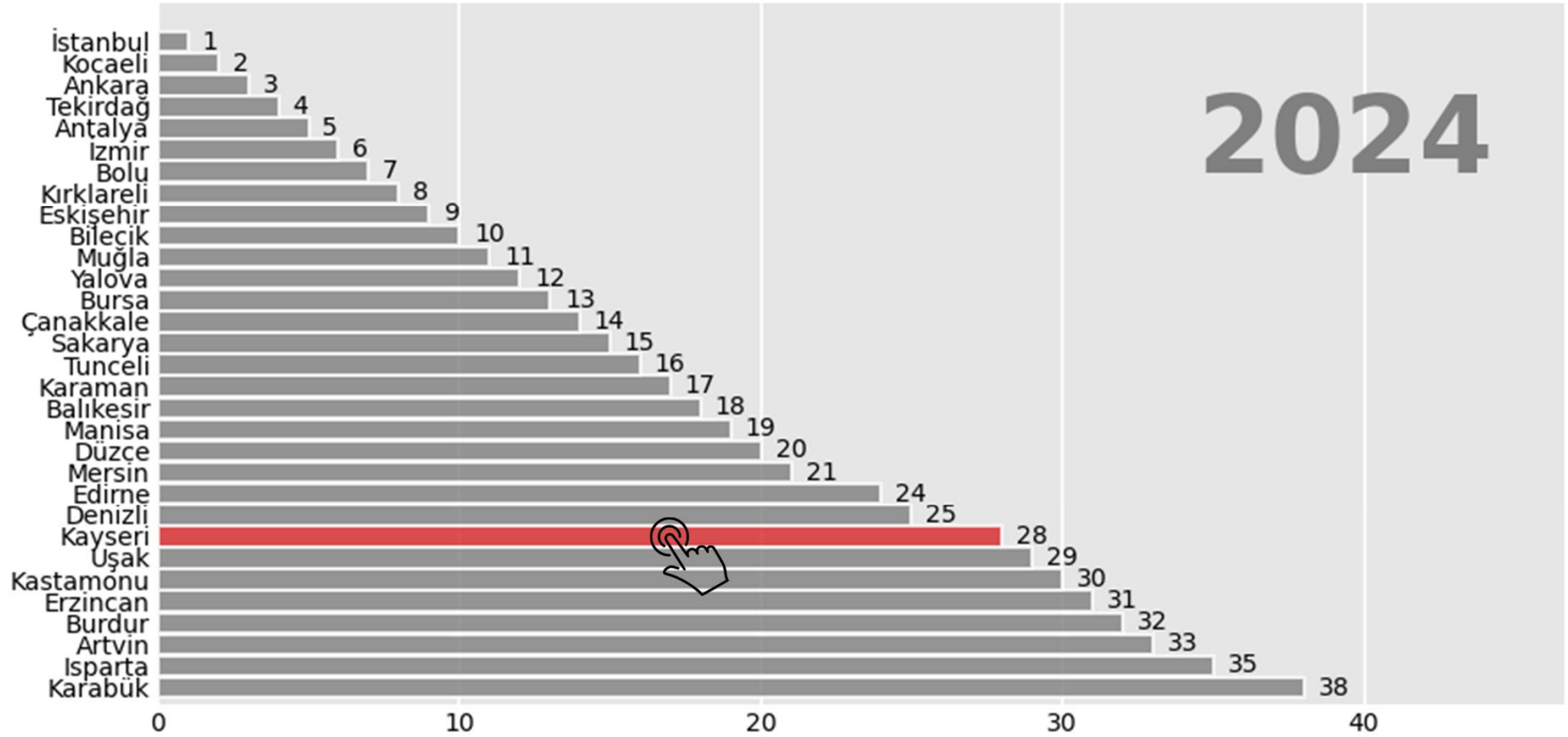
SEÇİLMİŞ İLLER GSYH SIRALAMASI (2000-2024)

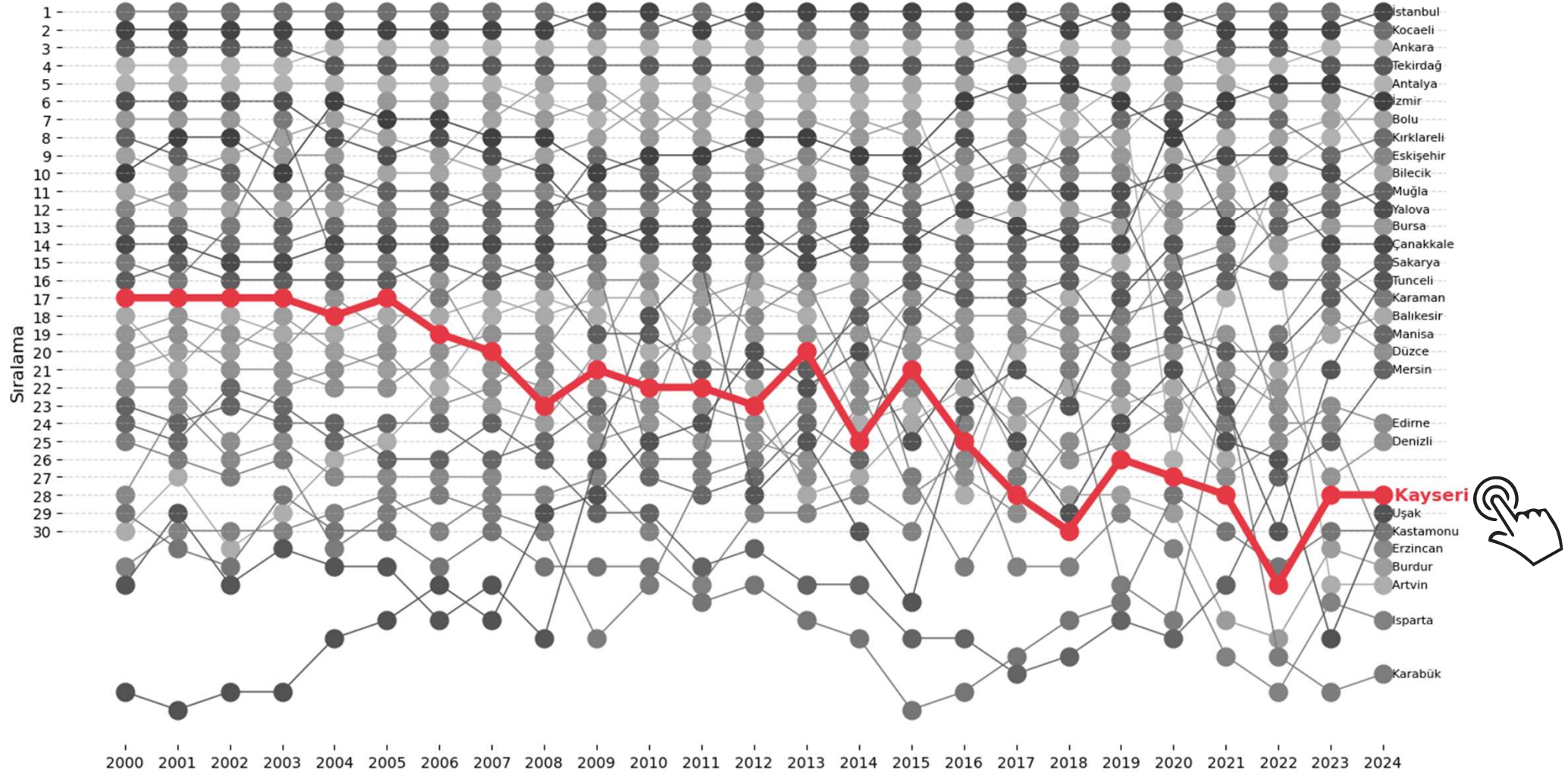
SEÇİLMİŞ İLLER GSYH SIRALAMASI (2000-2024)

SEÇİLMİŞ İLLER KİŞİ BAŞINA GSYH SIRALAMASI (2000-2024)

SEÇİLMİŞ İLLER KİŞİ BAŞINA GSYH SIRALAMASI (2000-2024)

SEÇİLMİŞ İLLERE GÖRE KÜMELEME SONUÇLARI : 2024

TÜRKİYE KÜMELEME ANALİZİNDE KULLANILAN DEĞİŞKENLER (2004-2023)		AÇIKLAMA
* Tarım, ormancılık ve balıkçılık	* Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri	(-) Sektörler toplamı ve (-) GSYH gözardı edildi. Veriler her yılın ortalama dolar kuruna bölünerek normalleştirildi. Kümeleme için Siluet Skoru kullanıldı. İstanbul, Ankara ve İzmir verileri dahil edilmedi.
* Sanayi	* Kamu yönetimi_eğitim_insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	
* İmalat sanayi	* Diğer hizmet faaliyetleri	
* İnşaat	* Sektörler toplamı (-)	
* Hizmetler	* Vergi-sübvansiyon	
* Bilgi ve iletişim Finans ve sigorta faaliyetleri	* GSYH (-)	
* Gayrimenkul faaliyetleri		

İHRACATA GÖRE GELİŞMİŞ SEKTÖRLER

İL ADI	GELİŞMİŞ SEKTÖR
ADANA	39 Plastikler ve mamulleri
ADİYAMAN	30 Eczacılık ürünleri
AFYONKARAHİSAR	68 Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya
AKSARAY	84 Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
AMASYA	62 Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı
ANKARA	84 Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
ANTALYA	7 Yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular
ARDAHAN	25 Tuz, күкүрт, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento
ARTVİN	84 Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
AYDIN	84 Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
AĞRI	31 Gübreler
BALIKESİR	85 Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı
BARTIN	9 Kahve, çay, paraguay çayı ve baharat
BATMAN	71 Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar
BAYBURT	64 Ayakkabılar, getrler, tozluklar ve benzeri eşya, bunların aksamı
BOLU	39 Plastikler ve mamulleri
BURDUR	25 Tuz, күкүрт, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento
BURSA	84 Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
BİLECİK	69 Seramik mamulleri
BİNGÖL	39 Plastikler ve mamulleri

İHRACATA GÖRE GELİŞMİŞ SEKTÖRLER

İL ADI	GELİŞMİŞ SEKTÖR
BİTLİS	93 Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı
DENİZLİ	85 Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı
DÜZCE	61 Örne giyim eşyası ve aksesuarı
DİYARBAKIR	26 Metal cevherleri, cüruf ve kül
EDİRNE	19 Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri
ELAĞİ	26 Metal cevherleri, cüruf ve kül
ERZURUM	27 Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar
ERZİNCAN	20 Sebzeler, meyveler, sert kabuklu meyveler ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar
ESKİŞEHİR	84 Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
GAZİANTEP	57 Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları
GÜMÜŞHANE	26 Metal cevherleri, cüruf ve kül
GİRESUN	20 Sebzeler, meyveler, sert kabuklu meyveler ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar
HAKKARİ	71 Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar
HATAY	72 Demir ve çelik
ISPARTA	8 Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler
İĞDIR	84 Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
KAHRAMANMARAŞ	52 Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat
KARABÜK	72 Demir ve çelik
KARAMAN	19 Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri
KARS	25 Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento

İHRACATA GÖRE GELİŞMİŞ SEKTÖRLER

İL ADI	GELİŞMİŞ SEKTÖR
KASTAMONU	26 Metal cevherleri, cüruf ve kül
KAYSERİ	94 Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar
KIRIKKALE	93 Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı
KIRKLARELİ	11 Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni
KIRŞEHİR	40 Kauçuk ve kauçuktan eşya
KOCAELİ	27 Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar
KONYA	84 Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
KÜTAHYA	69 Seramik mamulleri
KİLİS	87 Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı
MALATYA	8 Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler
MANİSA	84 Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
MARDİN	11 Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni
MERSİN	27 Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar
MUĞLA	3 Balıklar, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar ve suda yaşayan diğer omurgasız hayvanlar
MUŞ	7 Yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular
NEVŞEHİR	74 Bakır ve bakırdan eşya
NİĞDE	28 İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri
ORDU	20 Sebzeler, meyveler, sert kabuklu meyveler ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar
OSMANİYE	73 Demir veya çelikten eşya
RİZE	26 Metal cevherleri, cüruf ve kül

İHRACATA GÖRE GELİŞMİŞ SEKTÖRLER

İL ADI	GELİŞMİŞ SEKTÖR
SAKARYA	87 Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı
SAMSUN	87 Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı
SİNOP	83 Adi metallerden çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)
SİVAS	84 Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
SİİRT	25 Tuz, күкүрт, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento
TEKİRDAĞ	39 Plastikler ve mamulleri
TOKAT	44 Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü
TRABZON	8 Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler
TUNCELİ	22 Meşrubat, alkollü içkiler ve sirke
UŞAK	57 Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları
VAN	83 Adi metallerden çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)
YALOVA	89 Gemiler ve suda yüzen taşıt ve araçlar
YOZGAT	62 Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı
ZONGULDAK	72 Demir ve çelik
ÇANAKKALE	69 Seramik mamulleri
ÇANKIRI	40 Kauçuk ve kauçuktan eşya
ÇORUM	71 Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar
İSTANBUL	87 Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı
İZMİR	84 Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
ŞANLIURFA	85 Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı
ŞIRNAK	8 Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler

KAŞE

KAYSERİ’NİN TEMEL MAKRO EKONOMİK GÖSTERGELERİ

MUSIAD
KAYSERİ

TABLO 1: 2000-2024 -DÖNEMİ İTİBARI İLE GSYİH

Yıllar	GSYİH (Bin TL)	Büyüme Hızı
2000	2580533	-
2001	3672966	0,42
2002	5391449	0,47
2003	7161106	0,33
2004	8698362	0,21
2005	10274237	0,18
2006	11856987	0,15
2007	13190832	0,11
2008	14703170	0,11
2009	15338410	0,04
2010	17705420	0,15
2011	20956939	0,18
2012	23504694	0,12
2013	27147118	0,15
2014	30423098	0,12
2015	34348672	0,13
2016	38425298	0,12
2017	45898500	0,19
2018	53719159	0,17
2019	63642163	0,18
2020	76849148	0,21
2021	109363420	0,42
2022	211057073	0,93
2023	382868799	0,81
2024	618477669	0,62

TABLO 2: GSYİH AÇISINDAN KAYSERİ İLİ'NİN SIRALAMASI

Sıralama	İller	2000		Sıralama	İller	2024
	Türkiye	171777959			Türkiye	44587225440
1	İstanbul	50783556	1	İstanbul	13010692916	
2	Ankara	15772692	2	Ankara	4672844055	
3	İzmir	11028338	3	İzmir	2562757715	
4	Bursa	7219068	4	Kocaeli	1711565558	
5	Kocaeli	6065024	5	Bursa	1674838902	
6	Antalya	5133418	6	Antalya	1524400970	
7	Konya	3572826	7	Mersin	955308592	
8	Adana	3449331	8	Konya	951585152	
9	Mersin	3198424	9	Adana	875238225	
10	Manisa	2740574	10	Gaziantep	830106201	
11	Kayseri	2580533	11	Tekirdağ	718484721	
12	Balıkesir	2561031	12	Manisa	676702193	
13	Tekirdağ	2464357	13	Hatay	628037985	
14	Hatay	2325016	14	Kayseri	618477669	
15	Gaziantep	2285385	15	Balıkesir	587993821	
16	Muğla	2222677	16	Muğla	571112207	
17	Samsun	2205825	17	Sakarya	536762430	
18	Denizli	1993697	18	Samsun	512982012	
19	Eskişehir	1987497	19	Eskişehir	491228002	
20	Sakarya	1978091	20	Şanlıurfa	470128865	

TABLO 3: İKTİSADİ FAALİYET KOLLARINA GÖRE GSYİH (BİN TL)

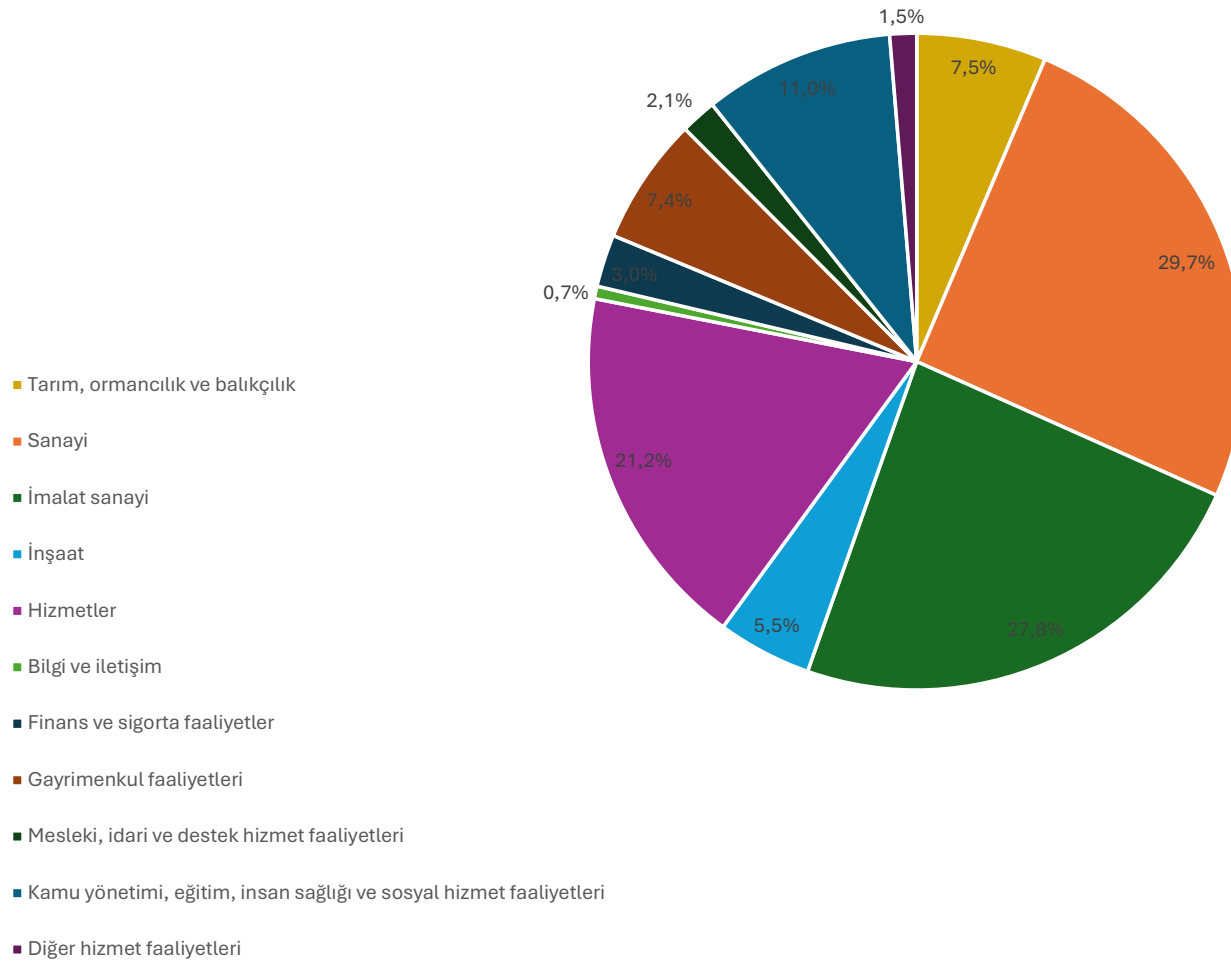
Yıllar	Tarım, ormancılık ve balıkçılık	Sanayi	İmalat sanayi	İnşaat	Hizmetler	Bilgi ve iletişim	Finans ve sigorta faaliyetleri	Gayrimenkul faaliyetleri	Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri	Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	Diğer hizmet faaliyetleri	Sektörler toplamı	Vergi- sübvansiyon	GSYİH
2000	193755	766181	718540	141070	546876	18655	78180	189861	53500	284393	39853	2312323	268211	2580533
2001	243512	1054293	977142	177133	798526	30235	134959	275442	82680	427749	54950	3279479	393487	3672966
2002	407649	1488078	1376421	256649	1217408	46136	109309	362048	142491	645135	90220	4765123	626326	5391449
2003	526635	1954451	1814873	336695	1570008	58092	108825	548200	186487	864978	130378	6284749	876357	7161106
2004	673207	2306913	2151087	470568	1937668	72259	126802	615592	226162	1048072	138609	7615852	1082510	8698362
2005	809626	2832160	2636692	614361	2209896	90446	144318	667602	280075	1189285	151853	8989622	1284615	10274237
2006	782211	3230327	3019751	747718	2602385	96816	142336	872837	334216	1397716	182527	10389090	1467897	11856987
2007	866225	3503634	3252275	925469	2783619	113760	162854	1100894	424429	1621296	208177	11710356	1480475	13190832
2008	994535	3728433	3420118	1065619	3158644	124981	202730	1274848	493514	1833101	236666	13113072	1590099	14703170
2009	1123740	3630871	3353933	950069	2922082	125396	323390	1874383	508391	2002880	243197	13704399	1634010	15338410
2010	1460144	4066090	3717765	1183322	3272349	125412	287705	2062267	554406	2300471	281757	15593922	2111498	17705420
2011	1665351	5122142	4745098	1750455	3746197	141760	323996	2066796	650167	2652494	354298	18473655	2483284	20956939
2012	1756119	5694886	5225932	1876880	4451762	187413	403053	2247981	752306	3040240	375068	20785708	2718986	23504694
2013	1942877	6731071	6141334	2056425	5210473	244251	504324	2369171	881689	3431788	453786	23825855	3321263	27147118
2014	2185100	7801514	7124131	2450167	5602064	301786	541839	2590857	1017003	3910279	543617	26944226	3478872	30423098
2015	2344298	8395704	7716533	3326721	6158608	308578	657026	2915499	1244277	4359338	587891	30297942	4050731	34348672
2016	2479383	9262542	8506252	3825795	6866606	315596	766657	3194203	1495542	5033808	669605	33909735	4515563	38425298
2017	2898166	12192649	11139586	3950776	8421453	410364	941985	3750331	1776685	5656603	755593	40754605	5143895	45898500
2018	3523387	14900336	13466135	3487111	10062879	583256	1030322	4958912	1660671	7139941	895066	48241880	5477278	53719159
2019	4637809	18486562	16160764	2872602	11669869	657647	1180410	6125185	1783800	8953270	1073159	57440313	6201850	63642163
2020	5280647	24926798	20851507	3365062	12981705	898839	1665081	6039919	1885740	10414793	1138887	68597472	8251676	76849148
2021	6020747	39540722	32984344	4961874	19445870	1137148	1697986	8068925	2636123	13066375	1545967	98121738	11241682	109363420
2022	14410329	72419081	58223523	9600622	42209484	1748562	4208426	13319318	5313092	23017032	3203490	189449438	21607635	211057073
2023	30956138	118183597	93992601	17569295	77645416	2561722	6019067	25210228	10414302	45933340	6011677	340504782	42364017	382868799
2024	45960037	165973351	135503658	28751577	125076061	4313807	11613419	54204992	16338931	87188626	10067356	549488157	68989512	618477669

TABLO 4: İKTİSADİ FAALİYETLERİN GSYİH'DAKİ PAYI (%)

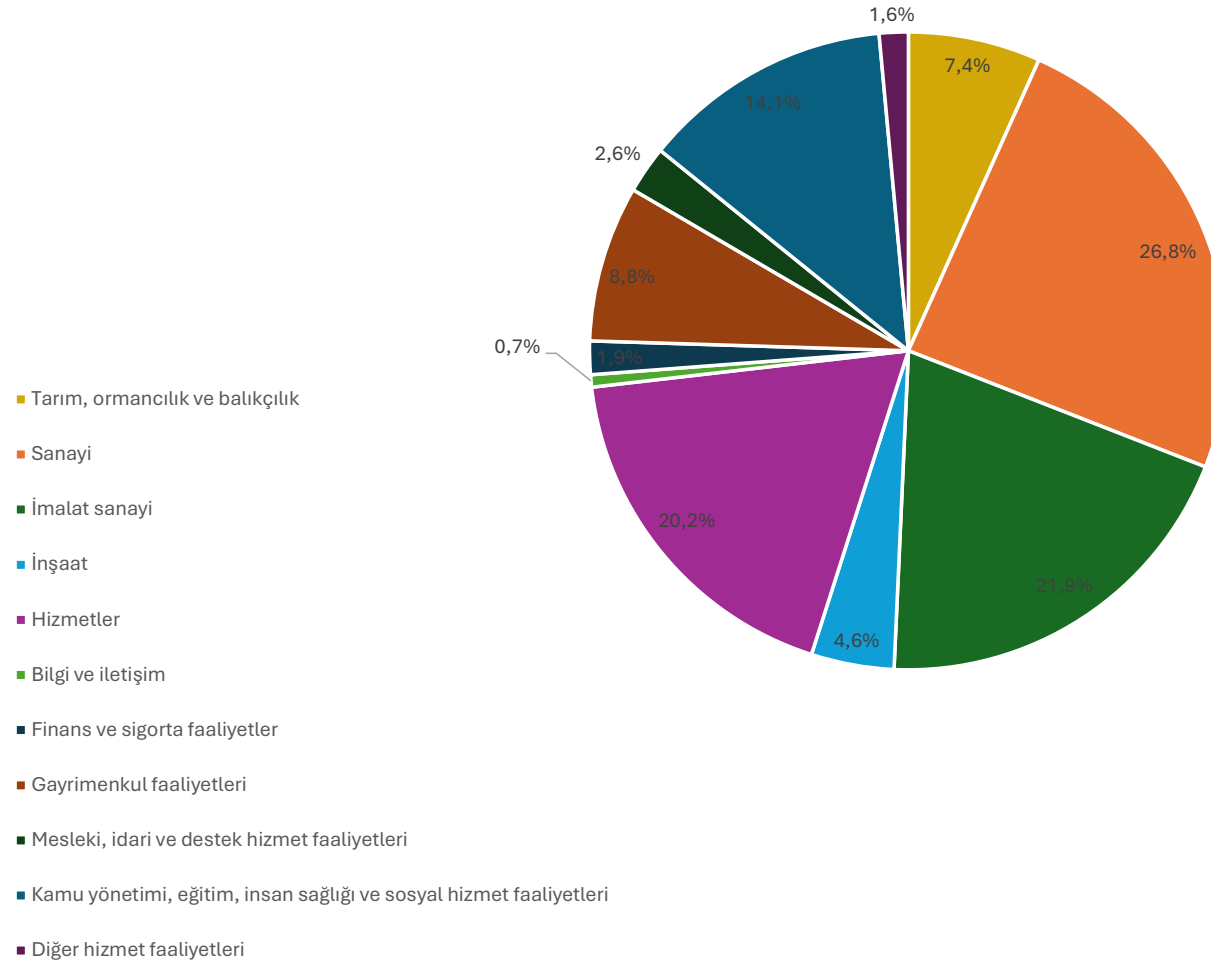
Yıllar	Tarım, ormancılık ve balıkçılık	Sanayi	İmalat sanayi	İnşaat	Hizmetler	Bilgi ve iletişim	Finans ve sigorta faaliyetler	Gayrimenkul faaliyetleri	Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri	Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	Diğer hizmet faaliyetleri	Vergi- sübvansiyon
2000	7,5	29,7	27,8	5,5	21,2	0,7	3,0	7,4	2,1	11,0	1,5	10,4
2001	6,6	28,7	26,6	4,8	21,7	0,8	3,7	7,5	2,3	11,6	1,5	10,7
2002	7,6	27,6	25,5	4,8	22,6	0,9	2,0	6,7	2,6	12,0	1,7	11,6
2003	7,4	27,3	25,3	4,7	21,9	0,8	1,5	7,7	2,6	12,1	1,8	12,2
2004	7,7	26,5	24,7	5,4	22,3	0,8	1,5	7,1	2,6	12,0	1,6	12,4
2005	7,9	27,6	25,7	6,0	21,5	0,9	1,4	6,5	2,7	11,6	1,5	12,5
2006	6,6	27,2	25,5	6,3	21,9	0,8	1,2	7,4	2,8	11,8	1,5	12,4
2007	6,6	26,6	24,7	7,0	21,1	0,9	1,2	8,3	3,2	12,3	1,6	11,2
2008	6,8	25,4	23,3	7,2	21,5	0,9	1,4	8,7	3,4	12,5	1,6	10,8
2009	7,3	23,7	21,9	6,2	19,1	0,8	2,1	12,2	3,3	13,1	1,6	10,7
2010	8,2	23,0	21,0	6,7	18,5	0,7	1,6	11,6	3,1	13,0	1,6	11,9
2011	7,9	24,4	22,6	8,4	17,9	0,7	1,5	9,9	3,1	12,7	1,7	11,8
2012	7,5	24,2	22,2	8,0	18,9	0,8	1,7	9,6	3,2	12,9	1,6	11,6
2013	7,2	24,8	22,6	7,6	19,2	0,9	1,9	8,7	3,2	12,6	1,7	12,2
2014	7,2	25,6	23,4	8,1	18,4	1,0	1,8	8,5	3,3	12,9	1,8	11,4
2015	6,8	24,4	22,5	9,7	17,9	0,9	1,9	8,5	3,6	12,7	1,7	11,8
2016	6,5	24,1	22,1	10,0	17,9	0,8	2,0	8,3	3,9	13,1	1,7	11,8
2017	6,3	26,6	24,3	8,6	18,3	0,9	2,1	8,2	3,9	12,3	1,6	11,2
2018	6,6	27,7	25,1	6,5	18,7	1,1	1,9	9,2	3,1	13,3	1,7	10,2
2019	7,3	29,0	25,4	4,5	18,3	1,0	1,9	9,6	2,8	14,1	1,7	9,7
2020	6,9	32,4	27,1	4,4	16,9	1,2	2,2	7,9	2,5	13,6	1,5	10,7
2021	5,5	36,2	30,2	4,5	17,8	1,0	1,6	7,4	2,4	11,9	1,4	10,3
2022	6,8	34,3	27,6	4,5	20,0	0,8	2,0	6,3	2,5	10,9	1,5	10,2
2023	8,1	30,9	24,5	4,6	20,3	0,7	1,6	6,6	2,7	12,0	1,6	11,1
2024	7,4	26,8	21,9	4,6	20,2	0,7	1,9	8,8	2,6	14,1	1,6	11,2

ŞEKİL 1: FAALİYET KOLLARINA GÖRE GSYİH, 2000

Şekil 1: Faaliyet Kollarına Göre GSYİH, 2000

ŞEKİL 2: FAALİYET KOLLARINA GÖRE GSYİH, 2024

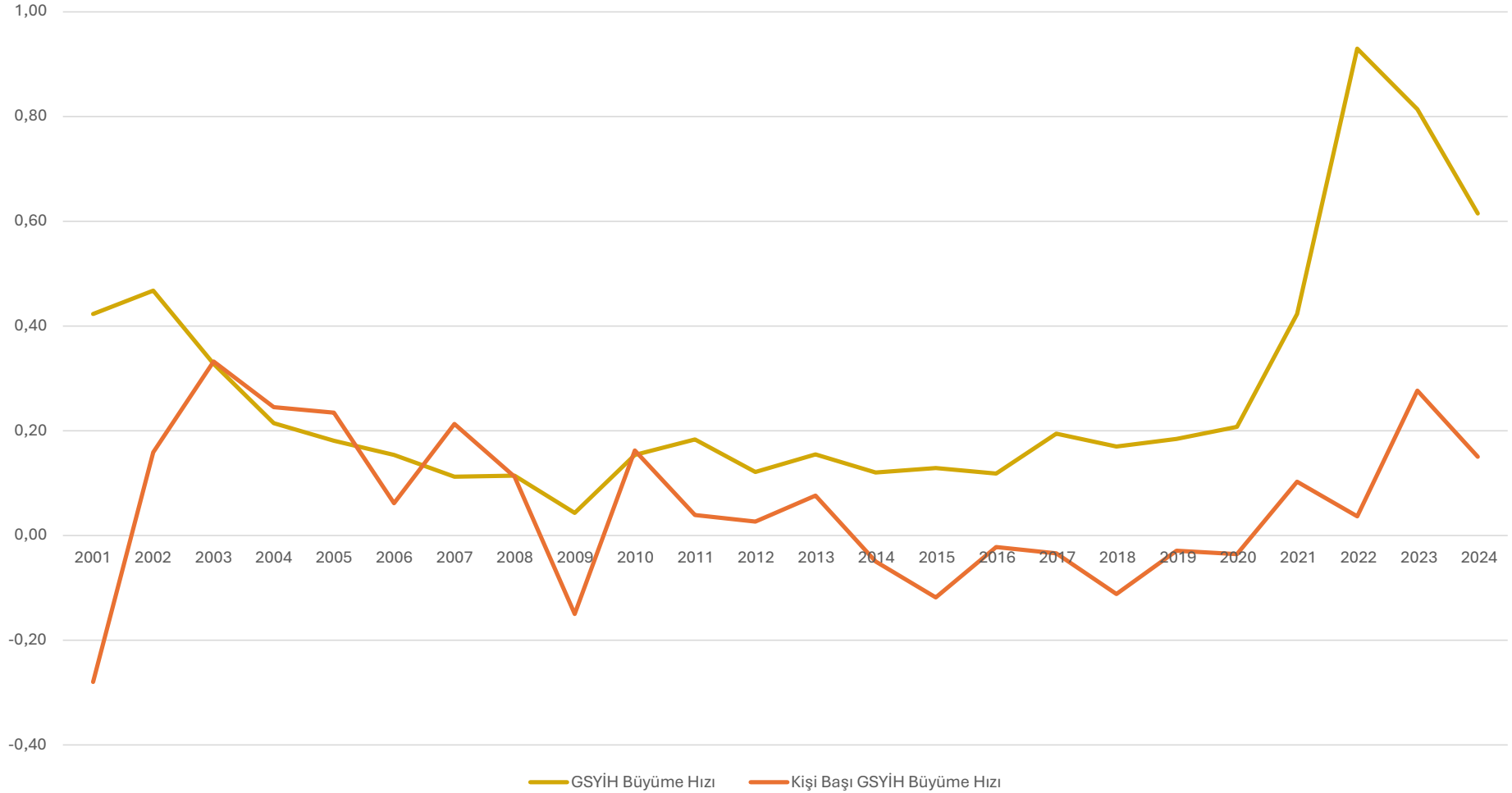
TABLO 5: 2000-2024 DÖNEMİ İTİBARIYLA KİŞİ BAŞINA GSYİH

Yıllar	Kişi Başı GSYİH (\$)	Büyüme Hızı (%)
2000	3985	-
2001	2871	-0,28
2002	3327	0,16
2003	4434	0,33
2004	5521	0,25
2005	6816	0,23
2006	7239	0,06
2007	8782	0,21
2008	9772	0,11
2009	8309	-0,15
2010	9661	0,16
2011	10039	0,04
2012	10311	0,03
2013	11098	0,08
2014	10548	-0,05
2015	9305	-0,12
2016	9101	-0,02
2017	8794	-0,03
2018	7813	-0,11
2019	7588	-0,03
2020	7319	-0,04
2021	8073	0,10
2022	8368	0,04
2023	10686	0,28
2024	12296	0,15

**TABLO 6: KİŞİ BAŞINA GELİR AÇISINDAN
KAYSERİ İLİ'NİN SIRALAMASI**

Sıralama	İller	2000	Sıralama	İller	2024
	Türkiye	4256		Türkiye	15325
1	Kocaeli	8160	1	İstanbul	24452
2	İstanbul	7353	2	Kocaeli	24031
3	Tekirdağ	6840	3	Ankara	24031
4	Ankara	6504	4	Tekirdağ	18406
5	Antalya	5755	5	Antalya	17103
6	Yalova	5520	6	İzmir	16949
7	Bursa	5384	7	Bolu	16703
8	Muğla	5372	8	Kırklareli	16188
9	Bolu	5228	9	Eskişehir	16171
10	İzmir	5155	10	Bilecik	16068
11	Bilecik	4987	11	Muğla	16040
12	Eskişehir	4891	12	Yalova	15269
13	Kırklareli	4571	13	Bursa	15014
14	Çanakkale	4329	14	Çanakkale	14704
15	Karaman	4302	15	Sakarya	14605
16	Sakarya	4227	16	Tunceli	14582
17	Kayseri	3985	17	Karaman	14374
18	Balıkesir	3841	18	Balıkesir	14004
19	Denizli	3782	19	Manisa	13852
20	Düzce	3750	20	Düzce	13721
21	Burdur	3715	21	Mersin	13549
22	Edirne	3486	22	Kırıkkale	13284
23	Mersin	3446	23	Çankırı	13111
24	Manisa	3443	24	Edirne	12711
25	Karabük	3392	25	Denizli	12522
26	Aydın	3384	26	Kütahya	12384
27	Nevşehir	3360	27	Aksaray	12319
28	Erzincan	3338	28	Kayseri	12296
29	Kastamonu	3308	29	Uşak	12114
30	Artvin	3301	30	Kastamonu	12035

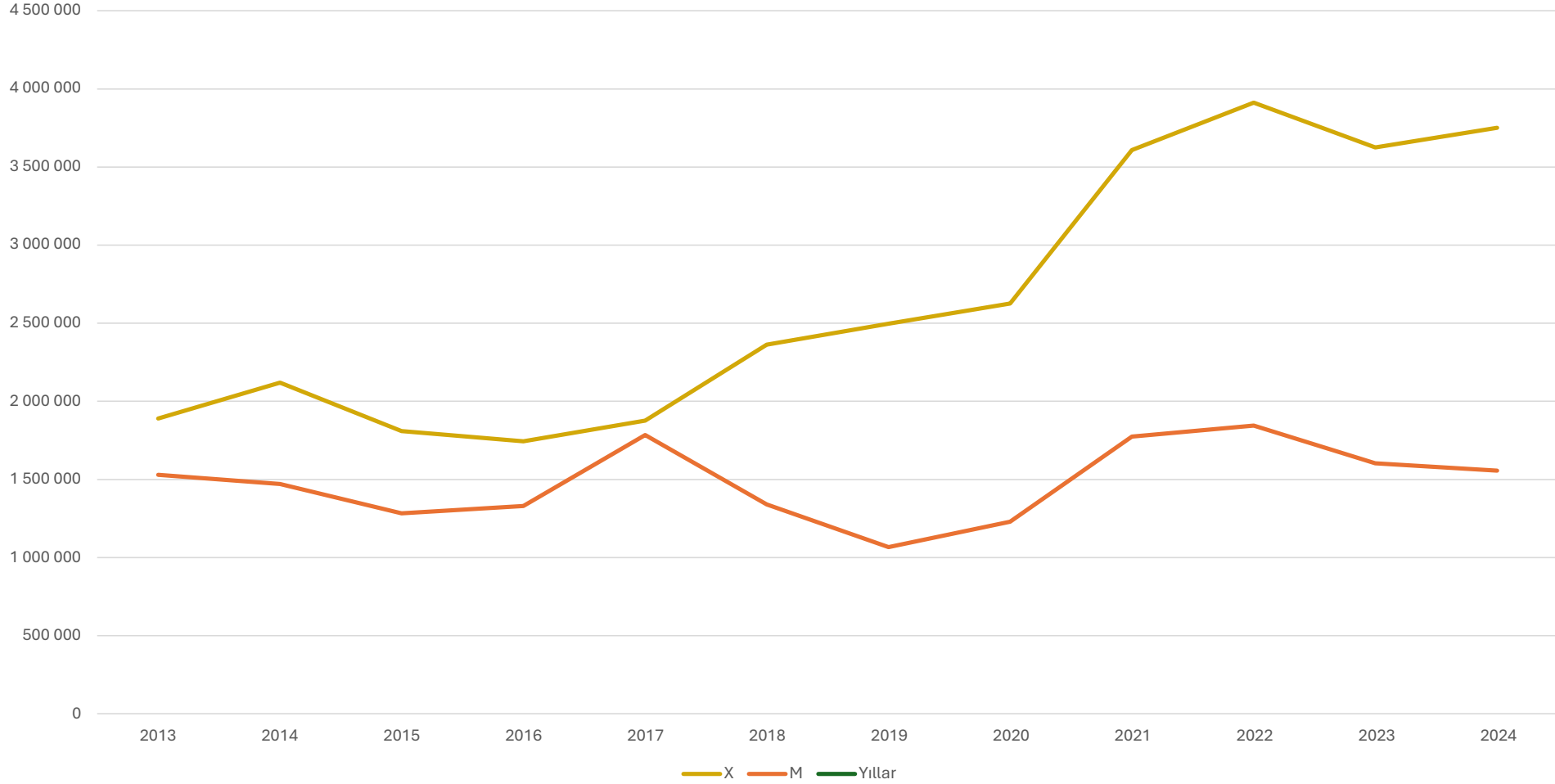
ŞEKİL 3: CARİ FİYATLARLA GSYİH VE KİŞİ BAŞI GSYİH BÜYÜME HIZLARI

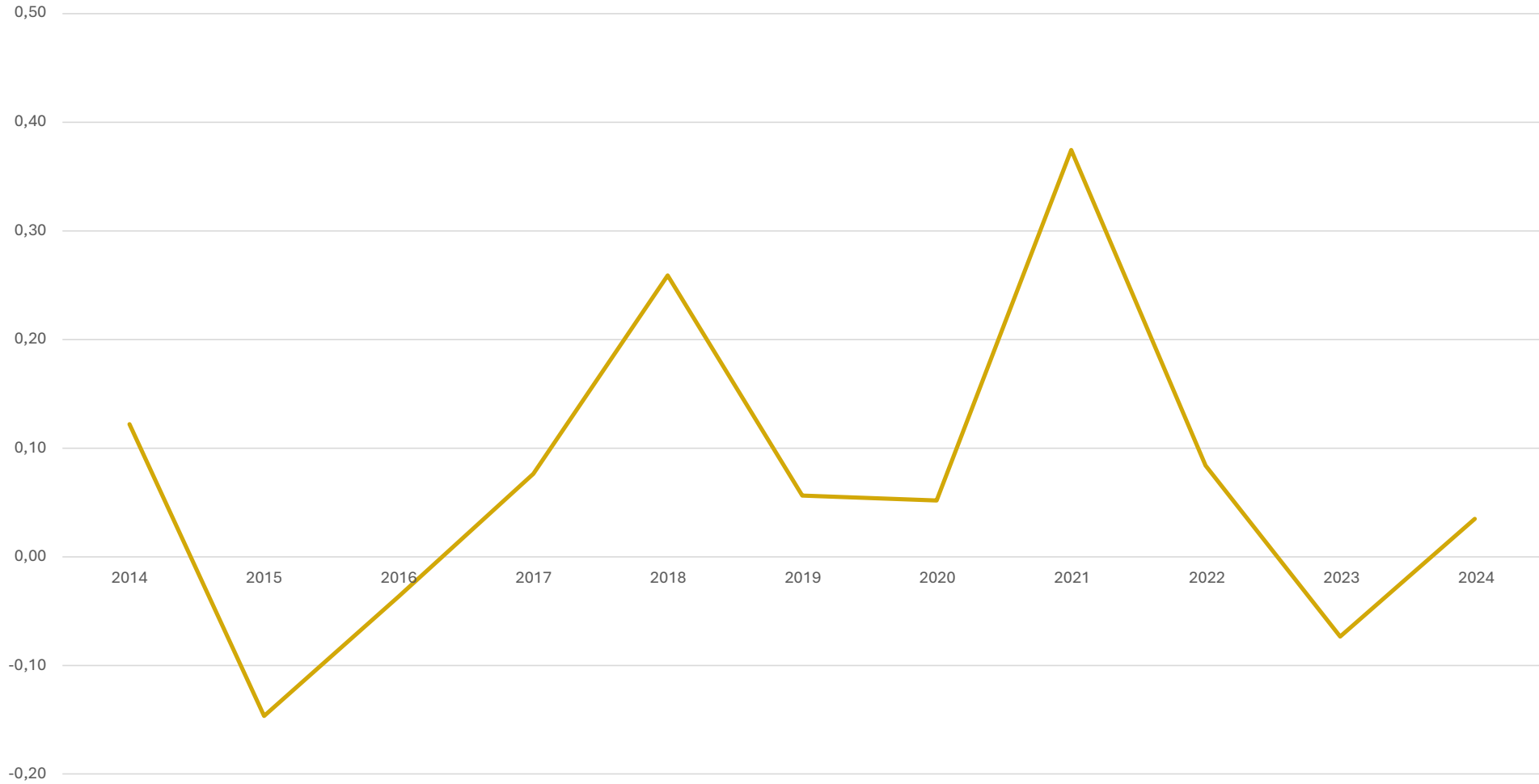
TABLO 7: KAYSERİ İHRACATI VE İTHALATININ GELİŞİMİ (2013-2024), BİN \$

Yıllar	İhracat	İhracat Artış Oranı	İthalat	İthalat Artış Oranı	Net İhracat
2013	1 889 386	-	1 529 514	-	359 872
2014	2 120 071	0,12	1 470 946	-0,04	649 125
2015	1 809 533	-0,15	1 282 317	-0,13	527 216
2016	1 743 457	-0,04	1 329 596	0,04	413 861
2017	1 876 654	0,08	1 784 386	0,34	92 269
2018	2 362 967	0,26	1 340 390	-0,25	1 022 576
2019	2 496 210	0,06	1 066 746	-0,20	1 429 464
2020	2 625 611	0,05	1 229 581	0,15	1 396 030
2021	3 608 960	0,37	1 774 328	0,44	1 834 632
2022	3 911 950	0,08	1 844 177	0,04	2 067 773
2023	3 625 081	-0,07	1 603 532	-0,13	2 021 550
2024	3 751 929	0,03	1 556 215	-0,03	2 195 715

ŞEKİL 4: KAYSERİ’NİN İHRACAT VE İTHALATININ SEYRİ, 1000\$

ŞEKİL 5: KAYSERİ'NİN İHRACAT ARTIŞ HIZI, %

TABLO 8: KAYSERİ İLİ'NİN İHRACAT SIRALAMASI

Sıralama	İller	2013		Sıralama	İller	2024
	Türkiye	161 480 915			Türkiye	261 778 131
1	İstanbul	81 576 600		1	İstanbul	126 035 409
2	İzmir	10 862 890		2	İzmir	16 886 422
3	Bursa	9 456 295		3	Ankara	14 987 918
4	Kocaeli	9 346 061		4	Kocaeli	13 186 678
5	Ankara	7 921 971		5	Bursa	12 357 466
6	Gaziantep	6 707 624		6	Gaziantep	10 310 473
7	Mersin	3 383 857		7	Mersin	8 292 363
8	Hatay	2 889 945		8	Sakarya	6 592 677
9	Denizli	2 694 157		9	Denizli	4 417 235
10	Sakarya	2 352 657		10	Hatay	3 809 184
11	Adana	1 901 578		11	Kayseri	3 751 929
12	Kayseri	1 889 386		12	Konya	3 584 612
13	Manisa	1 823 648		13	Çorum	3 469 213
14	Tekirdağ	1 819 296		14	Manisa	3 331 517
15	Konya	1 353 485		15	Adana	3 112 323
16	Antalya	1 289 253		16	Tekirdağ	3 087 966
17	Trabzon	1 183 247		17	Antalya	2 900 343
18	Şırnak	1 140 825		18	Eskişehir	1 640 489
19	Mardin	1 091 117		19	Samsun	1 430 236
20	Kahramanmaraş	846 406		20	Trabzon	1 330 909

TABLO G: KAYSERİ İLİ'NİN İTHALAT SIRALAMASI

Sıralama	İller	2013		Sıralama	İller	2024
	Türkiye	260 822 803			Türkiye	344 010 273
1	İstanbul	146 056 467		1	İstanbul	194 410 948
2	Kocaeli	12 810 449		2	Ankara	17 222 561
3	İzmir	11 769 194		3	Kocaeli	16 309 215
4	Ankara	10 669 185		4	İzmir	12 526 014
5	Bursa	8 266 123		5	Bursa	9 584 125
6	Gaziantep	5 072 731		6	Mersin	8 095 936
7	Mersin	4 377 188		7	Gaziantep	6 814 718
8	Hatay	4 163 225		8	Hatay	6 548 085
9	Tekirdağ	2 797 361		9	Sakarya	4 333 086
10	Manisa	2 717 724		10	Manisa	3 536 456
11	Adana	2 604 864		11	Adana	3 486 033
12	Denizli	2 105 092		12	Çorum	3 143 536
13	Sakarya	1 769 366		13	Tekirdağ	2 701 849
14	Kayseri	1 529 514		14	Denizli	2 070 174
15	Zonguldak	1 349 958		15	Antalya	2 051 102
16	Kahramanmaraş	1 172 399		16	Kayseri	1 556 215
17	Konya	1 073 134		17	Zonguldak	1 417 447
18	Antalya	879 485		18	Konya	1 354 384
19	Samsun	778 068		19	Eskişehir	1 314 856
20	Eskişehir	710 580		20	Samsun	1 106 490

TABLO 10: KAYSERİ'NİN İHRACATINDA İLK 10 SEKTÖR, 2024

Sıra No	Fasıl Adı	Değer	Pay
1	Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar	842.896.250	22,47%
2	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	785.993.001	20,95%
3	Demir veya çelikten eşya	626.981.766	16,71%
4	Bakır ve bakırdan eşya	228.665.720	6,09%
5	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	188.374.529	5,02%
6	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	130.341.493	3,47%
7	Plastikler ve mamulleri	116.969.138	3,12%
8	Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	113.409.757	3,02%
9	Metal cevherleri, cüruf ve kül	88.974.907	2,37%
10	Demir ve çelik	82.345.651	2,19%

TABLO 11: KAYSERİ'NİN İTHALATINDA İLK 10 SEKTÖR, 2024

Sıra No	Fasıl Adı	Değer	Pay
1	Plastikler ve mamulleri	254.445.543	16,35%
2	Demir ve çelik	209.567.984	13,47%
3	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	162.816.313	10,46%
4	Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	127.520.134	8,19%
5	Bakır ve bakırdan eşya	118.006.879	7,58%
6	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	112.501.055	7,23%
7	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	77.621.838	4,99%
8	Organik kimyasal ürünler	52.402.615	3,37%
9	Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	52.056.305	3,35%
10	Sentetik ve suni devamsız lifler	47.081.240	3,03%

TABLO 15: İSTİHDAM, İŞGÜCÜNE KATILMA VE İŞSİZLİK ORANLARI

	İstihdam Oranı		İşgücüne Katılma Oranı		İşsizlik Oranı	
Yıllar	Kayseri	Türkiye	Kayseri	Türkiye	Kayseri	Türkiye
2022	45,2	47,5	49,6	53,1	9,0	10,4
2023	45,2	48,3	50,0	53,3	9,5	9,4
2024	45,5	49,5	50,0	54,2	9,0	8,7

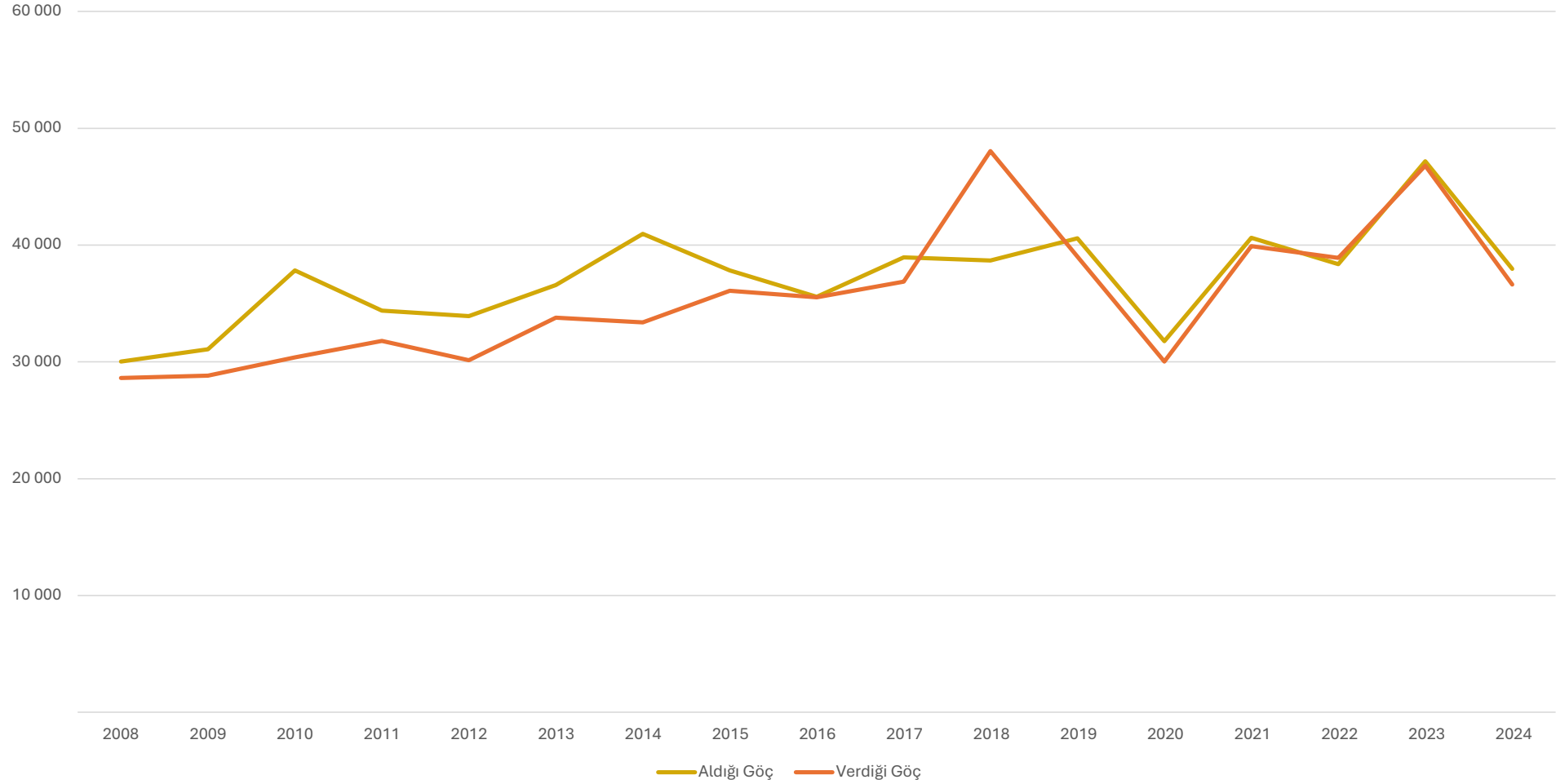
TABLO 16: İŞSİZLİK ORANI AÇISINDAN KAYSERİ İLİ'NİN SIRALAMASI, 2024

Sıralama	İller	%	Sıralama	İller	%
	Türkiye	8,7	41	Muğla	7,7
1	Hakkari	18,3	42	Yozgat	7,7
2	Van	16,7	43	Konya	7,7
3	Ağrı	13,1	44	Uşak	7,6
4	Muş	13,1	45	Bayburt	7,5
5	Batman	12,7	46	Karaman	7,5
6	Kilis	12,5	47	Erzincan	7,5
7	Hatay	12,0	48	Düzce	7,5
8	Kahramanmaraş	11,8	49	Samsun	7,2
9	Mardin	11,7	50	Ordu	7,2
10	Bitlis	11,4	51	Edirne	7,2
11	Adana	11,4	52	Aksaray	7,0
12	Iğdır	11,3	53	Kars	7,0
13	Kırıkkale	11,2	54	Bartın	6,9
14	Adıyaman	11,1	55	Amasya	6,9
15	Osmaniye	11,0	56	Bingöl	6,8
16	İzmir	11,0	57	Isparta	6,8
17	Gümüşhane	10,9	58	Tekirdağ	6,7
18	Siirt	10,8	59	Kütahya	6,7
19	Diyarbakır	10,5	60	Mersin	6,6
20	Gaziantep	10,4	61	Çanakkale	6,6
21	Aydın	10,1	62	Denizli	6,6
22	Zonguldak	9,9	63	Bolu	6,6
23	Karabük	9,9	64	Nevşehir	6,5
24	Ankara	9,7	65	Tokat	6,4
25	Bursa	9,2	66	Manisa	6,3
26	Kırşehir	9,2	67	Çorum	6,1
27	Kayseri	9,0	68	Afyonkarahisar	5,9
28	Sivas	8,9	69	Sinop	5,9
29	İstanbul	8,8	70	Antalya	5,9
30	Yalova	8,7	71	Giresun	5,8
31	Trabzon	8,7	72	Kırklareli	5,8
32	Kocaeli	8,7	73	Erzurum	5,8
33	Sakarya	8,4	74	Balıkesir	5,8
34	Artvin	8,4	75	Malatya	5,6
35	Rize	8,3	76	Elazığ	5,5
36	Şanlıurfa	8,0	77	Ardahan	5,2
37	Niğde	7,9	78	Tunceli	4,7
38	Şırnak	7,9	79	Çankırı	4,5
39	Bilecik	7,9	80	Burdur	4,0
40	Eskişehir	7,8	81	Kastamonu	4,0

TABLO 17: NÜFUS, ALDIĞI VE VERDİĞİ GÖÇ

Yıllar	Nüfus	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
2007	1 165 088	-	-	-	-
2008	1 184 386	30 021	28 621	1 400	1,2
2009	1 205 872	31 075	28 831	2 244	1,9
2010	1 234 651	37 842	30 380	7 462	6,1
2011	1 255 349	34 387	31 787	2 600	2,1
2012	1 274 968	33 917	30 143	3 774	3,0
2013	1 295 355	36 580	33 789	2 791	2,2
2014	1 322 376	40 957	33 374	7 583	5,8
2015	1 341 056	37 832	36 087	1 745	1,3
2016	1 358 980	35 573	35 540	33	0,0
2017	1 376 722	38 958	36 863	2 095	1,5
2018	1 389 680	38 690	48 047	- 9 357	-6,7
2019	1 407 409	40 579	39 013	1 566	1,1
2020	1 421 455	31 766	30 033	1 733	1,2
2021	1 434 357	40 628	39 915	713	0,5
2022	1 441 523	38 374	38 902	- 528	-0,4
2023	1 445 683	47 180	46 791	389	0,3
2024	1 452 458	37 960	36 622	1 338	0,9

ŞEKİL 8: KAYSERİ'NİN ALDIĞI VE VERDİĞİ GÖÇ

ŞEKİL 9: KAYSERİ'NİN NET GÖÇ HIZI

KAŞE

KAYSERİ’NİN TEMEL MAKRO EKONOMİK GÖSTERGELERİ KAYSERİ’NİN SOSYO-EKONOMİK GÖRÜNÜMÜ

MUSIAD
KAYSERİ

TABLO 1: KAYSERİ GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI ÖZETİ (1991-2025)

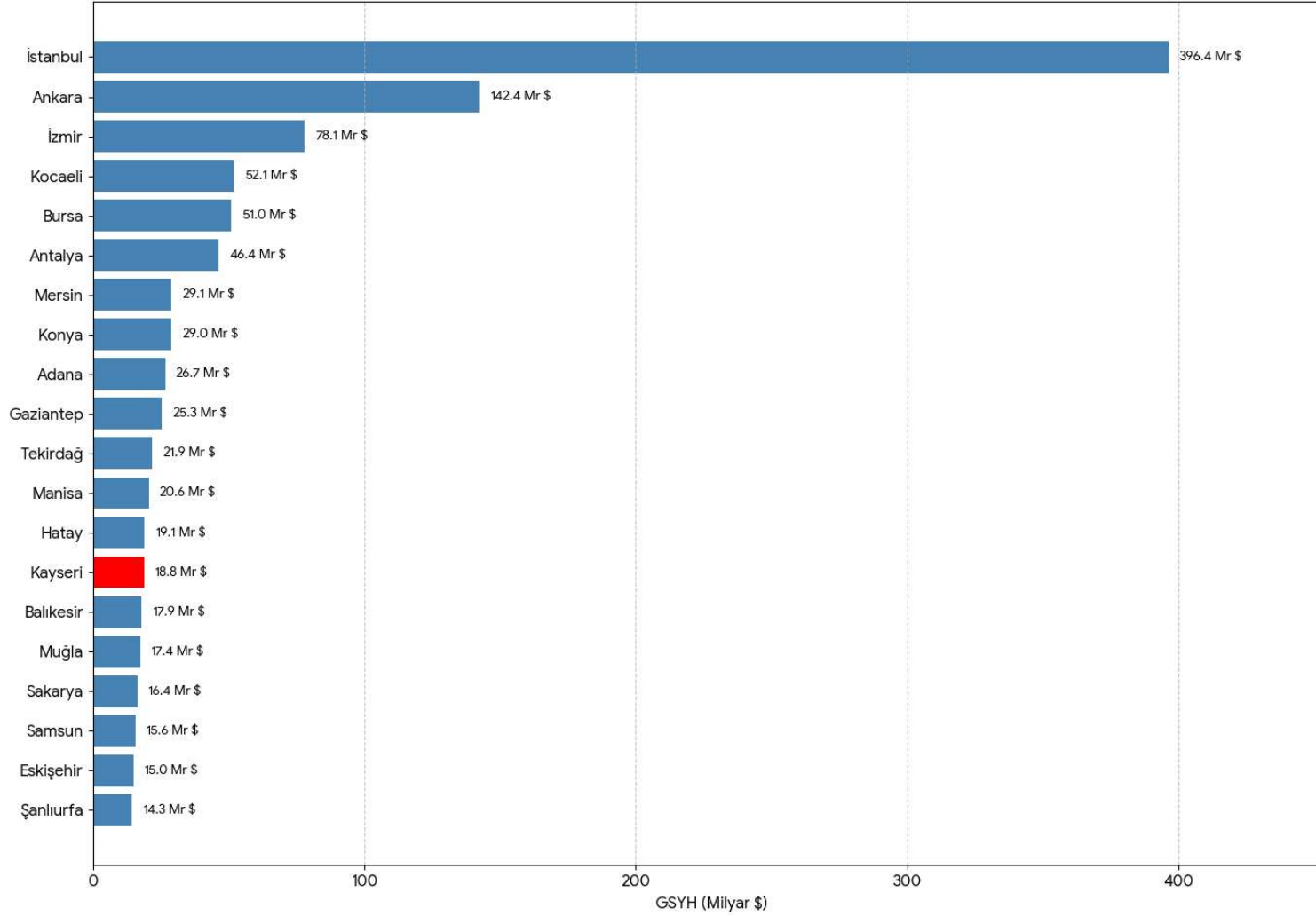
Rapor Yılı	Sıralama	Endeks Değeri	Gelişmişlik Grubu
1991	23.	1,524	Dereceleme yapılmamıştır.
1996	15.	0,530	2. Derece
2003	19.	0,477	2. Derece
2011	17.	0,565	2. Kademe
2017	17.	0,560	2. Kademe
2025	17.	0,615	2. Kademe

TABLO 2: YÜKSEK SEGE SKORUNA SAHİP İLLERDE GSYİH VE KİŞİ BAŞI GSYİH

Sıra	İl	GSYH Milyar \$	Kişi Başı GSYH (\$)	SEGE Skoru
1	İstanbul	396,4	21.741	4,42
2	Ankara	142,4	18.655	2,84
3	İzmir	78,1	15.369	1,81
4	Kocaeli	52,1	21.985	1,78
5	Antalya	46,4	14.828	1,72
6	Bursa	51,0	13.917	1,36
7	Eskişehir	15,0	13.686	1,29
8	Muğla	17,4	13.914	1,25
9	Yalova	4,7	14.844	0,98
10	Tekirdağ	21,9	17.099	0,88
11	Denizli	13,4	10.803	0,82
12	Sakarya	16,4	12.131	0,73
13	Mersin	29,1	12.025	0,69
14	Konya	29,0	10.313	0,68
15	Çanakkale	8,4	12.923	0,63
16	Bolu	5,5	13.914	0,62
17	KAYSERİ	18,8	10.996	0,61

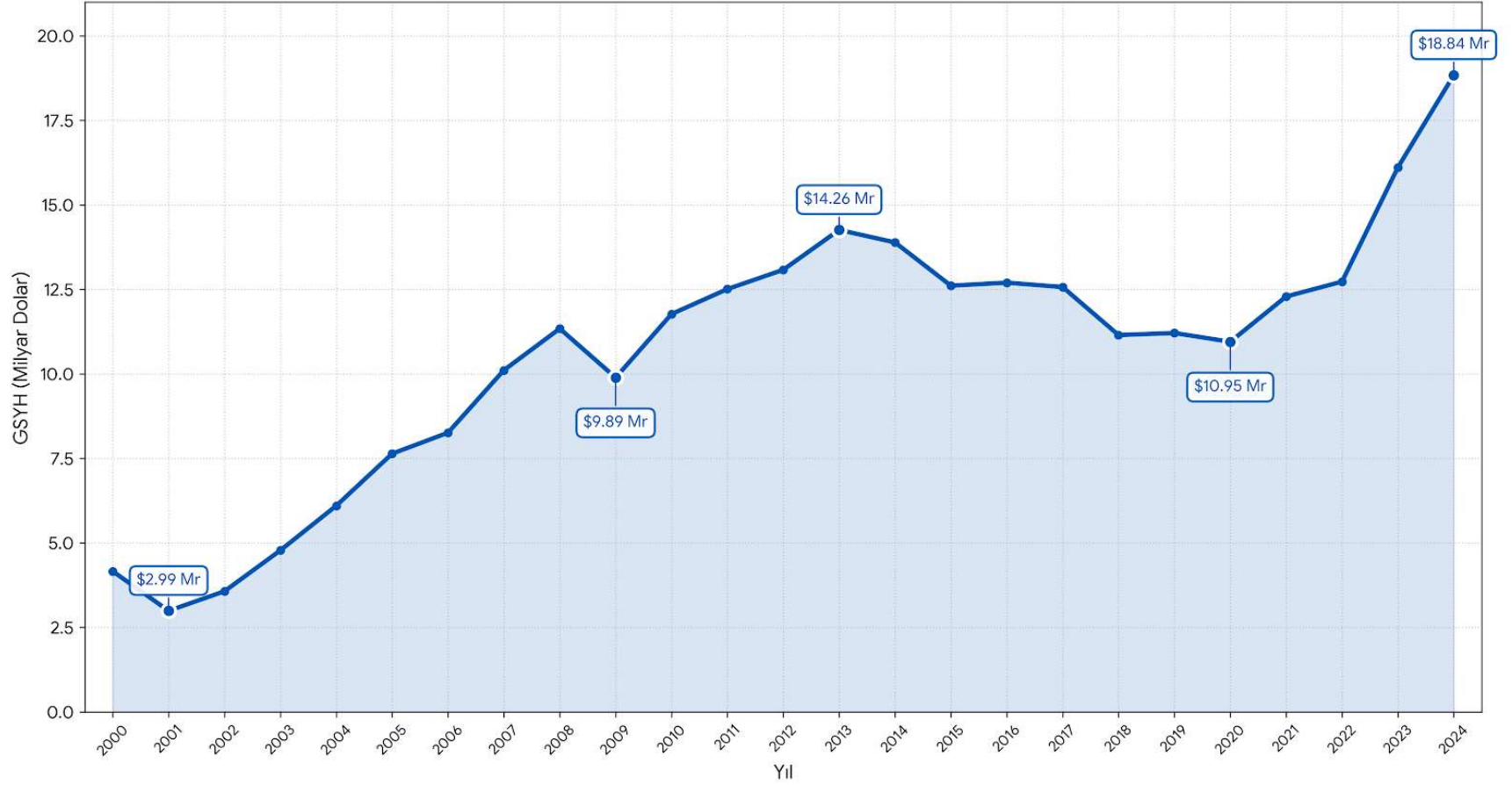
ŞEKİL 1

2024 Yılı GSYH En Yüksek 20 İl (Dolar Bazında)

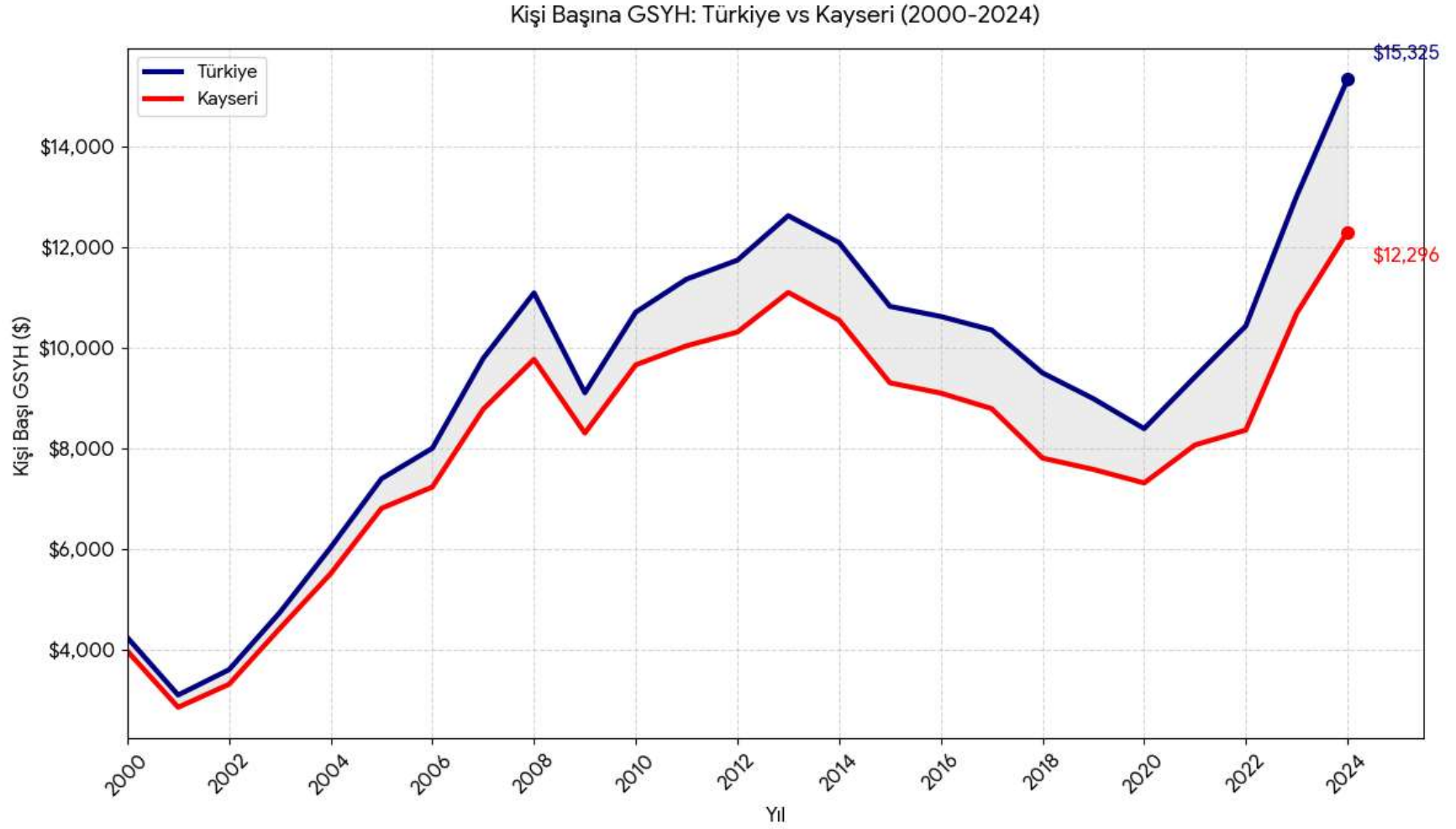

ŞEKİL 2

Kayseri GSYH Gelişimi (2000-2024)

ŞEKİL 3

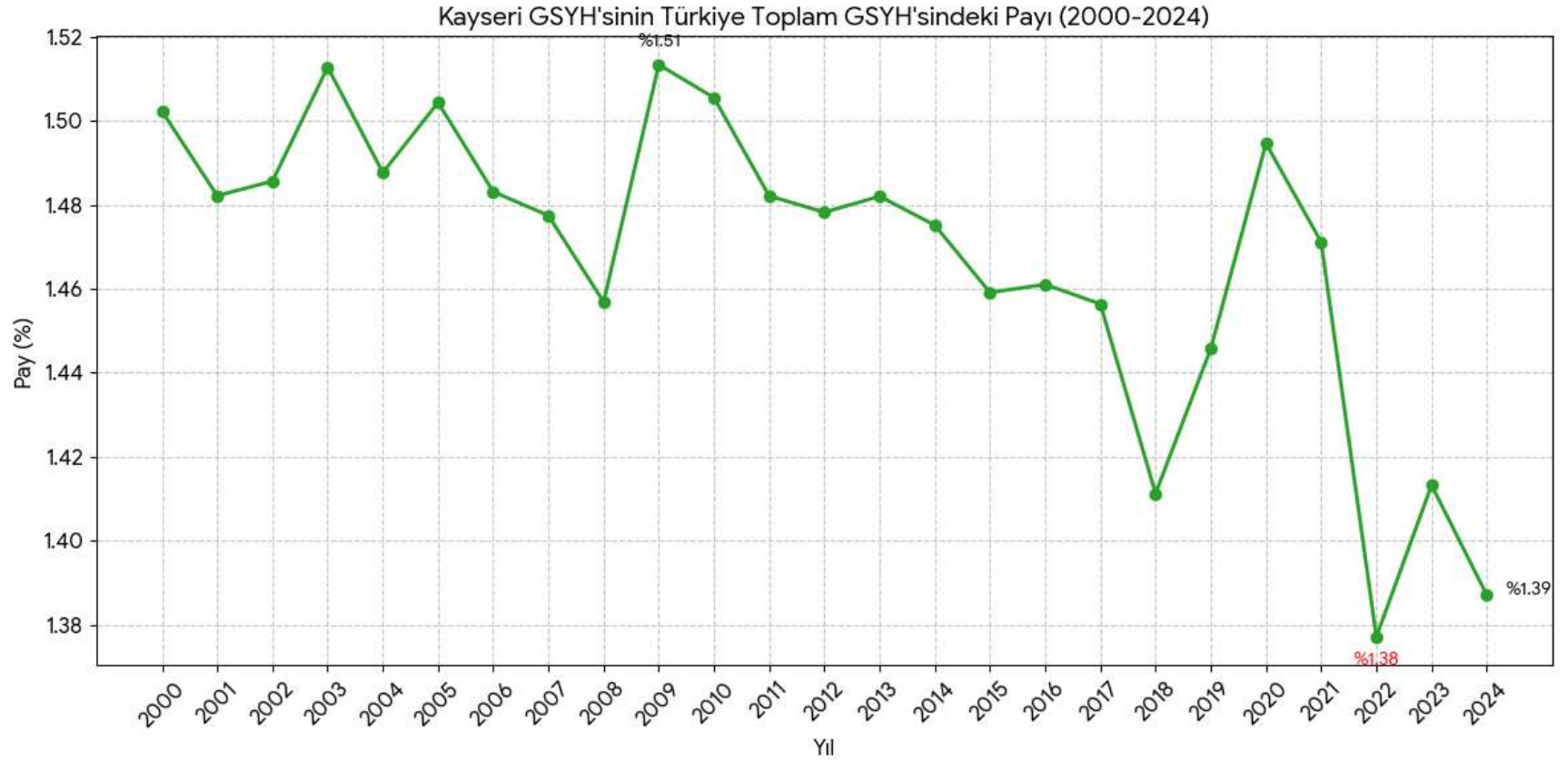
ŞEKİL 4: KİŞİ BAŞI GELİR İÇİN KULÜP YAKINSAMA ANALİZ SONUÇLARI

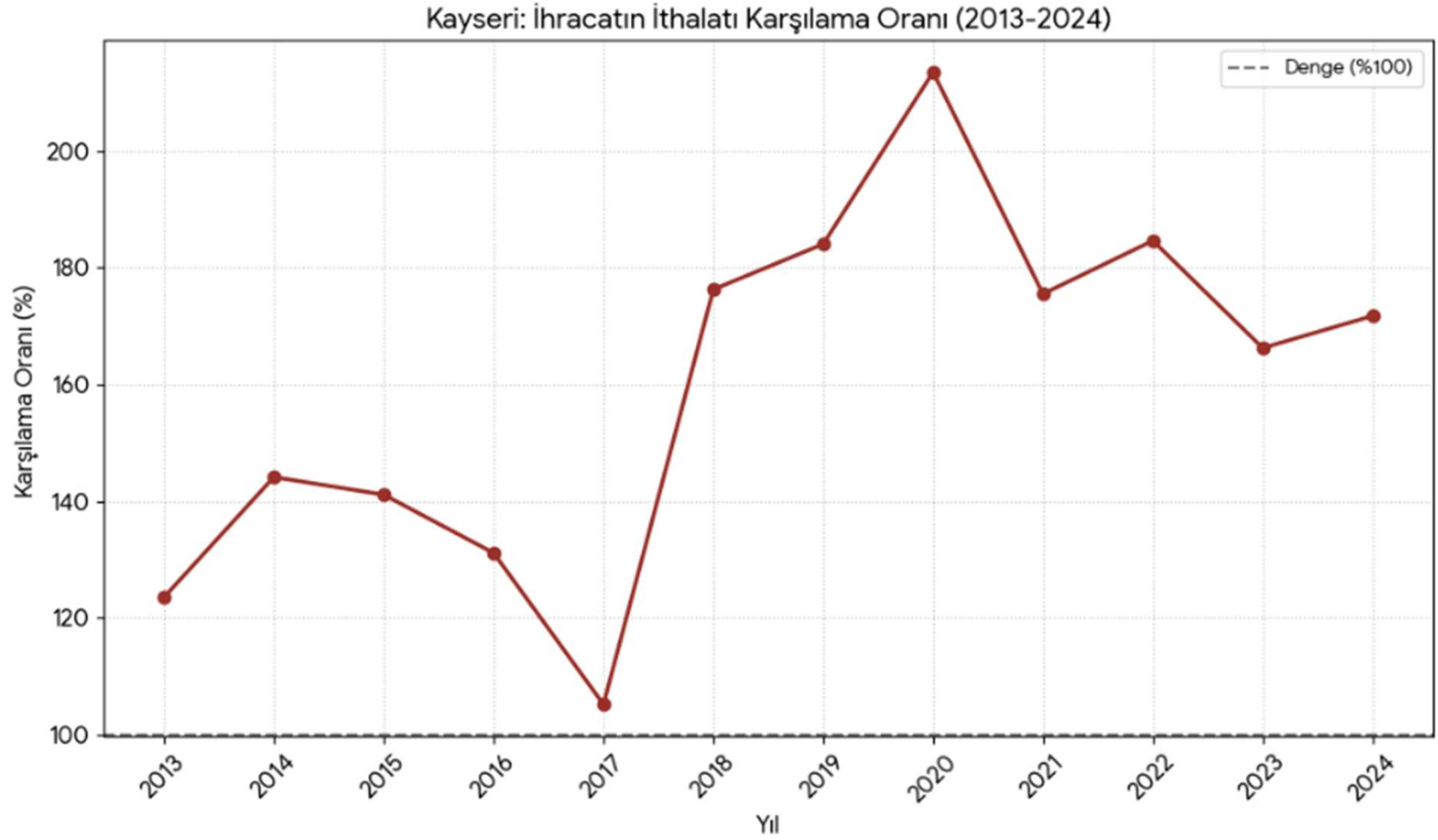
TABLO3 : KAYSERİ ÜRETİMİNİN ULUSAL ÜRETİMDEKİ PAYI

Yıl	Türkiye GSYH (TL)	Kayseri GSYH (TL)	Pay (%)
2000	171.777.959	2.580.533	%1,50
2001	247.807.864	3.672.966	%1,48
2002	362.906.875	5.391.449	%1,49
2003	473.368.473	7.161.106	%1,51
2004	584.693.672	8.698.362	%1,49
2005	680.198.889	10.088.134	%1,48
2006	796.331.439	11.831.066	%1,49
2007	888.243.344	12.980.208	%1,46
2008	994.496.095	14.616.489	%1,47
2009	1.006.128.463	14.881.565	%1,48
2010	1.167.663.666	17.653.251	%1,51
2011	1.404.927.838	21.080.093	%1,50
2012	1.581.479.222	23.332.308	%1,48
2013	1.823.427.170	27.279.805	%1,50
2014	2.054.898.225	30.730.292	%1,50
2015	2.350.941.050	34.908.204	%1,48
2016	2.626.559.728	38.381.182	%1,46
2017	3.133.704.267	45.922.846	%1,47
2018	3.758.773.238	53.979.167	%1,44
2019	4.311.733.310	62.469.752	%1,45
2020	5.141.710.640	76.849.148	%1,49
2021	7.433.800.088	109.363.420	%1,47
2022	15.325.860.294	211.057.073	%1,38
2023	27.091.467.570	382.868.799	%1,41
2024	44.587.233.161	618.477.669	%1,39

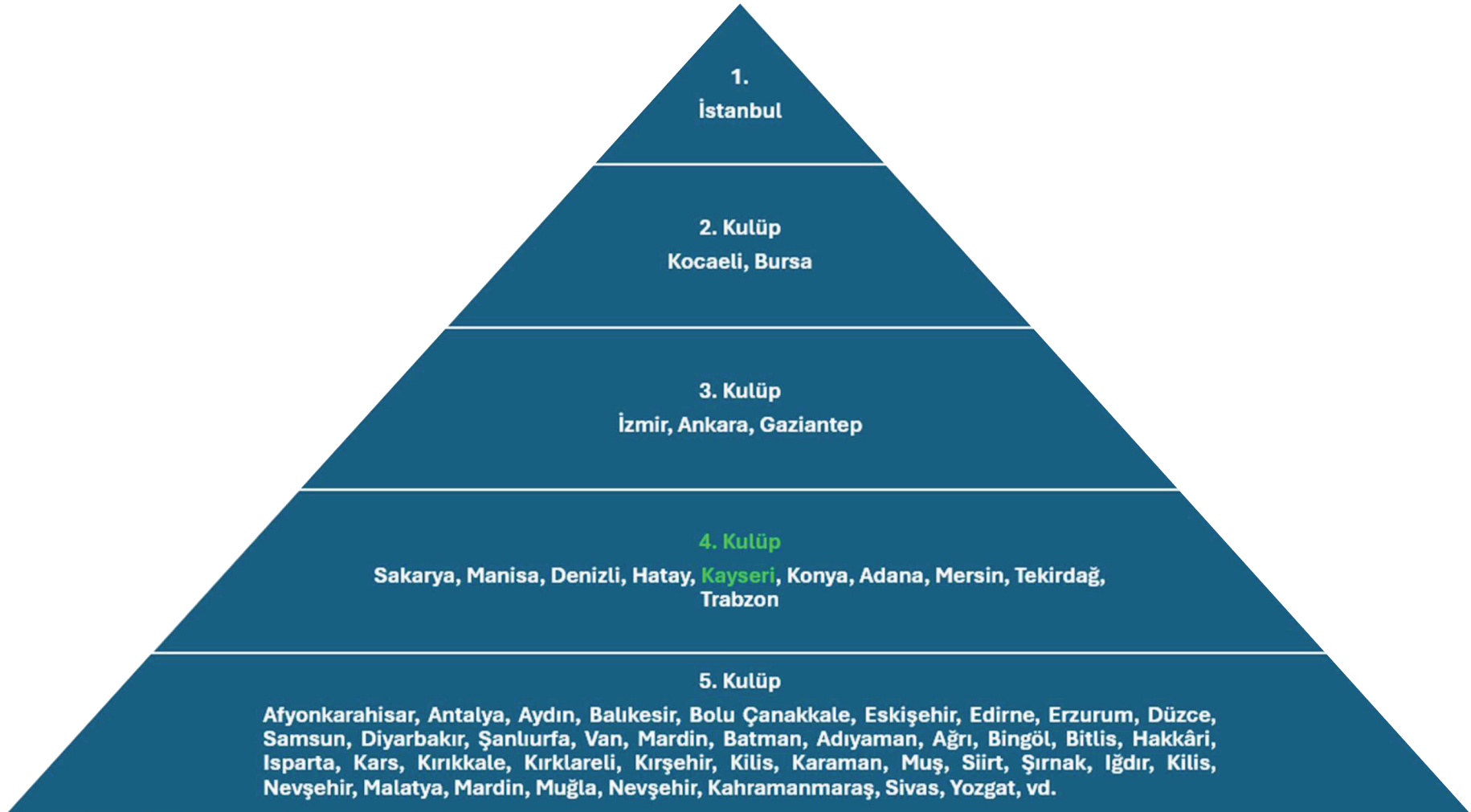
ŞEKİL 5

ŞEKİL 6

ŞEKİL 7: İL TOPLAM İHRACAT İÇİN KULÜP YAKINSAMA ANALİZ SONUÇLARI

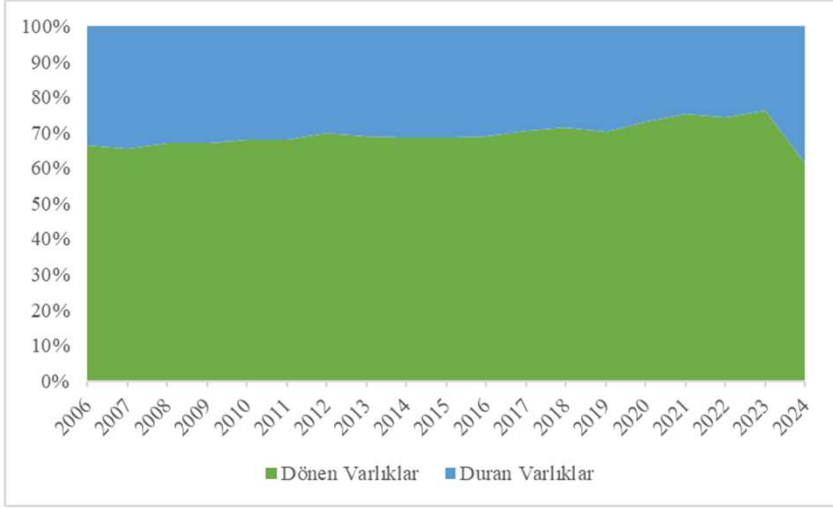

**KAYSERİ SANAYİSİ
TEMEL BİLANÇO BÜYÜKLÜKLERİ
(2006-2024 DÖNEMİ)**

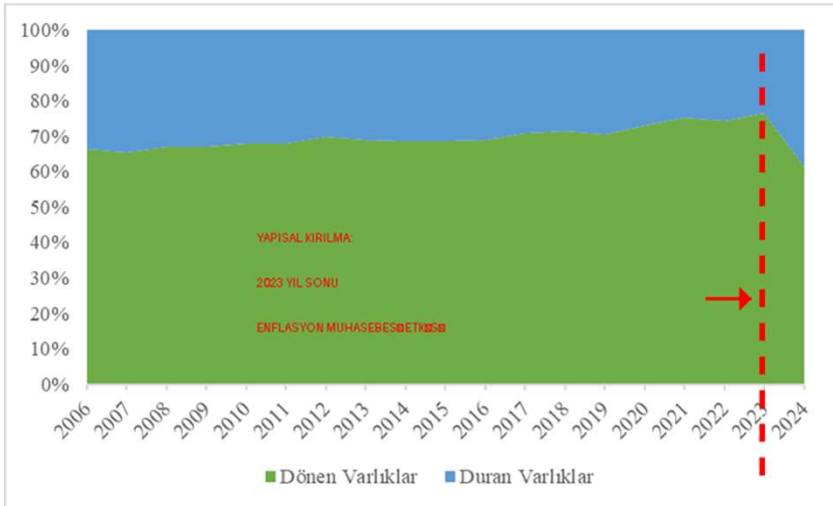
1. AKTİF HESAPLAR

Bilançonun Aktif Yapısı (Nominal Fiyatlarla)

	Dönen Varlıklar	Dönen Var. / Aktif Toplamı	Duran Varlıklar	Duran Var. / Aktif Toplamı	Aktif Toplamı
2006	7.332.202.593	66%	3.714.503.217	34%	11.046.705.810
2007	9.789.792.945	66%	5.144.286.664	34%	14.934.079.609
2008	11.387.066.685	67%	5.582.029.545	33%	16.969.096.230
2009	13.183.476.678	67%	6.472.149.428	33%	19.655.626.106
2010	15.735.312.369	68%	7.424.463.552	32%	23.159.775.920
2011	18.861.780.064	68%	8.885.338.460	32%	27.747.118.523
2012	21.210.936.391	70%	9.210.684.257	30%	30.421.620.648
2013	25.671.203.333	69%	11.539.337.719	31%	37.210.541.053
2014	31.146.821.047	69%	14.299.155.851	31%	45.445.976.898
2015	36.221.931.626	69%	16.556.656.302	31%	52.778.587.928
2016	40.616.711.962	69%	18.236.809.288	31%	58.853.521.250
2017	49.696.724.108	71%	20.633.376.815	29%	70.330.100.923
2018	57.970.137.035	71%	23.317.450.727	29%	81.287.587.763
2019	66.976.082.137	70%	28.228.642.091	30%	95.202.334.814
2020	87.149.070.073	72%	32.322.986.715	27%	121.033.922.695
2021	133.602.058.157	75%	44.085.048.362	25%	177.662.144.968
2022	234.648.717.984	75%	80.925.813.582	26%	313.340.815.929
2023	393.225.278.477	76%	121.715.052.644	24%	514.905.483.950
2024	599.049.145.745	61%	377.913.515.926	39%	976.995.487.033
Nominal					
Büyüme Oranı	%27,71		%29,28		%28,28

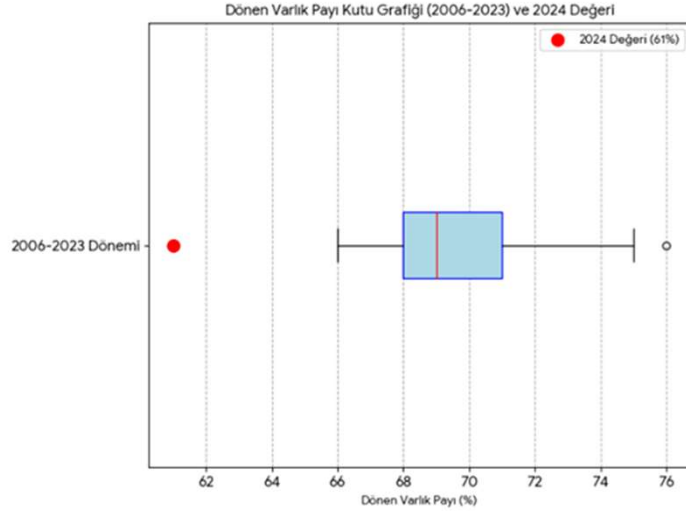
Grafik 1. Bilançonun Aktif Yapısı: Genel Görünüm (Nominal Fiyatlarla)

Değerlendirme:

Bu yığılmış yüzde alan grafiği, toplam varlıkların (**Aktif Toplamı**) ne kadarının **Dönen Varlıklar**'dan (Turuncu alan) ve ne kadarının **Duran Varlıklar**'dan (Sarı alan) oluştuğunu göstermektedir. Bu, şirketlerin varlık yapısının yıllar içinde nasıl değiştiğini analiz etmek için çok önemlidir.

- **Genel Eğilim (2006-2023):** Şirketler genel olarak varlıklarının büyük bir kısmını (yaklaşık %66 ile %76 arasında) **Dönen Varlıklar**'da tutmuştur.
- **Keskin Yapısal Değişim (2024):** Grafikte en dikkat çekici nokta, **2024 yılında** varlık yapısında yaşanan keskin değişimdir. Dönen Varlıkların oranı %76'dan %61'e düşerken, Duran Varlıkların oranı %24'ten %39'a yükselmiştir. Bu, şirketin 2023'ten 2024'e geçerken bilançosunda kalıcı varlıklara (bina, makine, tesis vb.) önemli bir yatırım yaptığına veya bu varlıkların değerinin kayda değer ölçüde arttığına işaret etmektedir.

Kutu Grafiği (Box Plot), verilerin medyan, çeyreklikler (Q1, Q3) ve aykırı değer sınırları (Kutu * 1.5 IQR) açısından nasıl dağıldığını gösterir. Yukarıdaki grafikte, 2006-2023 yılları arasındaki Dönen Varlık Payı dağılımının kutu grafiği çizilmiş ve 2024 değeri kırmızı nokta ile işaretlenmiştir: Kırmızı nokta (2024 değeri, %61), kutu grafiğinin alt sınırının çok uzağında yer almaktadır. Bu durum, 2024 değerinin, önceki döneme ait varlık yapısı dağılımının dışında kalan, görsel ve istatistiksel olarak onaylanmış bir aykırı değer (outlier) olduğunu teyit etmektedir.

Varlıklardaki Değişim Analizi (2023-2024)

	2023	2024	Değişim (TL)	Değişim (%)
Dönen Varlıklar	393.225.278.477	599.049.145.745	205.823.867.268	52,34
Duran Varlıklar	121.715.052.644	377.913.515.926	256.198.463.282	210,49

2024'te Duran Varlıklar, bir önceki yıla göre **%210.49** oranında, yani **2 katından fazla** bir büyüme göstermiştir. Bu büyüme, Dönen Varlıkların büyüme hızı olan %52.34'ün tam 4 katıdır. Bu kırılmanın da temel nedeni 2024 yılında uygulanmaya başlanan enflasyon muhasebesi uygulaması sonucunda duran varlıkların yeniden değerlemeye tabi tutulmasıdır.

Enflasyon muhasebesi, Duran Varlıkların (Bina, Makine, Arazi gibi) cari fiyatlarla değerlendirilmesini sağladığı için, enflasyonun çok üzerindeki nominal artışın temel nedenidir.

Bu değerlerin **reel değişimini** (yani varlıkların gerçek miktarındaki artışı veya azalmayı) bulmak için, önceki analizlerimizde kullandığımız **2024 YI-ÜFE Enflasyon Oranını** (%50.31) kullanarak bu nominal artışları arındıralım. Öncelikle, enflasyon arındırması için kullanmamız gereken doğru YI-ÜFE değişim oranını bulmamız gerekir:

2024 YI-ÜFE (Tahmin/Son): 3746.52

2023 YI-ÜFE: 2915.02

2024 YI-ÜFE Enflasyon Oranı = $(3.746,52 - 2.915,02) / 2.915,02 = \%28.52$

Varlık Sınıflarında Reel Değişim Analizi (YI-ÜFE ile Arındırılmış)

Enflasyon Arındırma Formülü: $Reel\ Değişim\ Oranı = \frac{1 + Nominal\ Değişim\ Oranı}{1 + YI-ÜFE\ Değişim\ Oranı} - 1$

Varlık Sınıfı	Nominal Değişim (N)	Reel Değişim Hesaplaması $((1+N)/(1+0.2852)-1)$	Reel Değişim Oranı
Dönen Varlıklar	% 52.34	$(1.5234 / 1.2852) - 1$	% 18.53
Duran Varlıklar	% 210.49	$(3.1049 / 1.2852) - 1$	% 141.59
Aktif Toplamı	% 89.75	$(1.8975 / 1.2852) - 1$	% 47.64

BİLANÇONUN AKTİF YAPISI (REEL FİYATLARLA)

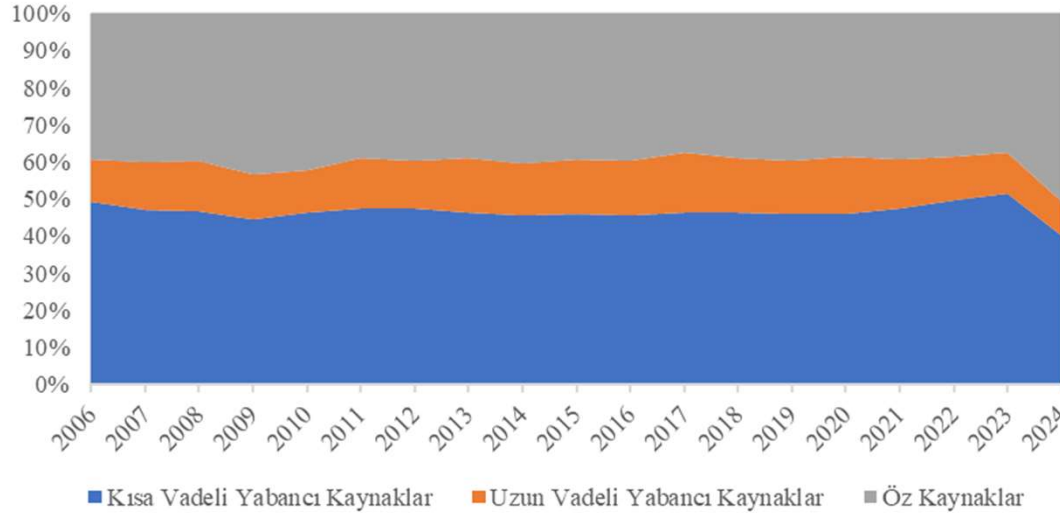
Dönem	yi üfe aralık	Katsayı	Dönen Varlıklar	Duran Varlıklar	Akif Toplam
2006	135,16	27,72	203.239.913.186,5	102.961.600.113,4	306.201.513.299,9
2007	143,19	26,16	256.138.721.189,3	134.594.369.357,6	390.733.090.546,9
2008	154,80	24,20	275.588.178.403,4	135.095.490.052,7	410.683.668.456,0
2009	163,98	22,85	301.199.640.326,0	147.867.601.803,0	449.067.242.129,0
2010	178,54	20,98	330.202.233.649,2	155.800.812.271,6	486.003.045.920,8
2011	202,33	18,52	349.267.357.967,5	164.531.591.293,4	513.798.949.260,9
2012	207,29	18,07	383.364.616.605,1	166.473.104.902,6	549.837.721.507,7
2013	221,74	16,90	433.740.762.663,4	194.968.700.062,1	628.709.462.725,5
2014	235,84	15,89	494.793.877.159,9	227.154.313.847,1	721.948.191.006,9
2015	249,31	15,03	544.327.107.914,7	248.806.080.656,6	793.133.188.571,3
2016	274,09	13,67	555.187.433.690,8	249.277.867.610,8	804.465.301.301,7
2017	316,48	11,84	588.314.493.194,5	244.259.854.980,1	832.574.348.174,6
2018	422,94	8,86	513.515.576.219,0	206.552.455.426,7	720.068.031.645,7
2019	454,08	8,25	552.605.777.058,1	232.908.677.256,5	785.494.739.754,7
2020	568,27	6,59	574.560.920.005,5	213.100.667.266,3	797.958.738.021,6
2021	1022,25	3,66	489.648.112.424,0	161.570.570.202,1	651.127.199.183,7
2022	2021,19	1,85	434.949.764.692,9	150.005.778.330,0	580.815.081.062,5
2023	2915,02	1,29	505.391.513.718,6	156.433.876.621,8	661.780.603.127,8
2024	3746,52	1,00	599.049.145.745,4	377.913.515.925,6	976.995.487.032,9
	%20,27	Reel Büyüme	%6,19	%7,49	%6,66

2. PASİF HESAPLAR

Bilançonun Pasif Yapısı (Nominal Fiyatlarla)

Yıl	Kısa Vadeli Yabancı Kay.	KVYK /Pasif Top.	Uzun Vadeli Yabancı Kay.	UVYK /Pasif Top.	Özkaynaklar	Özkaynaklar /Pasif Top.
2006	5.432.856.295	49%	1.258.896.780	11%	4.354.952.735	39%
2007	7.012.877.553	47%	1.951.985.484	13%	5.969.216.572	40%
2008	7.928.051.374	47%	2.335.968.740	14%	6.705.076.116	40%
2009	8.783.749.911	45%	2.371.533.076	12%	8.500.343.118	43%
2010	10.729.887.177	46%	2.657.822.936	11%	9.772.065.807	42%
2011	13.120.185.394	47%	3.791.238.476	14%	10.835.694.653	39%
2012	14.437.711.684	47%	3.951.050.136	13%	12.032.858.828	40%
2013	17.202.159.513	46%	5.496.221.623	15%	14.512.159.917	39%
2014	20.673.951.595	45%	6.482.162.671	14%	18.289.862.632	40%
2015	24.278.896.984	46%	7.708.040.863	15%	20.791.650.081	39%
2016	26.913.280.123	46%	8.674.785.597	15%	23.265.455.530	40%
2017	32.518.572.238	46%	11.348.620.727	16%	26.462.907.958	38%
2018	37.602.876.206	46%	12.140.871.246	15%	31.543.840.310	39%
2019	43.002.378.768	46%	13.357.859.258	14%	37.352.204.030	40%
2020	55.156.498.971	46%	18.488.298.788	15%	46.553.178.547	39%
2021	84.050.629.579	47%	23.565.477.735	13%	70.069.866.577	39%
2022	155.972.070.743	50%	36.929.597.770	12%	120.478.075.221	38%
2023	265.096.619.907	52%	56.512.082.599	11%	192.188.090.076	37%
2024	390.187.327.927	40%	90.143.105.627	9%	496.694.278.656	51%
YOBO	%28,59		%28,56		%32,13	

Sermaye Yapısı: Genel Görünüm

Kırılmanın Temel Göstergesi: Özkaynakların Payı

2006-2023 Dönemi (İstikrarlı Yapı): Özkaynakların Pasif Toplamı içindeki payı, % 37 ile % 43 arasında dar bir bandta (ortalama % 39-% 40\$) oldukça istikrarlı seyretmiştir.

2024 Dönemi (Kırılma Noktası): Özkaynaklar toplam kaynaklar içindeki payı bir anda % 37'den % 51'e sıçramıştır. Bu artış, son 19 yıllık trendin çok keskin bir şekilde dışına çıkıldığı anlamına gelmektedir.

Bu ani yapısal kırılmanın temel nedeni, daha önceki analizimizde tespit ettiğimiz olgu ile birebir örtüşmektedir: **Enflasyon Muhasebesi Etkisi.**

1. *Duran Varlıkların Yeniden Değerlenmesi:* Enflasyon muhasebesi, Duran Varlıkların (Aktif taraf) değerini nominal olarak yüksek seviyelere çıkarmıştır.
2. *Özkaynaklara Yansıma:* Pasif tarafta, bu yeniden değerlendirme farkları doğrudan Özkaynaklar altında (Yeniden Değerleme Artışı veya Enflasyon Düzeltme Farkı hesapları aracılığıyla) muhasebeleştirilir.
3. *Yapısal Değişim:* Sonuç olarak, Özkaynaklar büyüklük olarak Pasif Toplamı içindeki payını aniden artırarak, işletmelerin finansal yapısını (Borç/Özkaynak oranı gibi) kökten değiştirmiştir.

2023-2024 arasındaki kaynak yapısındaki değişim, Kayseri Sanayisinin sermaye yapısında muhasebe kaynaklı güçlü bir yapısal kırılmayı temsil etmektedir.

BİLANÇONUN PASİF YAPISI (REEL FİYATLARLA)

Yıl	yi-üfe	Katsayı	Kısa Vadeli Yabancı Kay.	Uzun Vadeli Yabancı Kay.	Özkaynaklar
2006	135,16	27,72	150.592.298.524	34.895.117.671	120.714.097.100
2007	143,19	26,16	183.483.910.065	51.071.464.786	156.177.715.692
2008	154,80	24,20	191.873.578.765	56.534.785.268	162.275.304.432
2009	163,98	22,85	200.680.167.949	54.181.831.315	194.205.242.843
2010	178,54	20,98	225.164.434.593	55.773.857.522	205.064.753.799
2011	202,33	18,52	275.324.341.930	70.203.121.947	200.646.727.427
2012	207,29	18,07	267.345.997.991	71.410.935.975	217.480.842.252
2013	221,74	16,90	310.910.332.525	92.864.184.338	245.197.516.787
2014	235,84	15,89	349.307.175.655	102.974.695.091	290.550.102.392
2015	249,31	15,03	385.691.032.600	115.833.016.141	312.447.687.062
2016	274,09	13,67	404.440.825.665	118.575.131.289	318.014.135.694
2017	316,48	11,84	444.494.440.735	134.346.039.327	313.270.392.830
2018	422,94	8,86	445.146.384.490	107.547.209.866	279.424.099.395
2019	454,08	8,25	380.927.015.893	110.212.929.147	308.185.296.517
2020	568,27	6,59	455.084.845.236	121.890.617.445	306.918.215.795
2021	1022,25	3,66	554.133.360.428	86.366.870.769	256.804.261.705
2022	2021,19	1,85	571.633.634.121	68.453.473.764	223.320.676.620
2023	2915,02	1,29	491.388.631.655	72.631.970.861	247.009.119.399
2024	3746,52	1,00	501.486.997.628	90.143.105.627	496.694.278.656
YOBO	20,27%		6,91%	5,41%	8,18%

3. GELİR TABLOSU ANALİZİ

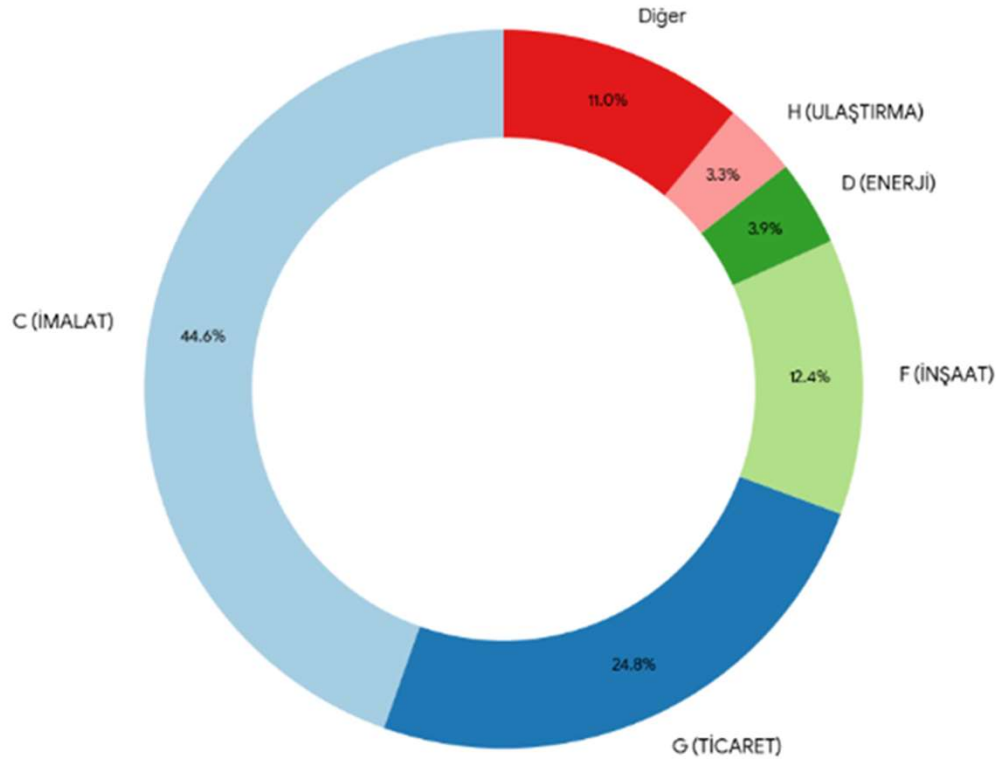
Gelir Tablosu: Net Satışlar (Nominal Fiyatlarla)

Yıl	Net Satışlar	Brüt Satışlar	Satış İndirimleri
2006	13.446.257.810	13.787.698.817	341.441.006
2007	17.687.047.866	18.074.848.384	387.800.518
2008	19.815.693.715	20.215.754.059	400.060.344
2009	21.952.077.249	22.342.108.588	390.031.339
2010	25.429.069.508	25.873.695.199	444.625.691
2011	31.171.734.031	31.611.106.157	439.372.126
2012	34.106.077.134	34.668.870.510	562.793.376
2013	39.893.285.569	40.679.438.704	786.153.135
2014	45.667.575.151	46.524.127.713	856.552.562
2015	50.764.461.443	51.821.259.152	1.056.797.709
2016	55.274.489.254	56.486.669.143	1.212.179.889
2017	69.731.773.388	71.447.571.750	1.715.798.362
2018	86.234.776.908	88.345.956.516	2.111.179.608
2019	98.103.606.231	100.828.478.169	2.724.281.283
2020	129.835.416.740	134.382.125.670	4.546.708.929
2021	206.198.007.771	211.507.506.339	5.308.101.340
2022	429.839.235.333	438.573.847.570	8.645.310.234
2023	695.757.027.507	711.116.829.720	15.346.538.329
2024	1.058.407.236.376	1.079.502.951.468	21.096.580.936
YOBO	%27,45	%27,41	%25,75

Gelir Tablosu: Net Satışlar (Reel Fiyatlarla)

Yıl	yi üfe	Katsayı	Net Satışlar	Brüt Satışlar	Satış İndirimleri
2006	135,16	27,72	372.714.233.593,8	382.178.571.161,8	9.464.337.567,9
2007	143,19	26,16	462.761.352.294,2	472.907.708.751,3	10.146.356.457,2
2008	154,80	24,20	479.576.618.455,1	489.258.822.353,9	9.682.203.898,8
2009	163,98	22,85	501.533.695.039,9	510.444.644.854,8	8.910.949.814,9
2010	178,54	20,98	533.623.696.466,2	542.954.073.437,7	9.330.376.971,5
2011	202,33	18,52	577.213.240.291,7	585.349.181.924,3	8.135.941.632,5
2012	207,29	18,07	616.430.267.074,4	626.602.145.523,5	10.171.878.449,1
2013	221,74	16,90	674.037.125.692,5	687.319.972.456,6	13.282.846.764,1
2014	235,84	15,89	725.468.468.690,6	739.075.538.335,3	13.607.069.644,7
2015	249,31	15,03	762.865.789.919,8	778.746.876.734,6	15.881.086.814,8
2016	274,09	13,67	755.543.724.611,0	772.112.939.822,8	16.569.215.211,8
2017	316,48	11,84	825.491.290.550,3	845.803.072.904,6	20.311.782.354,3
2018	422,94	8,86	763.891.607.277,5	782.593.022.669,6	18.701.415.392,0
2019	454,08	8,25	809.432.529.110,0	831.914.882.903,1	22.477.480.427,6
2020	568,27	6,59	855.985.685.547,6	885.961.464.557,1	29.975.779.009,5
2021	1022,25	3,66	755.710.403.595,0	775.169.579.504,1	19.454.055.105,9
2022	2021,19	1,85	796.758.984.537,8	812.949.644.218,2	16.025.127.622,6
2023	2915,02	1,29	894.219.462.883,3	913.960.598.857,7	19.724.088.610,3
2024	3746,52	1,00	1.058.407.236.376,3	1.079.502.951.468,3	21.096.580.936,2
YOBO			%5,97	%5,94	%4,55

Kayseri Şirketlerinin Aktif Toplamının Sektörel Dağılımı (2024)

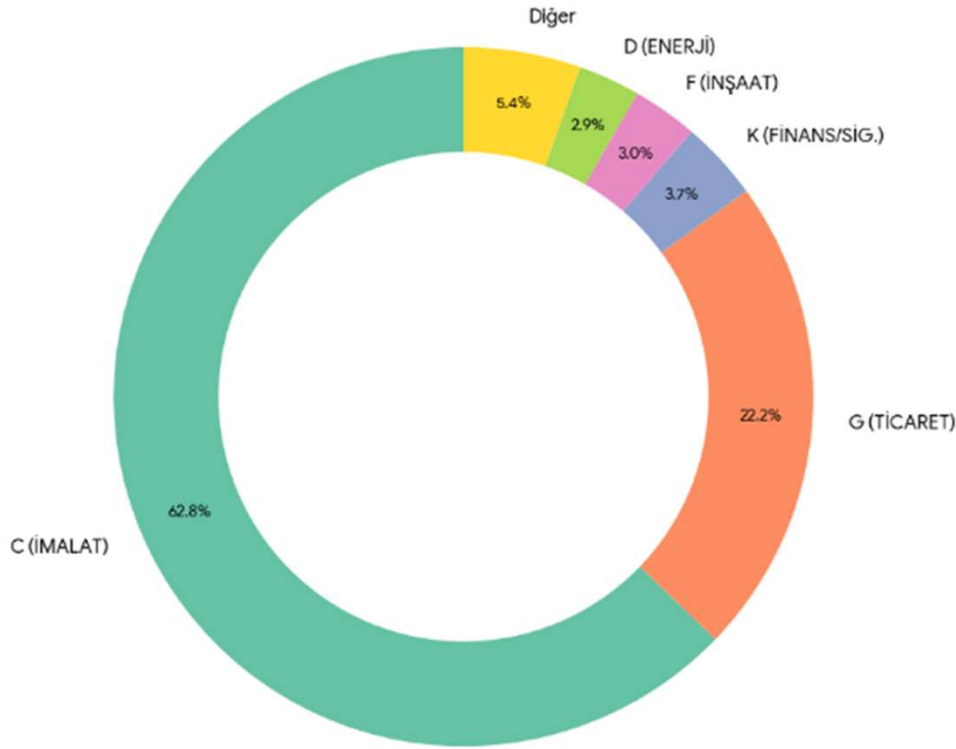

İmalat Sanayi (C) tek başına toplam aktiflerin neredeyse yarısını (**% 44.6**) oluşturmaktadır.

İmalat + Ticaret toplam aktiflerin yaklaşık **% 69.4**'üne sahiptir.

Kayseri'deki aktif toplamı büyüklüğünün neredeyse **% 82'sinin** (İmalat, Ticaret ve İnşaat) üç ana sektörde toplandığını açıkça görülmektedir

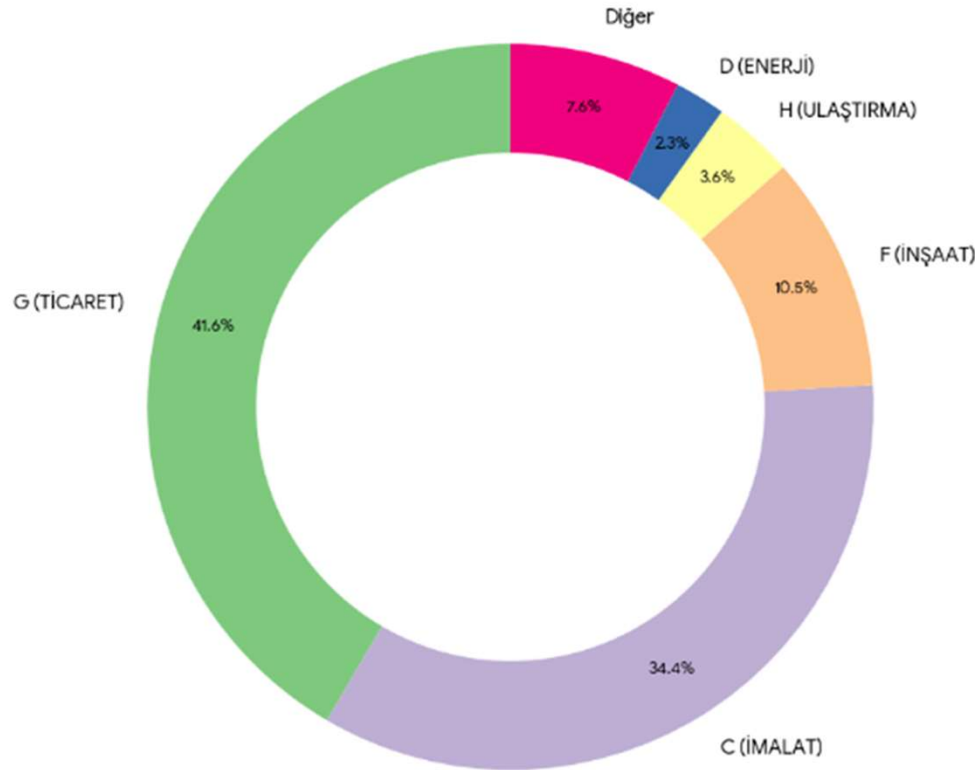
Kayseri Şirketlerinin Mali Borçlar Toplamının Sektörel Dağılımı (2024)

Mali Borç yükünün neredeyse üçte ikisinin tek bir sektörde **(İmalat Sanayi)** toplandığı görülmektedir.

Bu tablo aynı zamanda Kayseri ekonomisinin finansal risk yoğunluğunu da ortaya koymaktadır. İmalat (C) + Ticaret (G) toplam finansal borçların % 85.04'nü oluşturmaktadır.

Kayseri Şirketlerinin Ticari Borçlar Toplamının Sektörel Dağılımı (2024)

Ticari Borç yükünün %41,6'sı Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe toplanmış olup ve İmalat Sanayii ile birlikte toplam ticari borçların dörtte üçünden (%75) fazlasını oluşturduğunu net bir şekilde göstermektedir.

Önceki analizde Aktif Toplamında lider İmalat Sanayii iken, Ticari Borçlarda liderlik Toptan ve Perakende Ticaret'e geçmiştir. Bu sonuç, ticaret sektörünün, tedarikçilere olan borçlanma (ticari kredi) konusunda daha baskın olduğunu gösterir.

2024 ÖDENMİŞ SERMAYE

Nace Kısım	Değer (₺)
C - İMALAT	165.660.496.389,01
G - TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	98.002.783.525,60
F - İNŞAAT	31.516.359.677,58
M - MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	27.411.003.002,47
H - ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	18.361.462.516,79
D - ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	11.342.551.668,54
I - KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	8.270.698.079,41
L - GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	5.401.834.075,51
B - MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	5.090.750.041,68
A - TARIM, ORMANCILIK VE BALIKÇILIK	3.697.617.821,70
N - İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	2.891.244.766,80
R - KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	2.092.855.678,77
Q - İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	1.869.344.460,27
P - EĞİTİM	1.727.026.967,84
K - FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	1.387.946.517,41
O - Belirsiz	1.184.632.330,27
J - BİLGİ VE İLETİŞİM	905.147.292,99
S - DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	629.172.810,87
E - SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	612.247.260,01

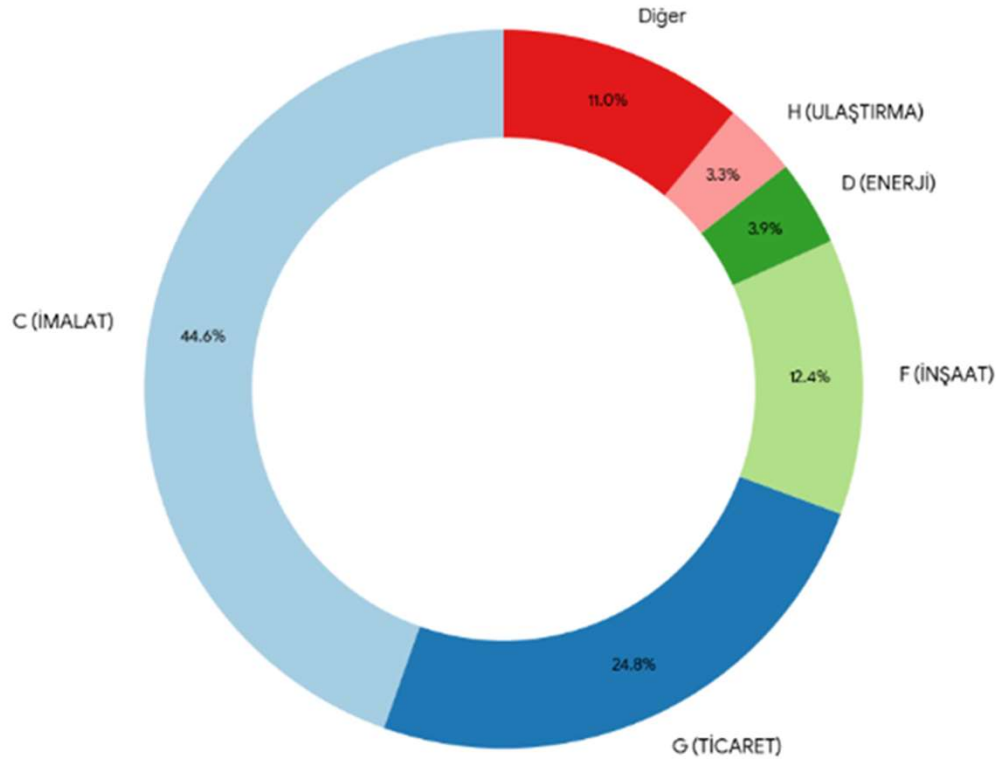
KAŞE

ORAN ANALİZİ

Kayseri iline ait verilerin Kayseri Ticaret İl Müdürlüğünden, sektör verileri ise TCMB- Reel Sektör istatistikleri web sayfasından temin edilmiştir. Kayseri iline ait veri seti 2006-2023 yılları arasını TCMB reel sektör verileri ise 2009-2024 yılları arasını kapsamaktadır. Bu yüzden karşılaştırmalı analiz 2009-2023 yıllarını kapsayacak şekilde yapılmıştır.

Kayseri Şirketlerinin Aktif Toplamının Sektörel Dağılımı (2024)

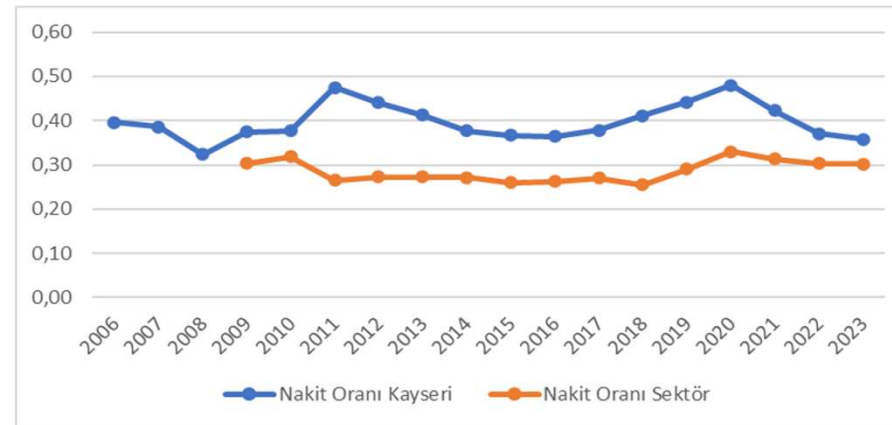
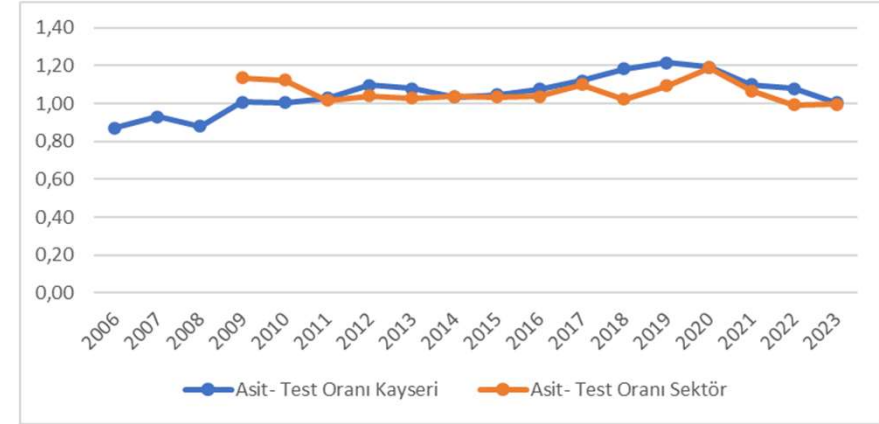
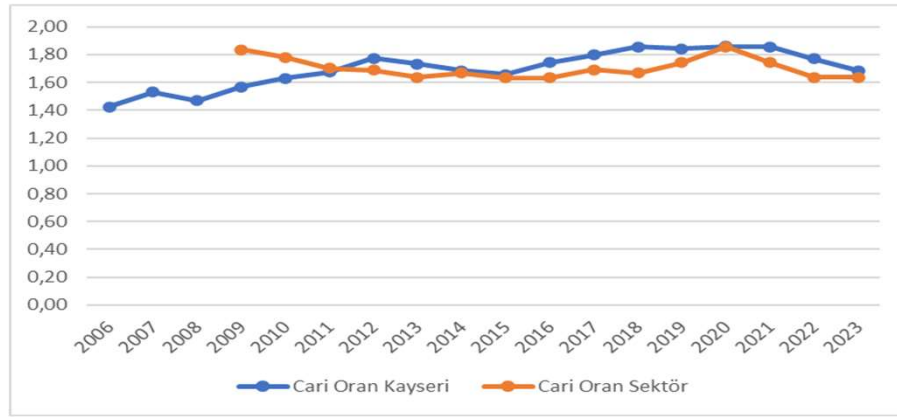

İmalat Sanayi (C) tek başına toplam aktiflerin neredeyse yarısını (**% 44.6**) oluşturmaktadır.

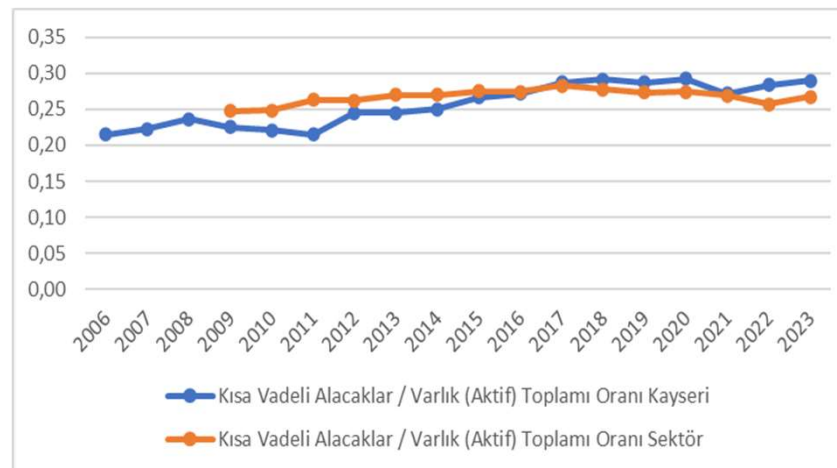
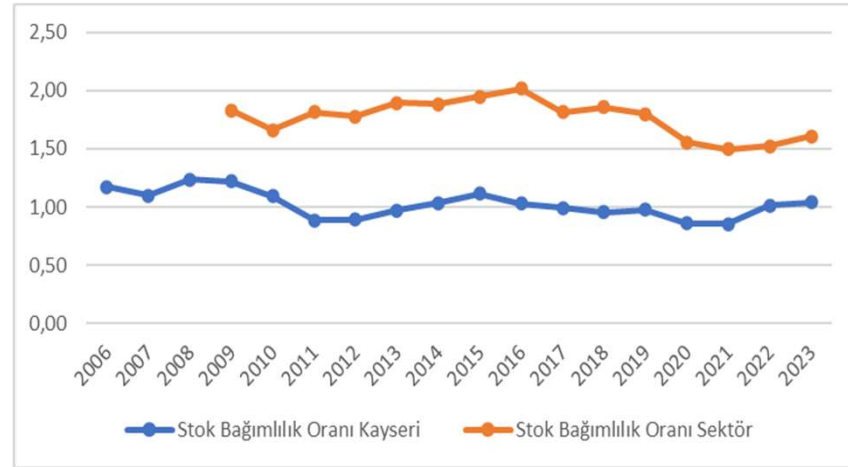
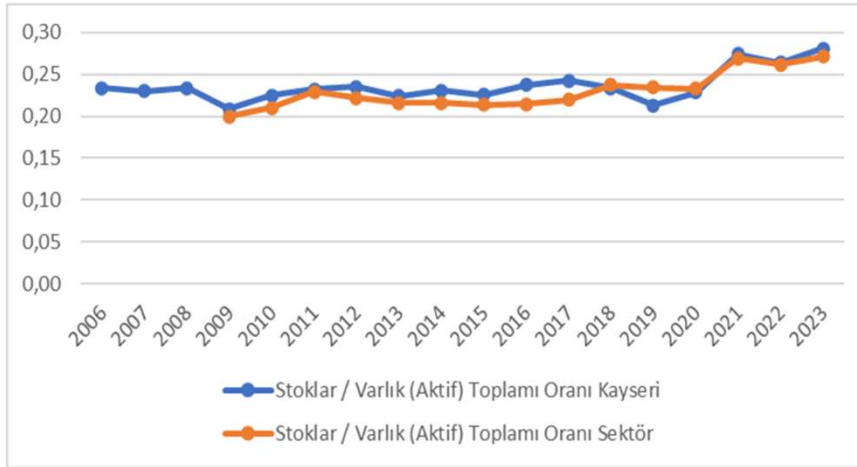
İmalat + Ticaret toplam aktiflerin yaklaşık **% 69.4**'üne sahiptir.

Kayseri'deki aktif toplamı büyüklüğünün neredeyse **% 82'sinin** (İmalat, Ticaret ve İnşaat) üç ana sektörde toplandığını açıkça görülmektedir

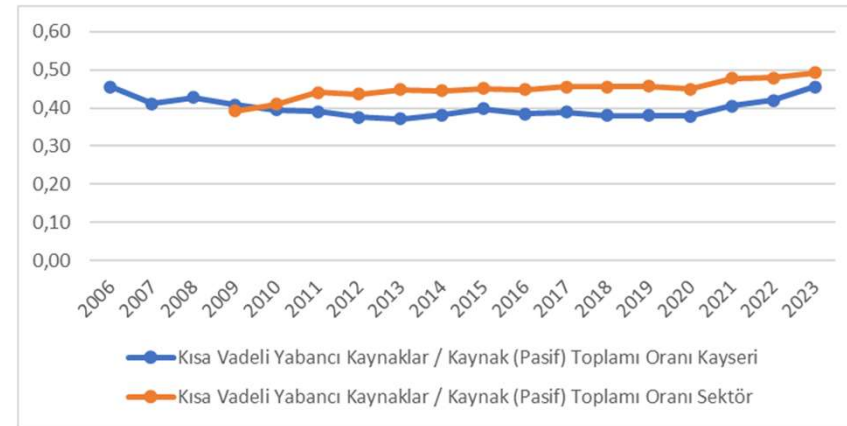
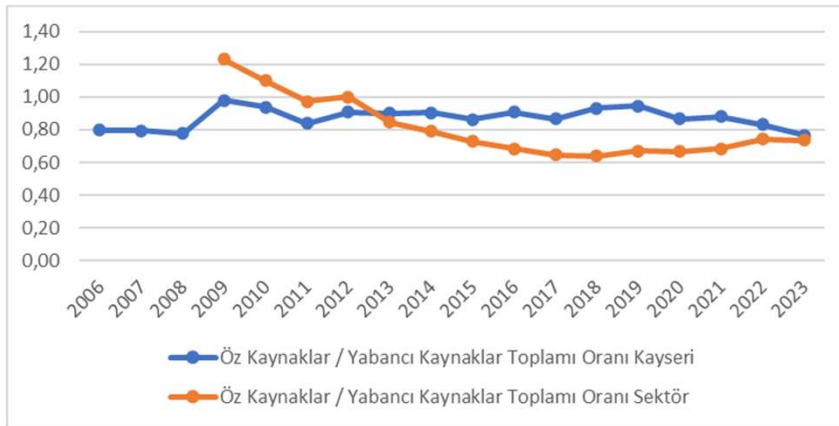
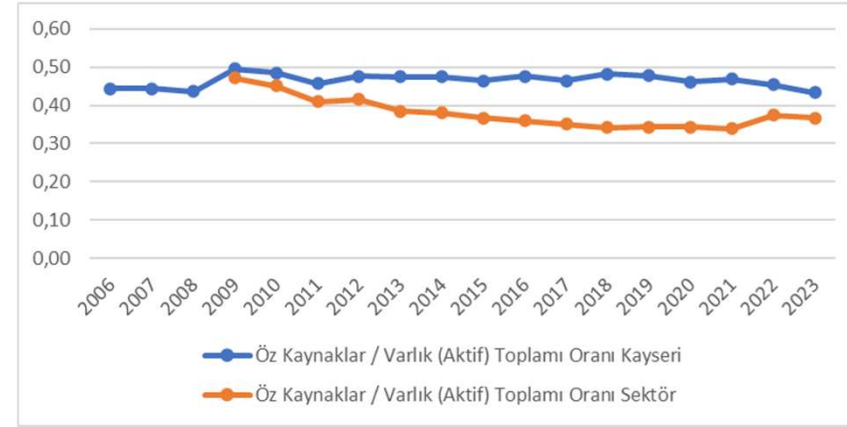
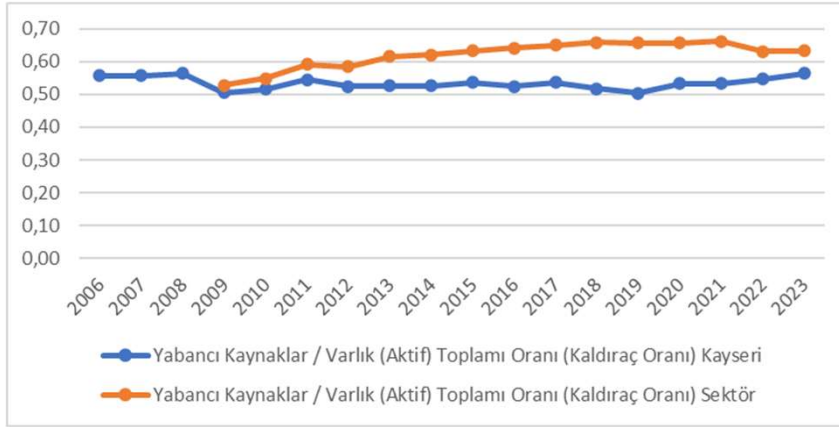
İMALAT SEKTÖRÜ LİKİDİTE ORANLARI-1

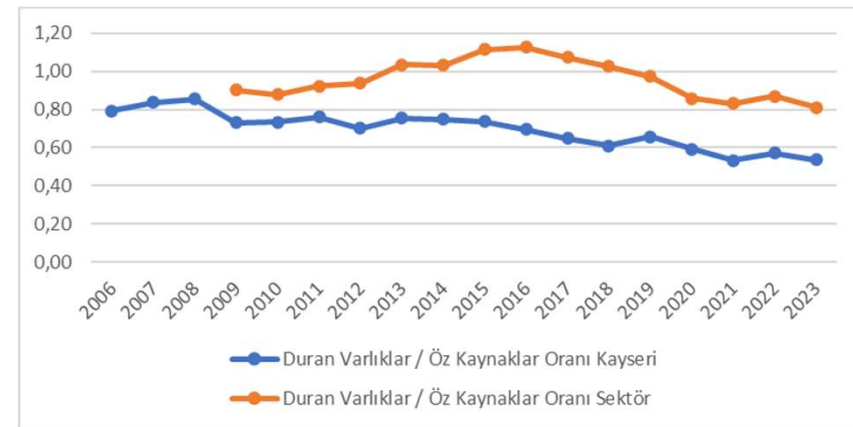
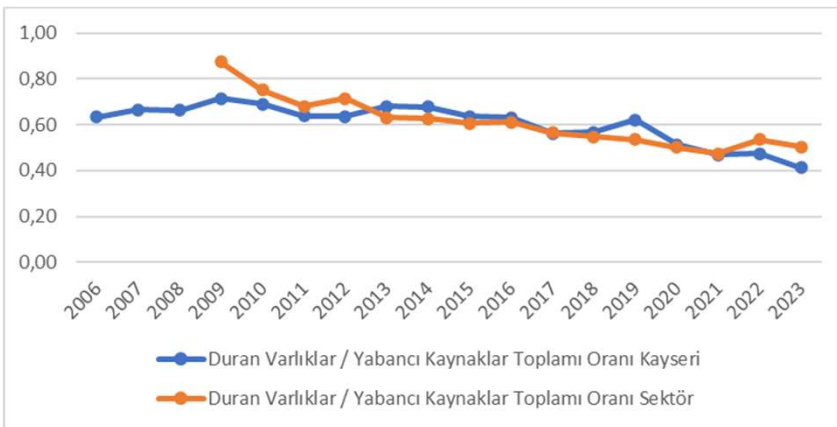
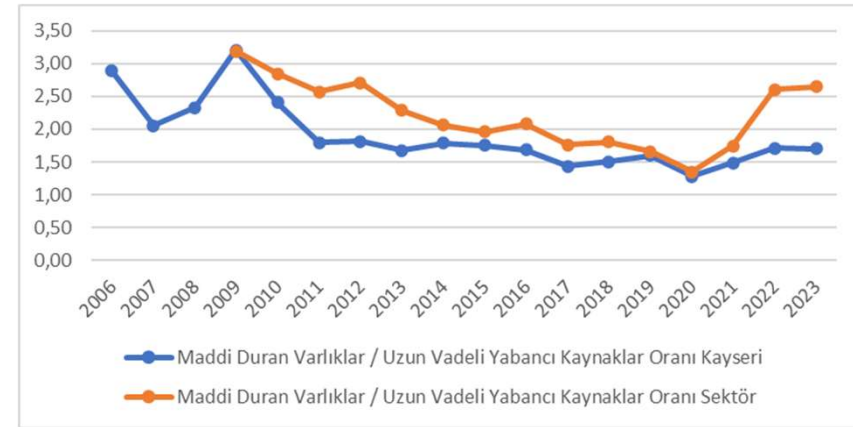
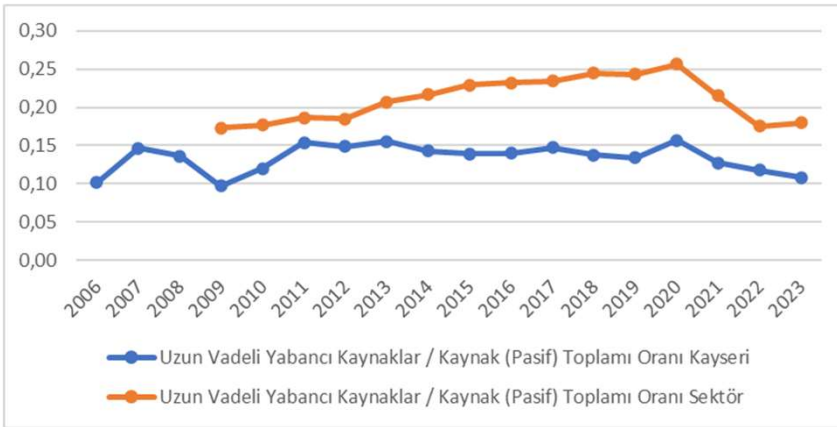
İMALAT SEKTÖRÜ LİKİDİTE ORANLARI-2

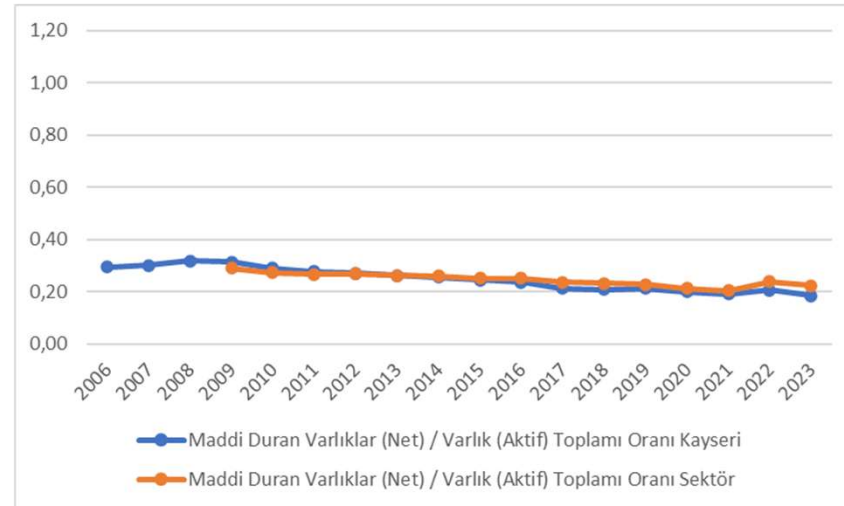
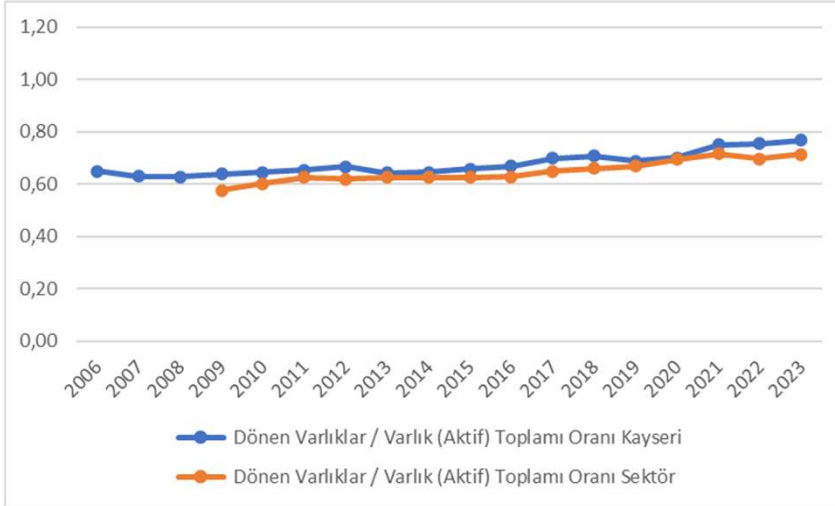
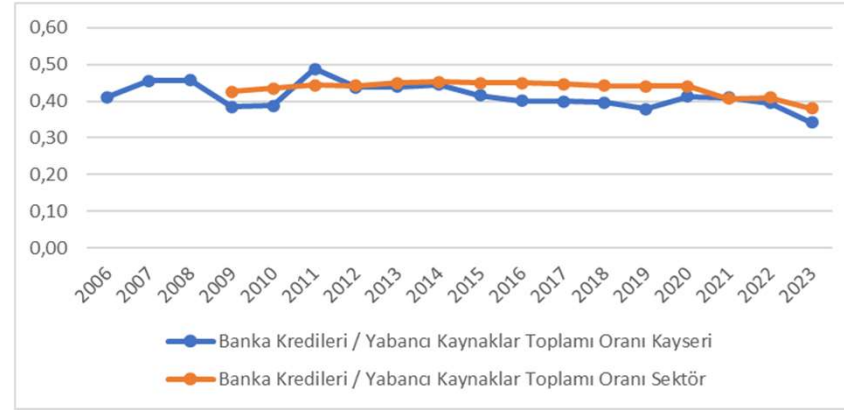
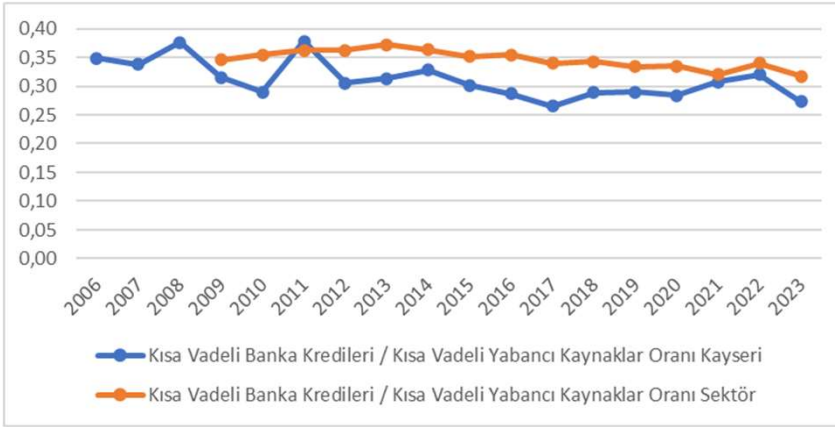
İMALAT SEKTÖRÜ FİNANSAL YAPI ORANLARI-1

İMALAT SEKTÖRÜ FİNANSAL YAPI ORANLARI-2

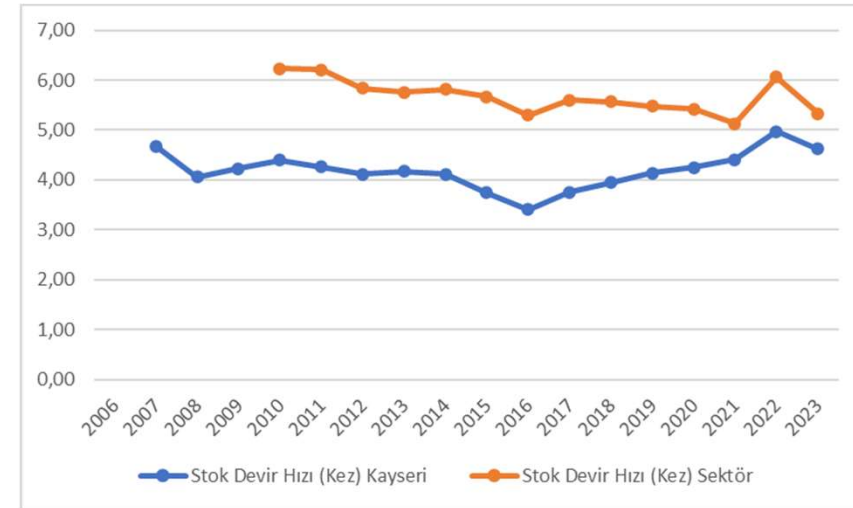

İMALAT SEKTÖRÜ FİNANSAL YAPI ORANLARI-3

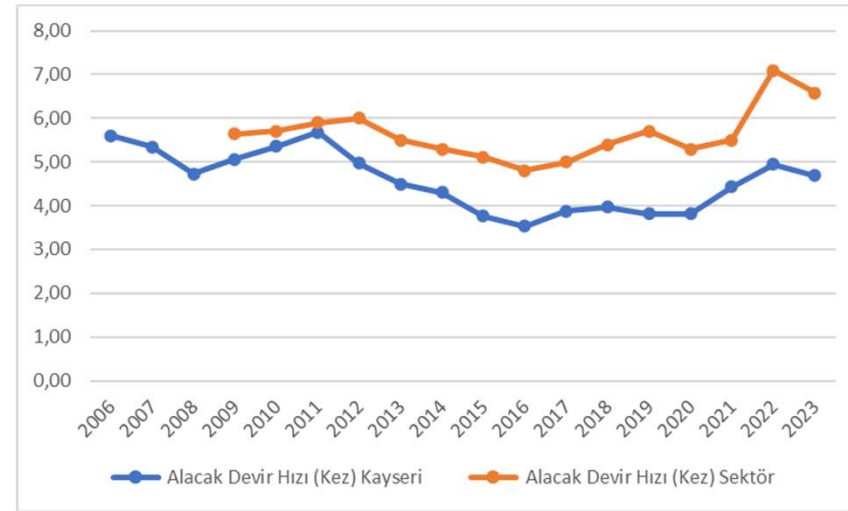
İMALAT SEKTÖRÜ ETKİNLİK ORANLARI-1

Dönem	Stok Devir Hızı (Kez)			Stok Devir Süresi (gün)		
	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- İl)	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- İl)
2006						
2007	4,68			78		
2008	4,06			90		
2009	4,23			86		
2010	4,40	6,23	1,84	83	59	-24
2011	4,26	6,21	1,95	86	59	-27
2012	4,11	5,83	1,72	89	63	-26
2013	4,18	5,76	1,59	87	63	-24
2014	4,11	5,82	1,71	89	63	-26
2015	3,75	5,67	1,93	97	64	-33
2016	3,41	5,29	1,89	107	69	-38
2017	3,75	5,60	1,85	97	65	-32
2018	3,95	5,56	1,61	92	66	-27
2019	4,14	5,48	1,34	88	67	-22
2020	4,25	5,42	1,17	86	67	-19
2021	4,41	5,13	0,73	83	71	-12
2022	4,97	6,06	1,09	73	60	-13
2023	4,62	5,33	0,71	79	68	-11

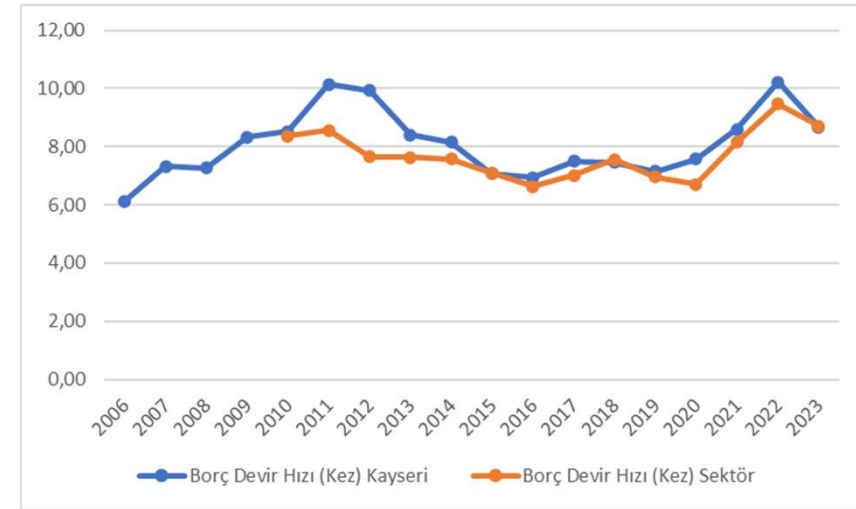
İMALAT SEKTÖRÜ ETKİNLİK ORANLARI-2

Alacak Devir Hızı (Kez)				Alacakların Ortalama Tahsil Süresi		
Dönem	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör-ii)	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör-ii)
2006	5,61			65		
2007	5,35			68		
2008	4,72			77		
2009	5,06	5,64	0,58	72	65	-7
2010	5,36	5,70	0,34	68	64	-4
2011	5,68	5,90	0,22	64	62	-2
2012	4,98	6,00	1,02	73	61	-12
2013	4,49	5,50	1,01	81	66	-15
2014	4,30	5,30	1,00	85	69	-16
2015	3,76	5,11	1,35	97	71	-26
2016	3,53	4,80	1,27	103	76	-27
2017	3,89	5,00	1,11	94	73	-21
2018	3,97	5,40	1,43	92	68	-24
2019	3,82	5,70	1,88	96	64	-32
2020	3,81	5,30	1,49	96	69	-27
2021	4,44	5,50	1,06	82	66	-16
2022	4,94	7,10	2,16	74	51	-22
2023	4,69	6,58	1,89	78	55	-22

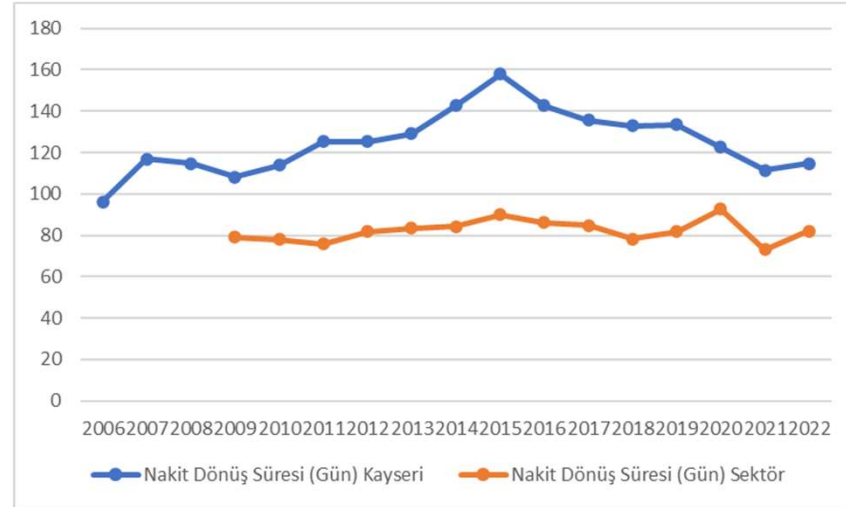
İMALAT SEKTÖRÜ ETKİNLİK ORANLARI-3

Dönem	Borç Devir Hızı (Kez)			Borçların Ortalama Ödenme Süresi		
	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- il)	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- il)
2006	6,12			60		
2007	7,31			50		
2008	7,26			50		
2009	8,32			44		
2010	8,53	8,36	-0,16	43	44	1
2011	10,14	8,56	-1,59	36	43	7
2012	9,93	7,66	-2,28	37	48	11
2013	8,41	7,63	-0,77	43	48	4
2014	8,16	7,57	-0,59	45	48	3
2015	7,07	7,08	0,02	52	52	0
2016	6,93	6,64	-0,30	53	55	2
2017	7,50	7,03	-0,47	49	52	3
2018	7,46	7,56	0,09	49	48	-1
2019	7,14	6,96	-0,18	51	52	1
2020	7,57	6,72	-0,86	48	54	6
2021	8,61	8,16	-0,45	42	45	2
2022	10,21	9,46	-0,75	36	39	3
2023	8,68	8,72	0,04	42	42	0

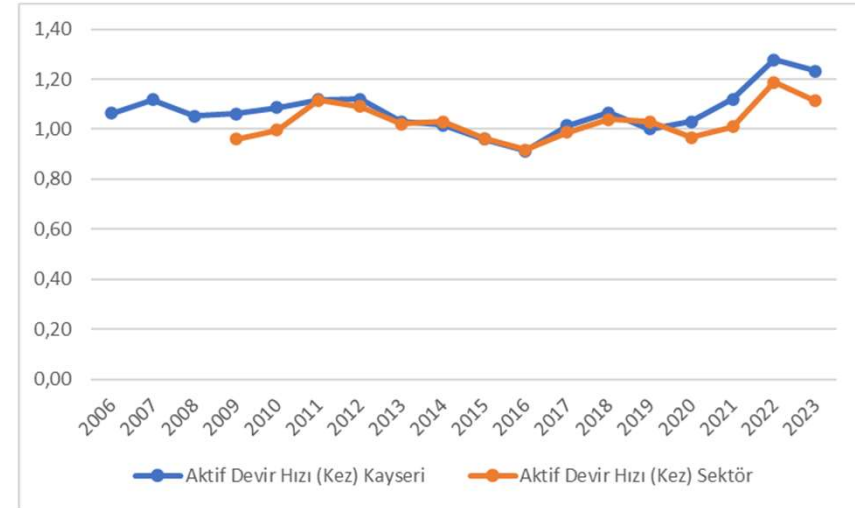
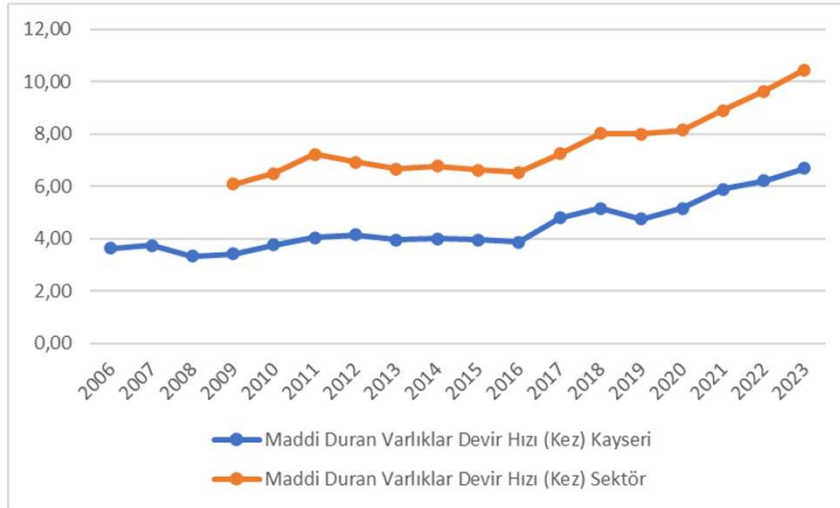
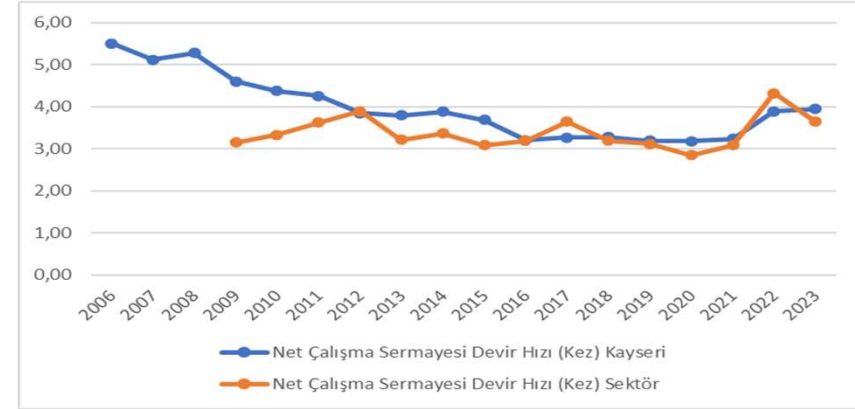
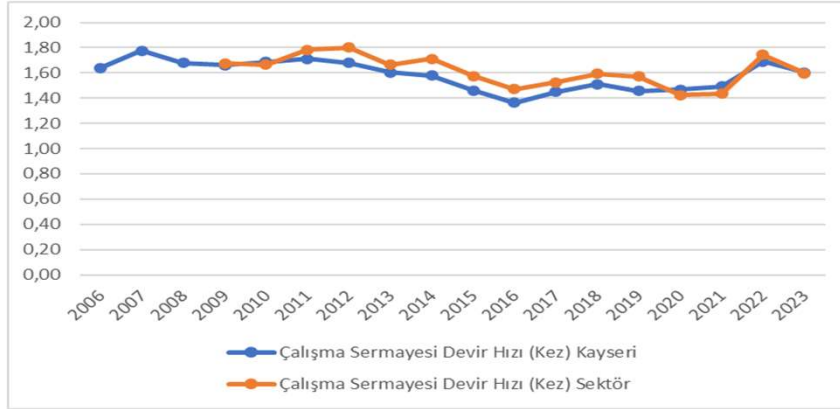

İMALAT SEKTÖRÜ ETKİNLİK ORANLARI-4

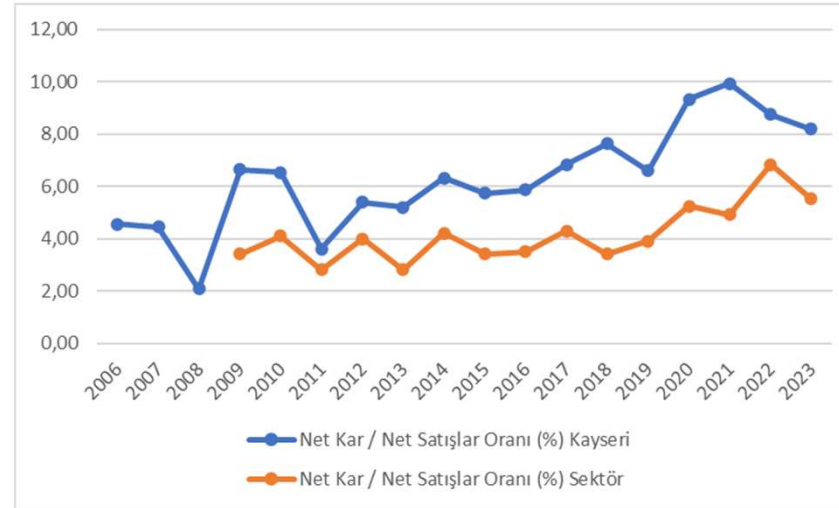
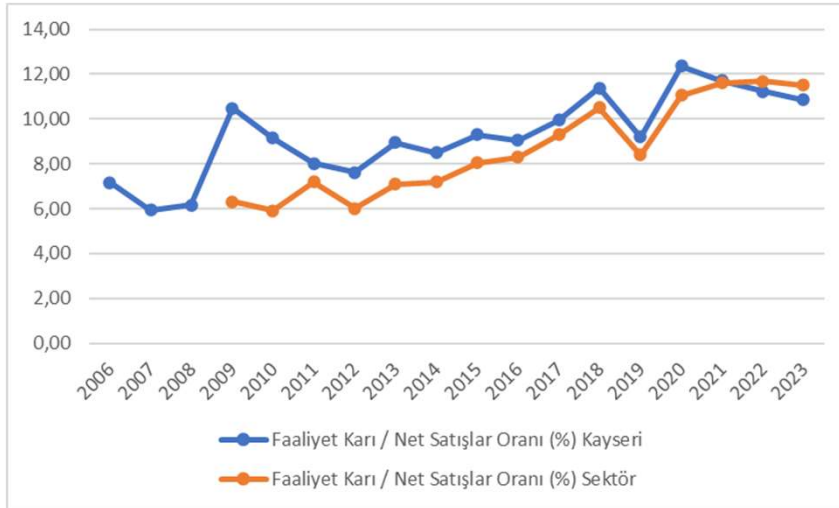
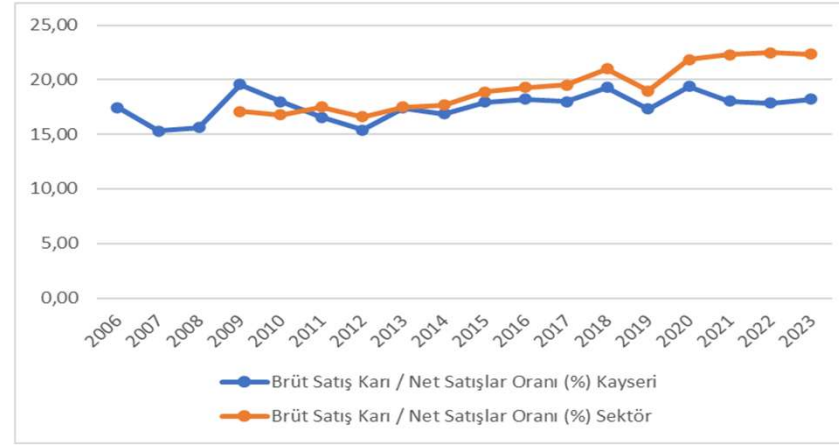
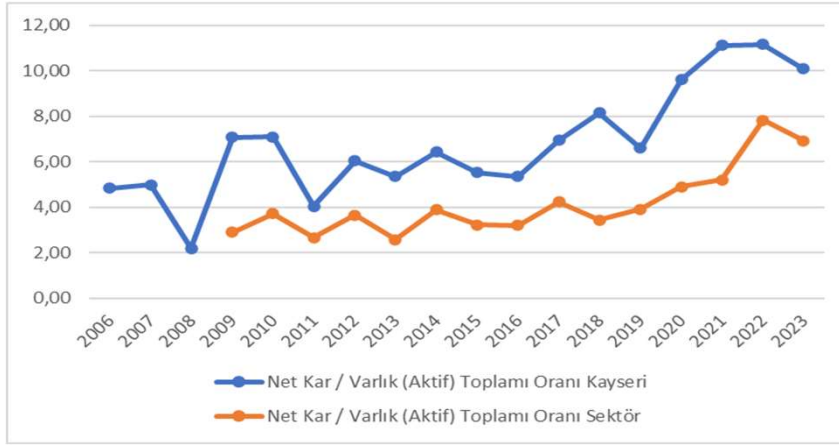
Nakit Dönüş Süresi (Gün)			
Dönem	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- İl)
2006			
2007	96		
2008	117		
2009	115		
2010	108	79	
2011	114	78	-36
2012	125	76	-50
2013	125	82	-43
2014	129	83	-46
2015	143	84	-59
2016	158	90	-68
2017	143	86	-56
2018	136	85	-51
2019	133	78	-55
2020	133	82	-52
2021	123	93	-30
2022	111	73	-38
2023	115	82	-33

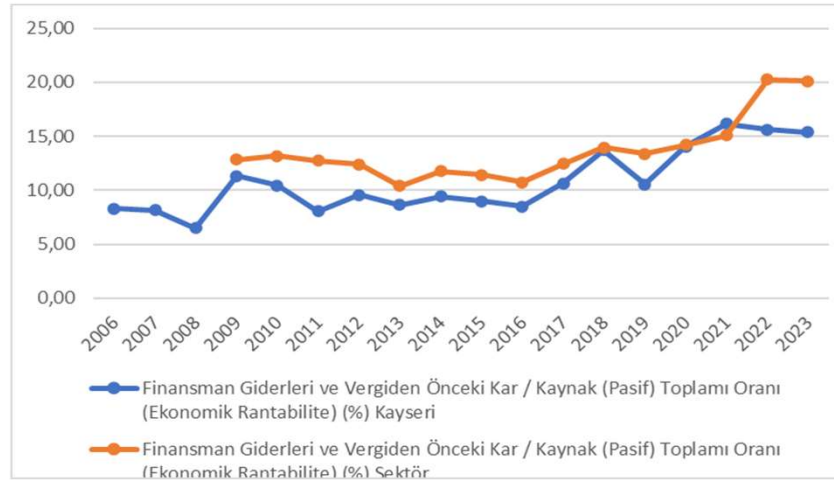
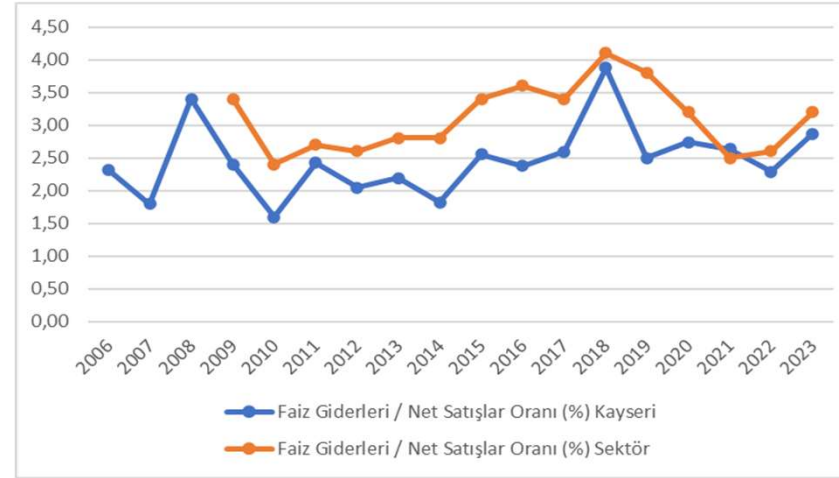
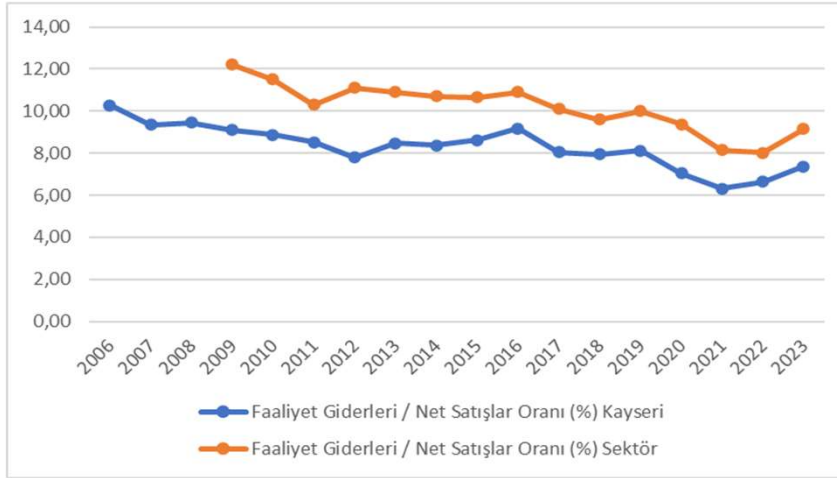
İMALAT SEKTÖRÜ ETKİNLİK ORANLARI-5

İMALAT SEKTÖRÜ KÂRLILIK ORANLARI-1

İMALAT SEKTÖRÜ KÂRLILIK ORANLARI-2

İMALAT SEKTÖRÜ GENEL GÖRÜNÜM

Güçlü Yönler

- **Yüksek Likidite ve Nakit Gücü:** Sektör, kısa vadeli yükümlülüklerini karşılama konusunda Türkiye ortalamasının üzerinde bir güce sahiptir. Özellikle yüksek nakit oranı, finansal esneklik ve krizlere karşı dayanıklılık sağlamaktadır.
- **Sağlam Finansal Yapı:** Düşük borçluluk (kaldıraç) ve yüksek özkaynak oranı, sektöre finansal istikrar kazandırmakta ve faiz oranı risklerini azaltmaktadır.
- **Varlık Karlılığı ve Satış Karlılığı:** Sektör, sahip olduğu varlıkları ve yaptığı satışları kara dönüştürme konusunda Türkiye ortalamasının üzerindedir (Yüksek ROA ve Net Kar Marjı).
- **Stratejik Gider Yönetimi:** Sektörün en belirgin rekabet avantajı, düşük brüt kar marjını fazlasıyla telafi edecek derecede verimli faaliyet ve finansman gideri yapısıdır. Bu gider disiplini, karlılığın ana kaynağıdır.

Zayıf Yönler (İyileştirme Alanları)

- **Alacak ve Stok Yönetimi:** Alacakların sektör ortalamasından daha geç tahsil edilmesi ve stokların daha uzun süre elde tutulması nakit akışı yönetiminde ve işletme sermayesi kontrolünde sektör ortalamasına göre dezavantaj yaratmaktadır.
- **Düşük Brüt Kar Marjı:** Üretim maliyetlerinin göreceli olarak yüksek olması veya rekabetçi piyasa koşulları nedeniyle uygulanan düşük fiyatlama politikası, karlılığın başlangıç noktasında bir zayıflık oluşturmaktadır.
- **Düşük Çalışma Sermayesi Verimliliği:** Çalışma sermayesi devir hızının sektör ortalamasının altında olması, sermayenin satışa dönüştürülmesinde potansiyel bir yavaşlığa veya atıl kaynakların (özellikle nakit) verimsiz kullanımına işaret etmektedir.
- **Azalan Maddi Duran Varlık Oranı:** Uzun vadeli yatırımların (makine, teçhizat, bina) toplam varlıklar içindeki payının zamanla azalması, gelecekteki teknolojik yenilenme ve kapasite artışı ihtiyacına yönelik bir uyarı niteliği taşıyabilir.

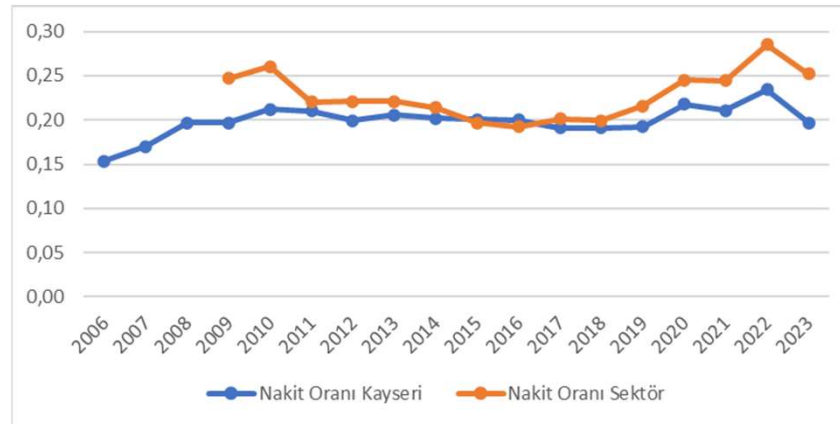
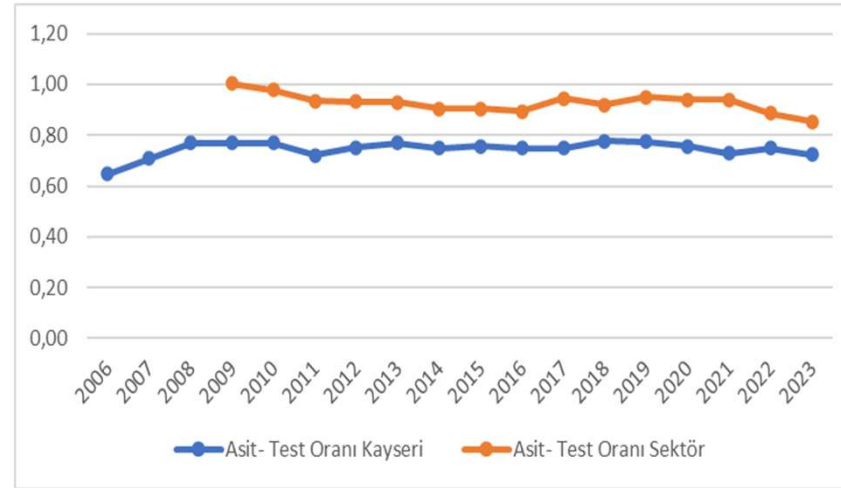
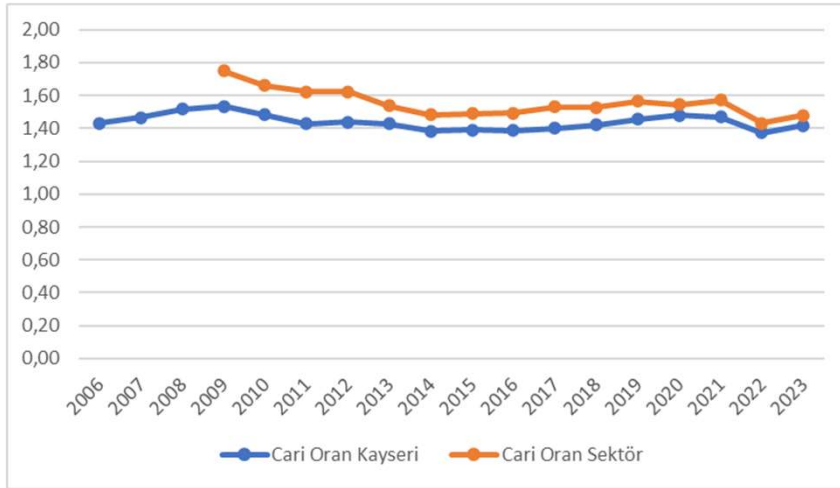
İMALAT SEKTÖRÜ GENEL GÖRÜNÜM

Öneriler

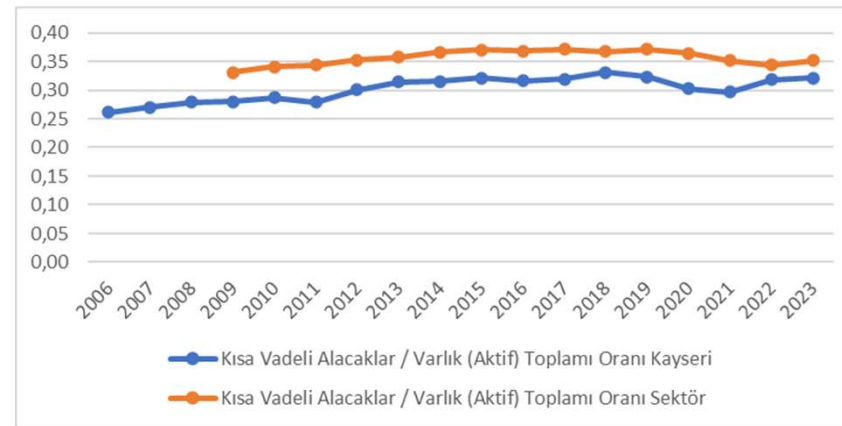
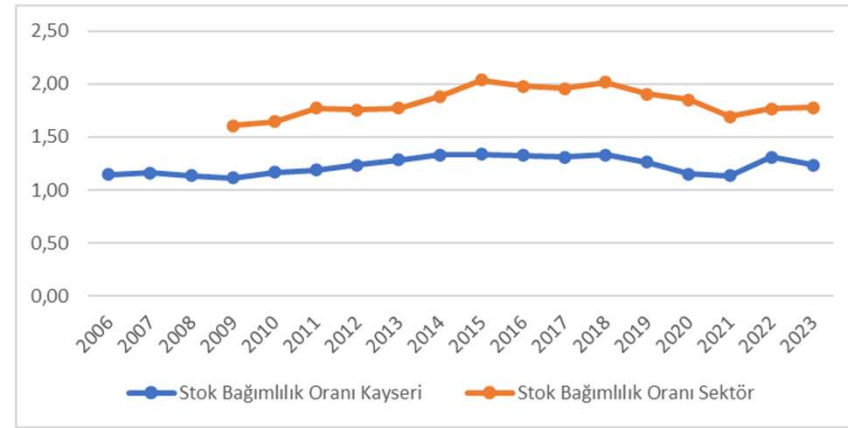
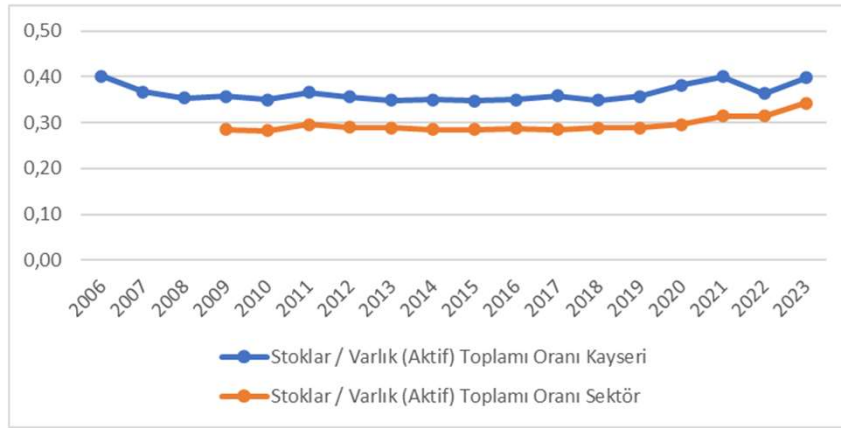
Yukarıda özetlenen finansal tablo, sektörün güçlü temeller üzerine kurulu olduğunu ancak gelecekteki rekabet gücünü korumak için bazı alanlarda proaktif adımlar atması gerektiğini göstermektedir.

- **Çalışma Sermayesi Yönetiminin İyileştirilmesi:** Nakit dönüş süresini kısaltmak, sektörün en öncelikli hedefi olmalıdır. Bu amaçla; stok yönetiminde; etkin talep tahmini sistemleri kurulmalı, gereksiz stok seviyeleri eritilmeli ve Tam Zamanında Üretim (JIT) gibi modern stok yönetimi teknikleri değerlendirilmelidir. Alacak yönetiminde ise, vade politikaları gözden geçirilmeli, müşterilere erken ödeme iskontoları sunulmalı ve etkin bir tahsilat takip sistemi kurularak alacakların ortalama tahsilat süresi sektör ortalamasına yaklaştırılmalıdır.
- **Operasyonel Verimlilik ve Maliyet Kontrolü:** Düşük brüt kar marjını iyileştirmek de sektörün öncelikli hedeflerinden olmalıdır. Bu amaçla, firmaların üretim süreçlerini yeniden gözden geçirmeleri, tedarik zinciri optimizasyonu sağlamaları, enerji verimliliği ve maliyet düşürücü otomasyon teknolojilerine yatırım yapmaları önerilmektedir.
- **Sermaye Verimliliğinin Artırılması:** Firmalar, likidite gücünü koruyarak, bilançoda atıl duran fazla nakdi, kısa vadeli ve düşük riskli finansal araçlarda değerlendirmeli veya verimliliği artıracak küçük ölçekli yatırımlara yönlendirilerek daha verimli kullanılmayı hedeflemelidirler.
- **Stratejik Yatırımların Teşviki:** Azalan maddi duran varlık oranı, uzun vadede bir risk unsuru olabilir. Firmaların, mevcut karlılıklarını ve sağlam finansal yapılarını bir fırsat olarak kullanarak, teknolojik kapasitelerini ve rekabet güçlerini artıracak araştırma geliştirme, inovasyon ve modernizasyon yatırımlarına odaklanmaları kritik öneme sahiptir.
- **Fiyatlama Stratejilerinin Gözden Geçirilmesi:** Sektör, gider yönetimindeki kanıtlanmış başarısını, katma değeri daha yüksek ürün segmentlerine odaklanarak ve marka değeri yaratarak desteklemelidir. Maliyet liderliği stratejisini, farklılaşma ve daha güçlü fiyatlama politikaları ile birleştirmek, karlılık potansiyelini daha da yukarı taşıyacaktır.
- **Finansal Kaldıracın Stratejik Olarak Kullanılması:** Sektörün düşük borçluluğu ve yüksek karlılığı önemli bir avantajdır. Ancak finansal olarak güçlü olan firmalar; dikkatli bir risk analizi yaparak ve borçlanma maliyetini göz önünde bulundurarak, karlılığı yüksek ve fizibilitesi sağlam yeni büyüme projelerini finanse etmek için finansal kaldıracı (borçlanmayı) daha etkin bir şekilde kullanmayı değerlendirebilirler. Bu, öz kaynak karlılığını artırma potansiyeli taşır.

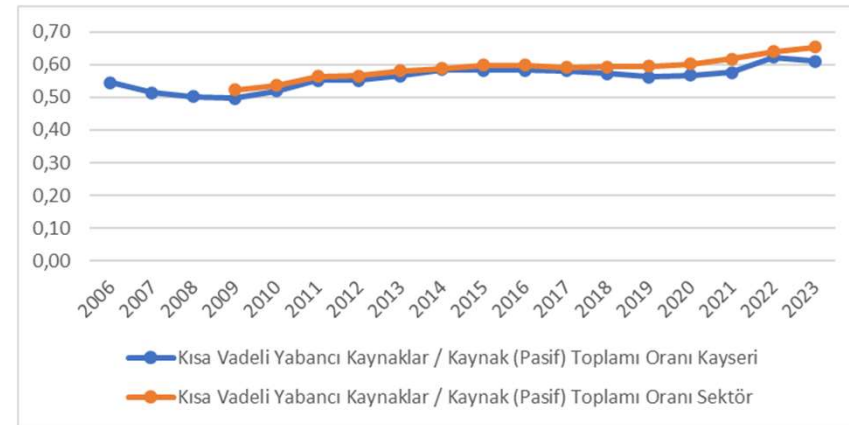
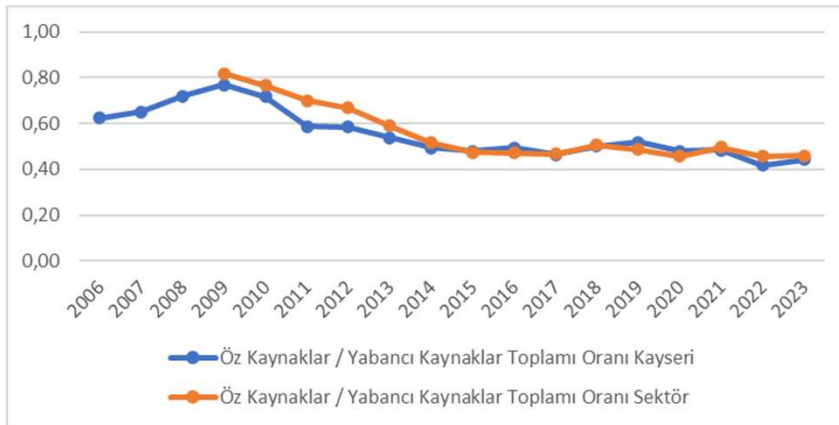
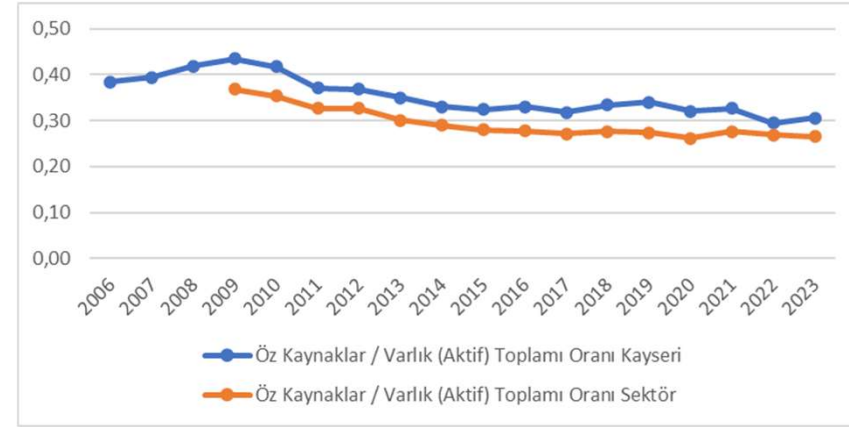
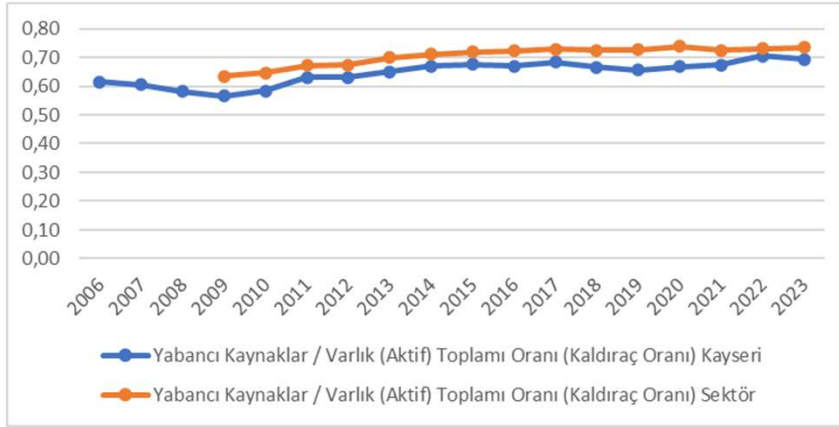
TİCARET SEKTÖRÜ LİKİDİTE ORANLARI-1

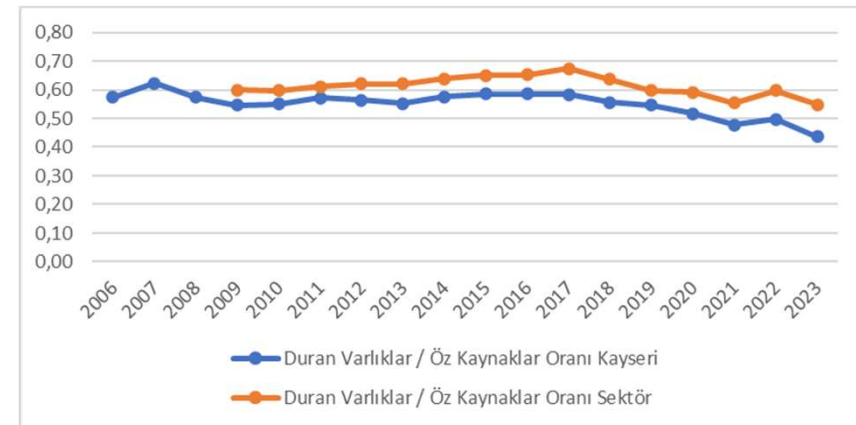
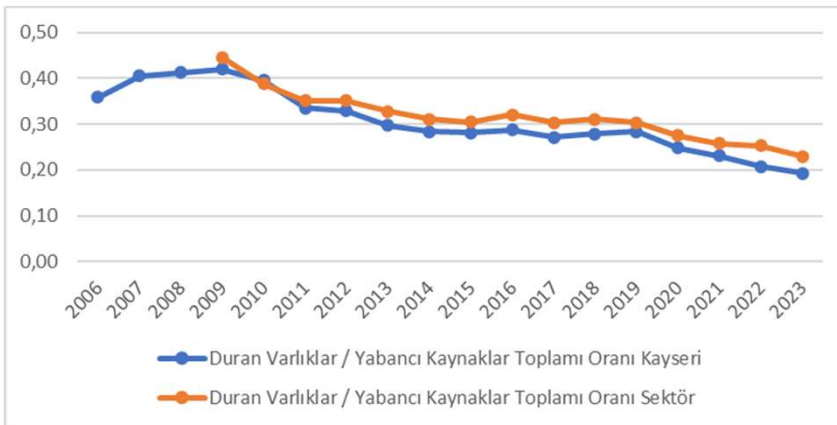
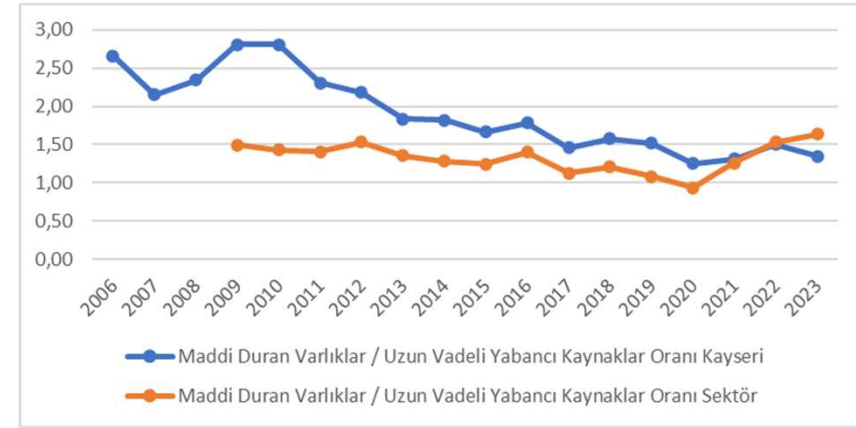
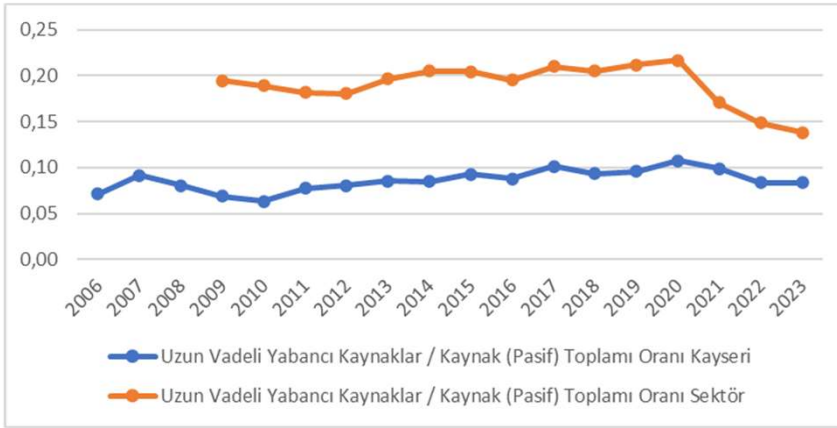
TİCARET SEKTÖRÜ LİKİDİTE ORANLARI-2

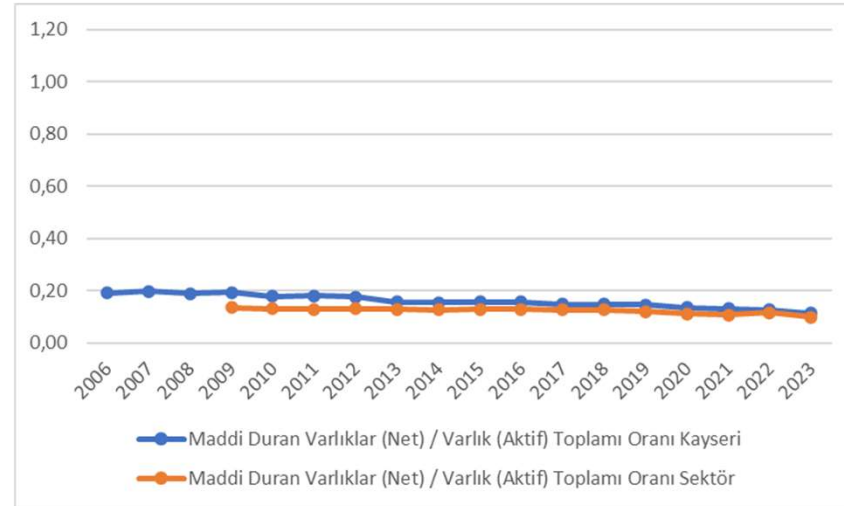
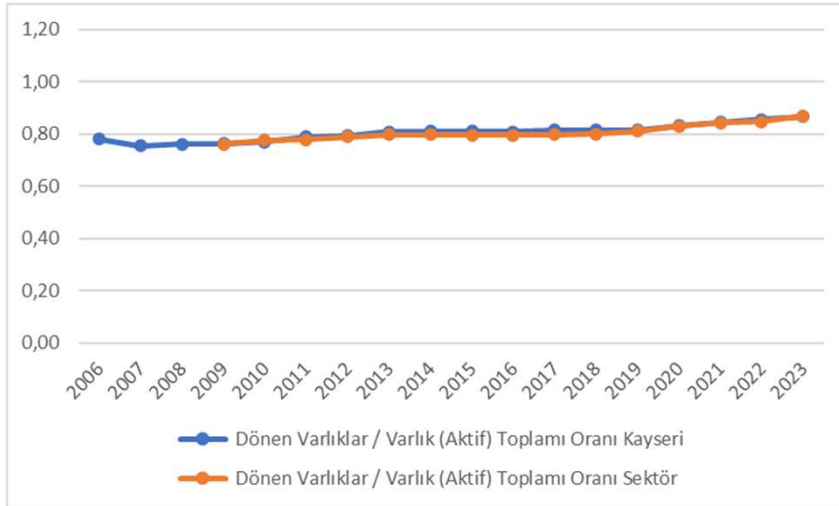
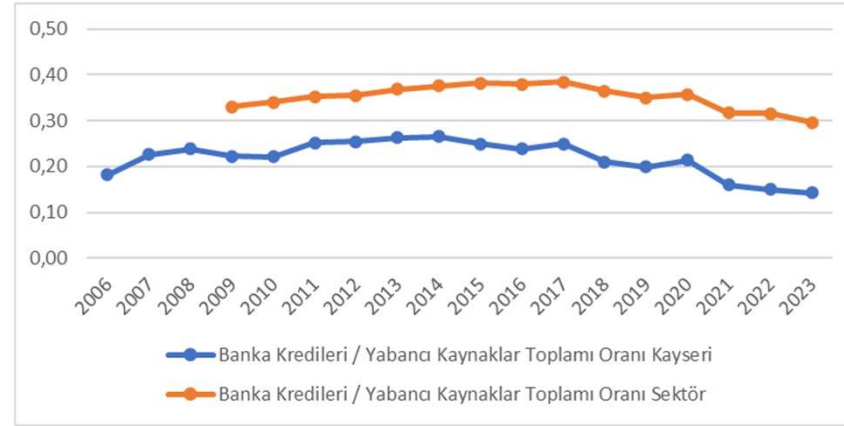
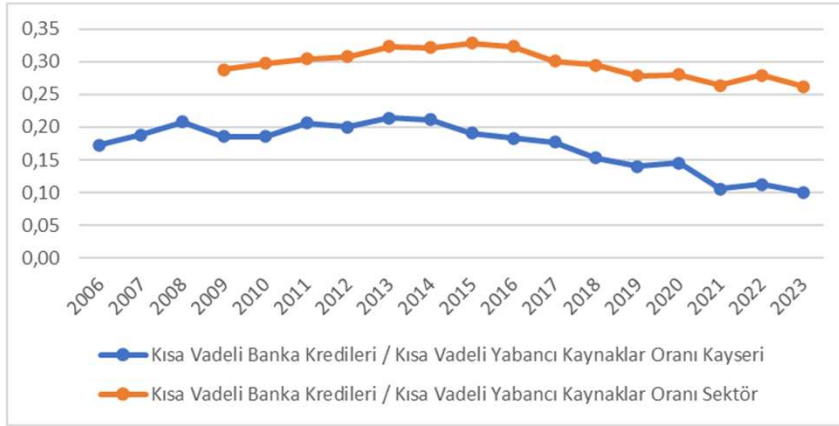
TİCARET SEKTÖRÜ FİNANSAL YAPI ORANLARI-1

TİCARET SEKTÖRÜ FİNANSAL YAPI ORANLARI-2

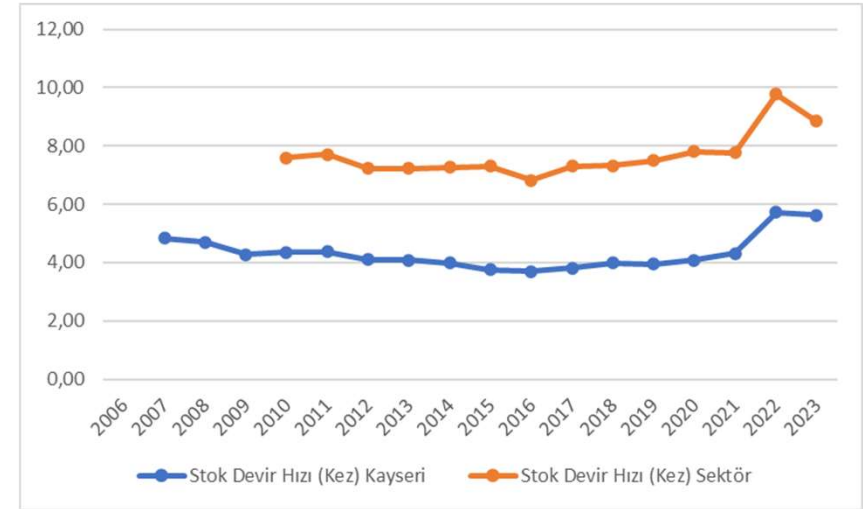

TİCARET SEKTÖRÜ FİNANSAL YAPI ORANLARI-3

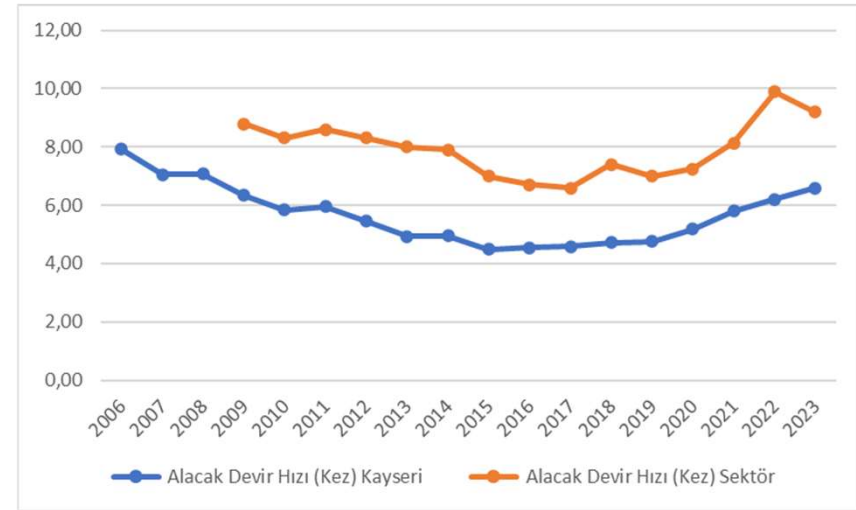
TİCARET SEKTÖRÜ ETKİNLİK ORANLARI-1

Dönem	Stok Devir Hızı (Kez)			Stok Devir Süresi (gün)		
	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- İl)	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- İl)
2006						
2007	4,83			76		
2008	4,70			78		
2009	4,28			85		
2010	4,36	7,60	3,23	84	48	-36
2011	4,37	7,72	3,35	84	47	-36
2012	4,10	7,22	3,13	89	51	-39
2013	4,08	7,23	3,15	89	50	-39
2014	3,99	7,27	3,28	92	50	-41
2015	3,75	7,30	3,54	97	50	-47
2016	3,69	6,82	3,13	99	54	-45
2017	3,82	7,30	3,48	96	50	-46
2018	3,99	7,33	3,35	92	50	-42
2019	3,95	7,50	3,55	92	49	-44
2020	4,08	7,80	3,73	90	47	-43
2021	4,32	7,78	3,46	85	47	-38
2022	5,72	9,77	4,06	64	37	-27
2023	5,63	8,84	3,21	65	41	-24

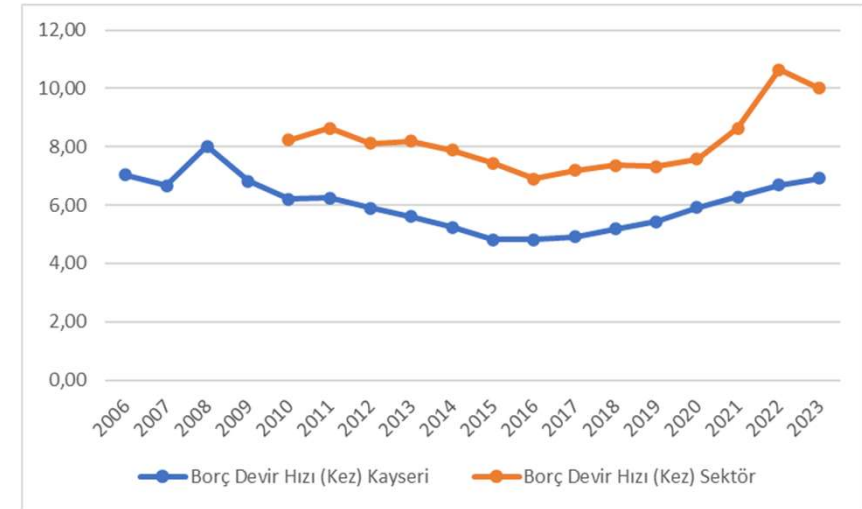
TİCARET SEKTÖRÜ ETKİNLİK ORANLARI-2

Dönem	Alacak Devir Hızı (Kez)			Alacakların Ortalama Tahsil Süresi		
	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- İl)	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- İl)
2006	7,92			46		
2007	7,05			52		
2008	7,08			52		
2009	6,33	8,80	2,47	58	41	-16
2010	5,83	8,30	2,47	63	44	-19
2011	5,96	8,60	2,64	61	42	-19
2012	5,45	8,30	2,85	67	44	-23
2013	4,94	8,00	3,06	74	46	-28
2014	4,95	7,90	2,95	74	46	-28
2015	4,50	7,00	2,50	81	52	-29
2016	4,54	6,70	2,16	80	54	-26
2017	4,58	6,60	2,02	80	55	-24
2018	4,73	7,40	2,67	77	49	-28
2019	4,77	7,00	2,23	77	52	-24
2020	5,19	7,25	2,07	70	50	-20
2021	5,79	8,14	2,34	63	45	-18
2022	6,21	9,90	3,69	59	37	-22
2023	6,60	9,20	2,60	55	40	-16

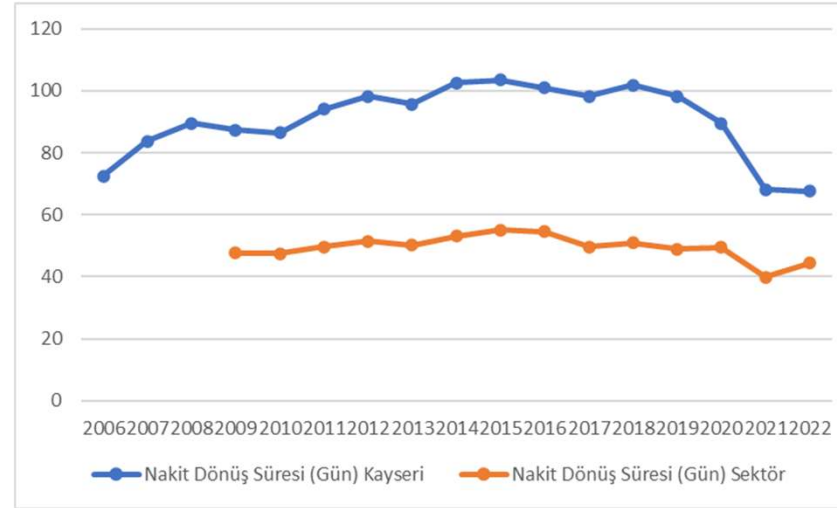
TİCARET SEKTÖRÜ ETKİNLİK ORANLARI-3

Dönem	Borç Devir Hızı (Kez)			Borçların Ortalama Ödenme Süresi		
	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- İl)	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- İl)
2006	7,03			52		
2007	6,66			55		
2008	8,02			46		
2009	6,82			53		
2010	6,20	8,23	2,03	59	44	-15
2011	6,25	8,64	2,39	58	42	-16
2012	5,90	8,12	2,23	62	45	-17
2013	5,61	8,19	2,59	65	45	-21
2014	5,24	7,88	2,64	70	46	-23
2015	4,81	7,43	2,62	76	49	-27
2016	4,81	6,90	2,09	76	53	-23
2017	4,92	7,19	2,27	74	51	-23
2018	5,18	7,37	2,19	71	50	-21
2019	5,44	7,32	1,88	67	50	-17
2020	5,91	7,58	1,67	62	48	-14
2021	6,29	8,63	2,34	58	42	-16
2022	6,70	10,64	3,94	55	34	-20
2023	6,93	10,00	3,07	53	36	-16

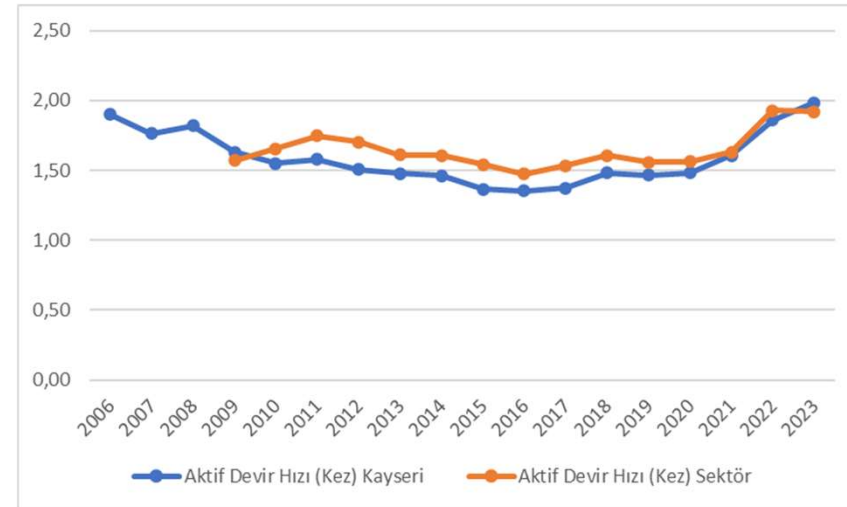
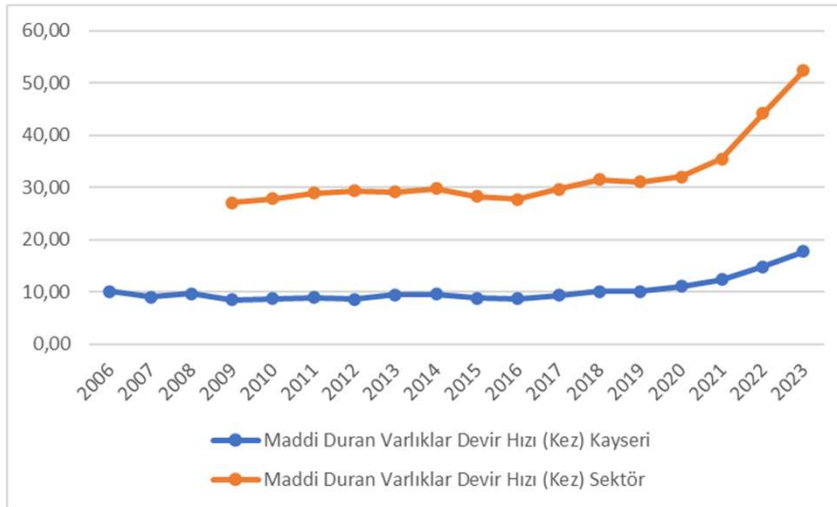
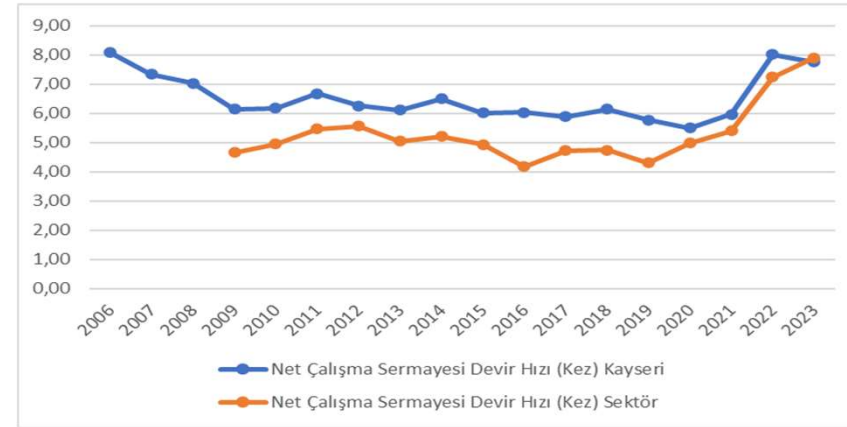
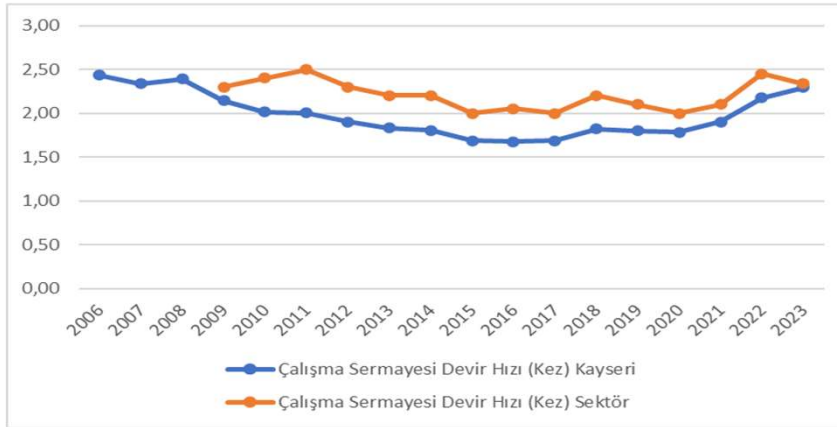

TİCARET SEKTÖRÜ ETKİNLİK ORANLARI-4

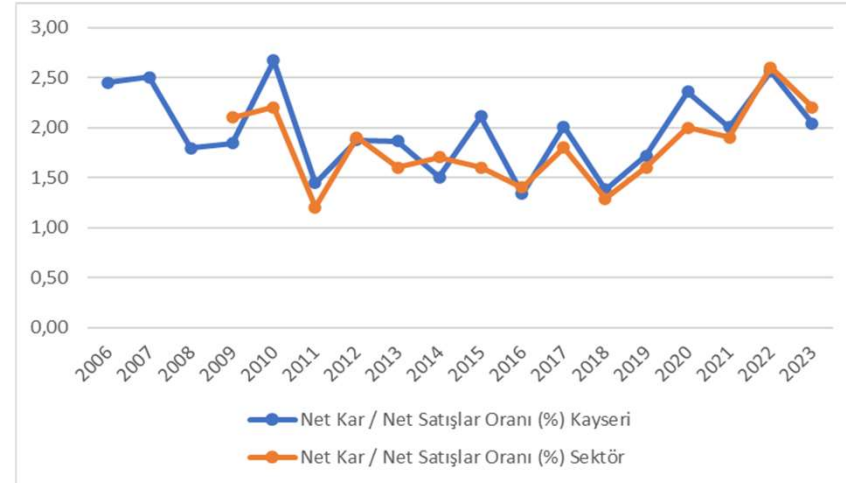
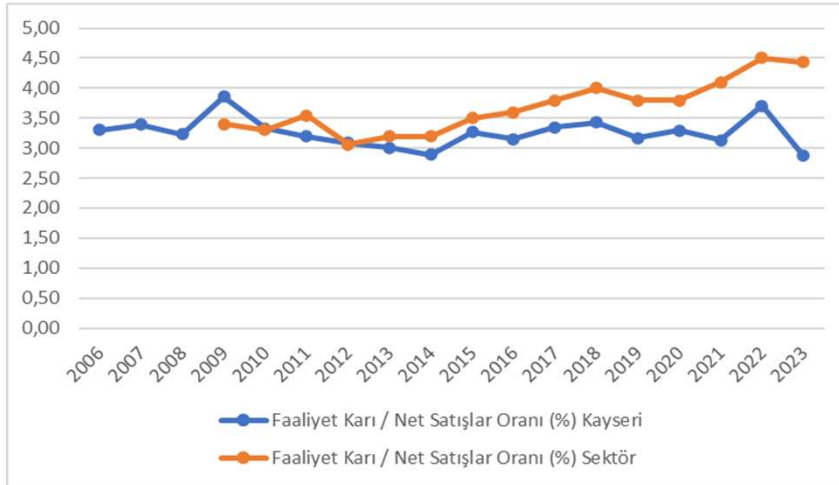
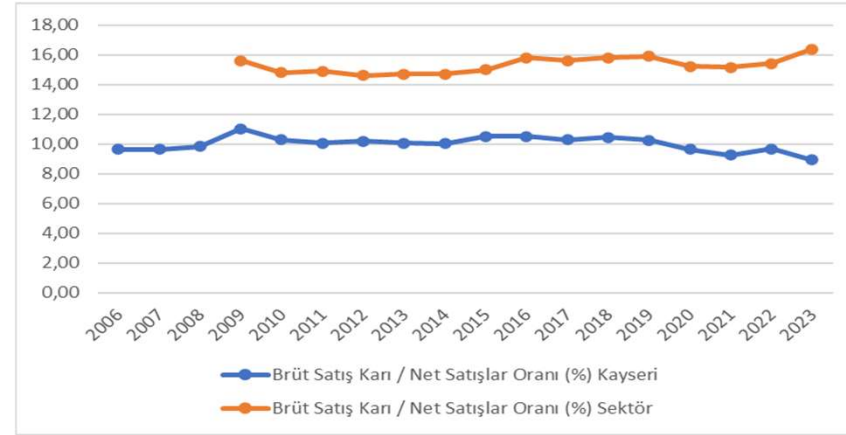
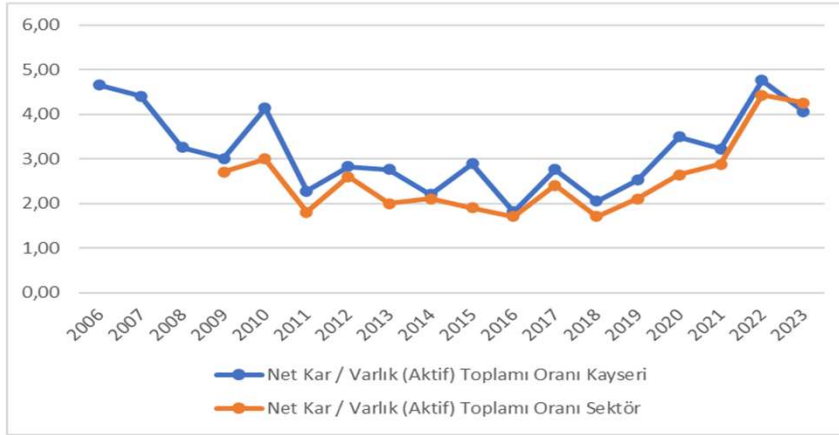
Nakit Dönüş Süresi (Gün)			
Dönem	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- İl)
2006			
2007	72		
2008	84		
2009	89		
2010	87	48	
2011	86	47	-39
2012	94	50	-45
2013	98	52	-47
2014	96	50	-46
2015	103	53	-49
2016	103	55	-48
2017	101	55	-46
2018	98	50	-49
2019	102	51	-51
2020	98	49	-49
2021	90	50	-40
2022	68	40	-28
2023	67	44	-23

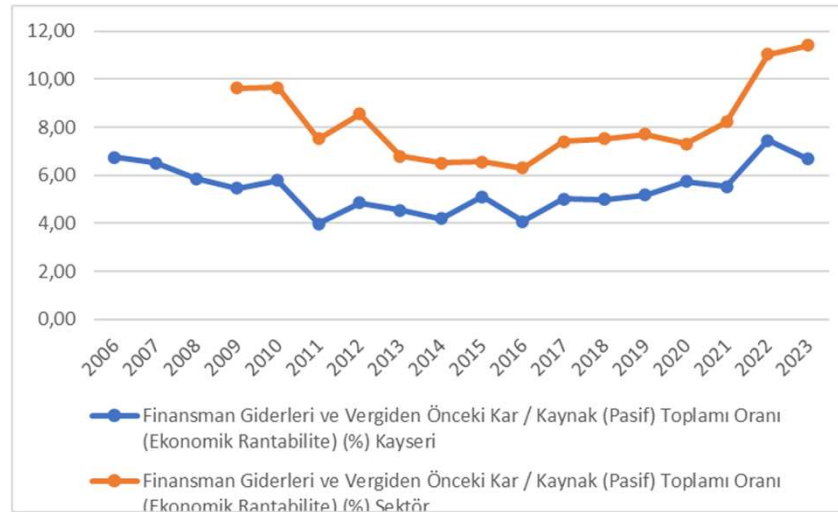
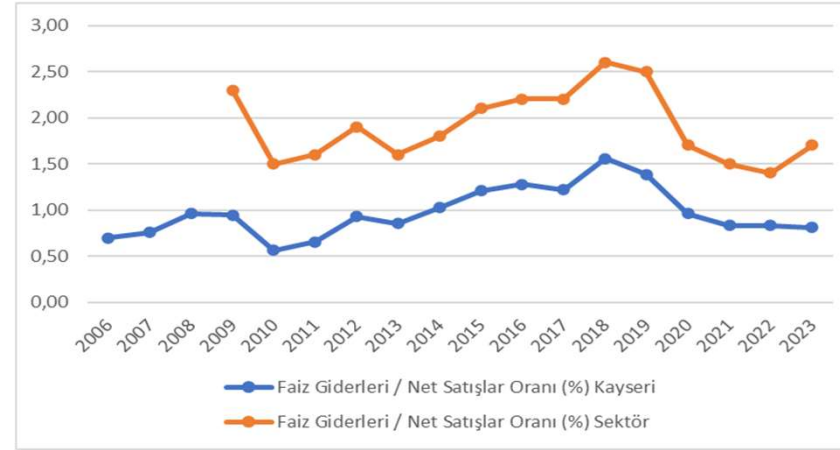
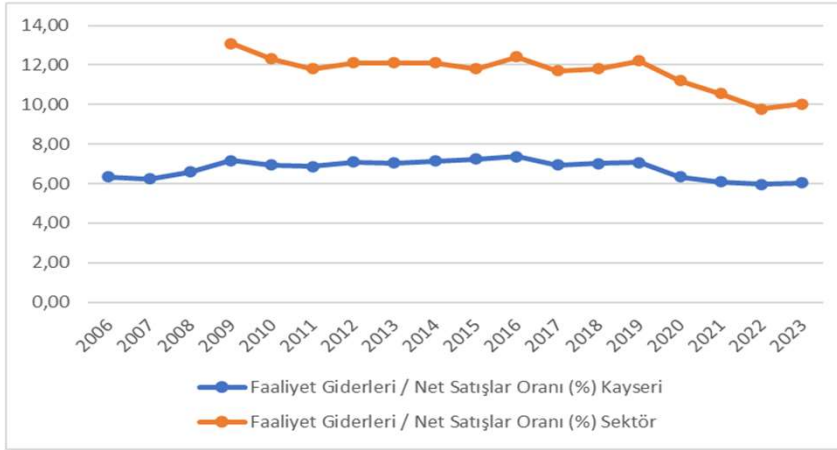
TİCARET SEKTÖRÜ ETKİNLİK ORANLARI-5

TİCARET SEKTÖRÜ KÂRLILIK ORANLARI-1

TİCARET SEKTÖRÜ KÂRLILIK ORANLARI-2

TİCARET SEKTÖRÜ GENEL GÖRÜNÜM

Güçlü Yönler

- **Düşük Finansal Risk:** Sektör, ulusal ortalamadan daha düşük bir kaldıraç oranına ve daha yüksek bir özkaynak oranına sahiptir. Bu durum, firmaların varlıklarını daha çok kendi kaynaklarıyla finanse ettiğini, borç yükünün daha az olduğunu ve ekonomik dalgalanmalara karşı finansal olarak daha dayanıklı olduklarını göstermektedir.
- **Etkin Gider Yönetimi:** Faaliyet Giderleri/Net Satışlar oranının sektör ortalamasının oldukça altında olması, firmaların pazarlama, ar-ge ve genel yönetim giderleri gibi operasyonel maliyetleri kontrol etmede son derece başarılı olduğunu kanıtlamaktadır. Bu, karlılık üzerindeki baskıyı azaltan en önemli rekabet avantajlarından biridir.
- **Düşük Finansman Yükü:** Firmaların hem kısa vadeli hem de toplam borçlanmalarında banka kredilerine sektöre kıyasla daha az bağımlı olmaları ve buna paralel olarak Faiz Giderleri/Net Satışlar oranının düşüklüğü, faiz oranlarındaki artışlara karşı daha korunaklı olduklarını ve karlarının daha az bir kısmını finansman maliyetlerine ayırdıklarını göstermektedir.

Zayıf Yönler (İyileştirme Alanları)

- **Zayıf Likidite Pozisyonu:** Cari oran, asit-test oranı ve nakit oranının analiz dönemi boyunca sektör ortalamasının altında kalması, kısa vadeli borç ödeme kapasitesinde potansiyel bir risk taşıdığına işaret etmektedir. Özellikle stoklara olan yüksek bağımlılık, acil nakit ihtiyacı durumlarında firmaları zor durumda bırakabilir.
- **Düşük Etkinlik Oranları:** Alacak, stok ve borç devir hızının sektör geneline göre düşük, nakit dönüş süresinin uzun olması, sektörün en kritik zayıf yönüdür. Bu durum, ciddi bir nakit akışı problemi yaratmakta, firmaların çalışma sermayesi ihtiyacını artırmakta ve sermaye verimliliğini önemli ölçüde düşürmektedir.
- **Düşük Kar Marjları:** Özellikle brüt satış karı marjının sektör ortalamasının çok altında kalması, temel bir soruna işaret etmektedir. Bu, ya firmaların satın alma maliyetlerinin yüksek olduğunu ya da rekabet nedeniyle fiyatlama güçlerinin zayıf olduğunu göstermektedir. Etkin gider yönetimine rağmen, karlılığın bu ilk aşamasındaki zayıflık, genel performansı olumsuz etkilemektedir.

TİCARET SEKTÖRÜ GENEL GÖRÜNÜM

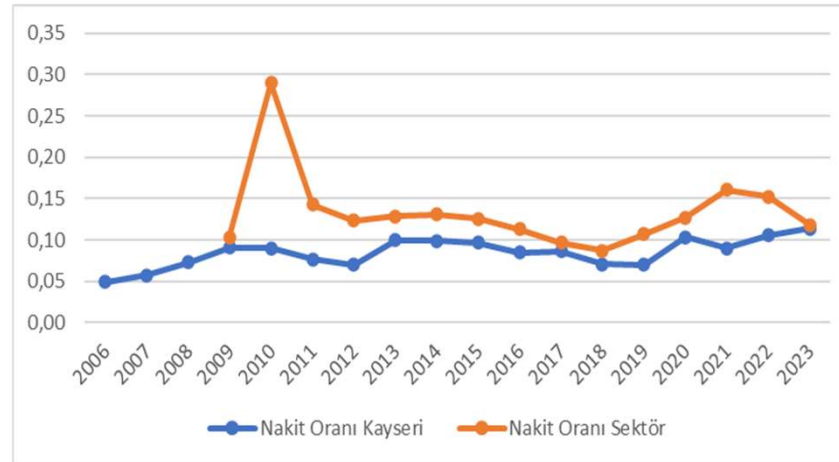
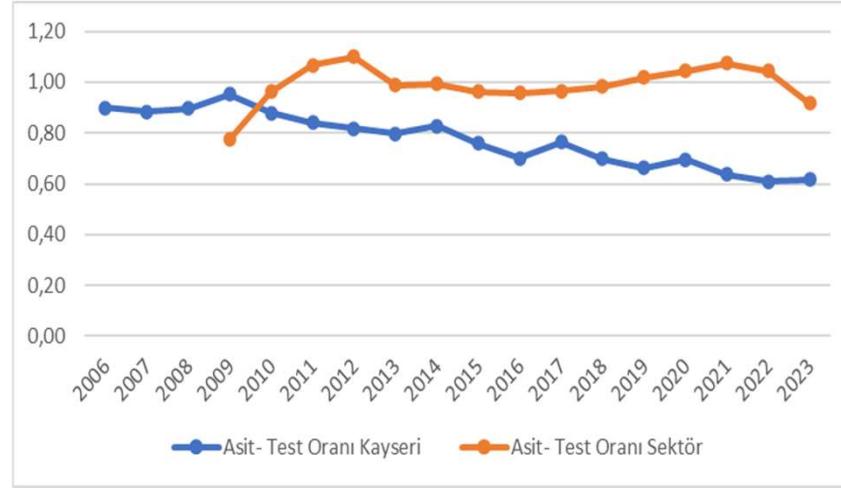
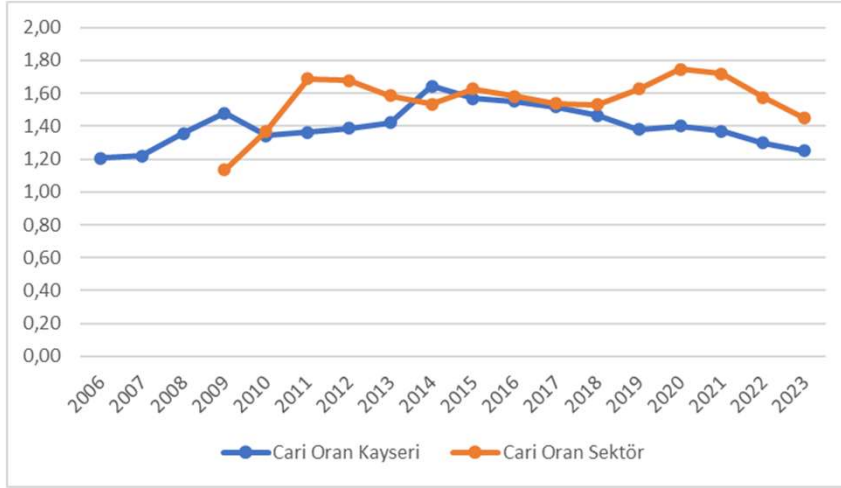
Öneriler

Kayseri ticaret sektörü, finansal açıdan ikili bir yapı sergilemektedir. Bir yanda, düşük borçluluk, güçlü özkaynak yapısı ve etkin gider kontrolü gibi finansal muhafazakarlıktan kaynaklanan önemli **güçlü yönler**e sahiptir. Bu özellikler, sektöre finansal bir dayanıklılık kazandırmaktadır. Diğer yanda ise, zayıf likidite yönetimi, son derece yavaş alacak tahsilatı ve karlılık marjlarındaki düşüklük gibi operasyonel verimsizliklerden kaynaklanan ciddi **zorluklarla** karşı karşıyadır. Bu zayıflıklar, sektörün büyüme ve karlılık potansiyelini sınırlamaktadır.

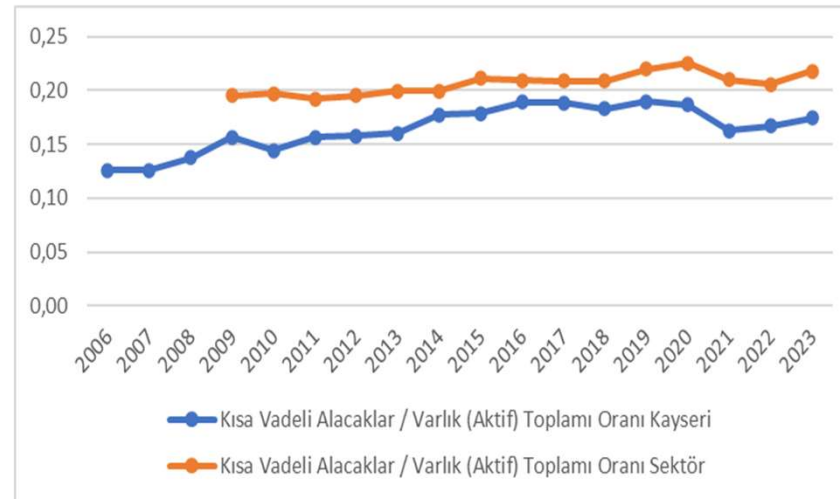
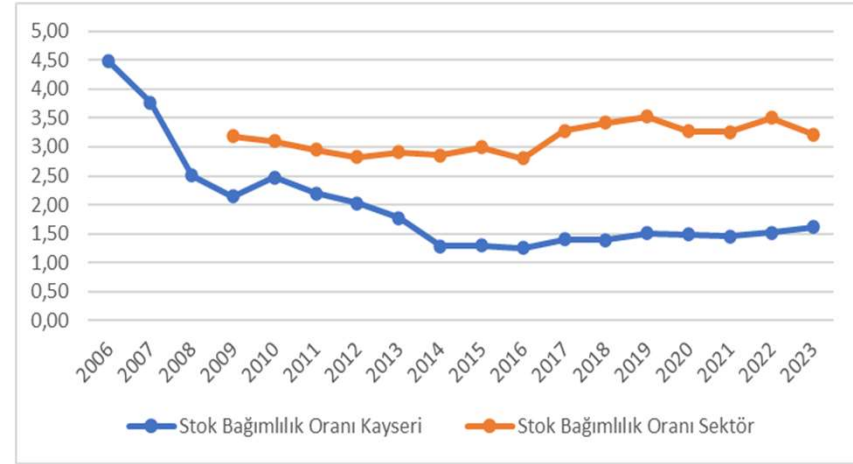
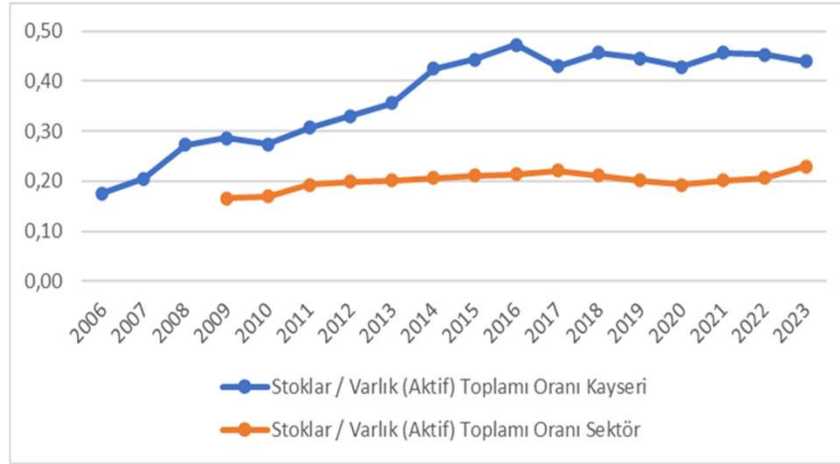
Bu analizden elde edilen bulgular ışığında, Kayseri'deki tipik bir ticaret firmasının finansal sağlığını ve rekabet gücünü artırmak için aşağıdaki stratejik öneriler geliştirilebilir:

- **Etkinlik Oranlarının İyileştirilmesi:** Bu, en acil eylem alanıdır. Müşterilere yönelik kredi ve vade politikaları risk analizlerine dayalı olarak yeniden yapılandırılmalıdır. Gecikmiş alacaklar için proaktif ve sistematik bir tahsilat süreci oluşturulmalı, erken ödemeleri teşvik edecek iskontolar veya geç ödemelere yönelik yaptırımlar gibi mekanizmalar değerlendirilmelidir. Stok yönetiminde de, modern bir envanter yönetim sistemi ve ABC analizi uygulanabilir.
- **Karlılık Marjlarının Artırılması:** Brüt karlılıktaki açığı kapatmak için çift yönlü bir strateji izlenmelidir. Bir yandan, satın alma maliyetlerini düşürmek amacıyla tedarikçilerle daha sıkı pazarlıklar yapılmalı ve toplu alım fırsatları değerlendirilmelidir. Diğer yandan, sadece fiyata dayalı rekabet yerine, katma değeri daha yüksek ürünlere yönelmek veya hizmet kalitesini artırarak fiyatlandırma stratejilerini gözden geçirmek gerekmektedir.
- **Likidite Yönetiminin Güçlendirilmesi:** Çalışma sermayesi yönetimi optimize edilerek atıl duran stokların nakde çevrilmesi hedeflenmelidir. Alacak tahsilat sürelerinin kısaltılması, likiditeyi doğal olarak iyileştirecektir. Ayrıca, olası nakit sıkışıklıklarına karşı ihtiyatlı bir nakit rezervi bulundurmak, şirketin finansal esnekliğini artıracaktır.

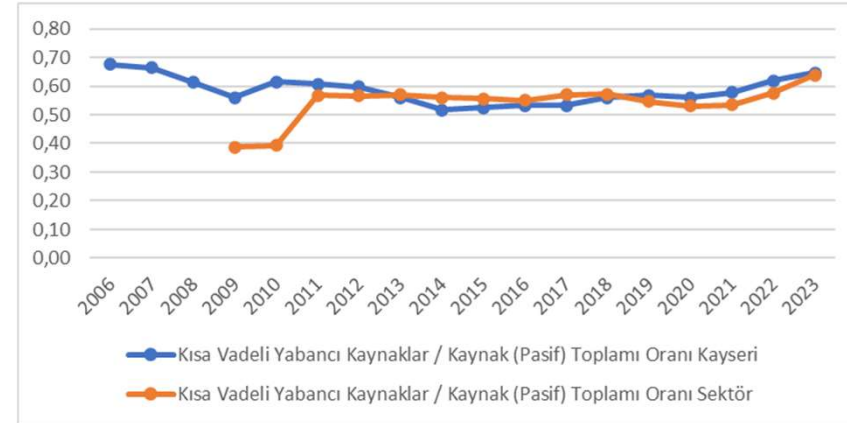
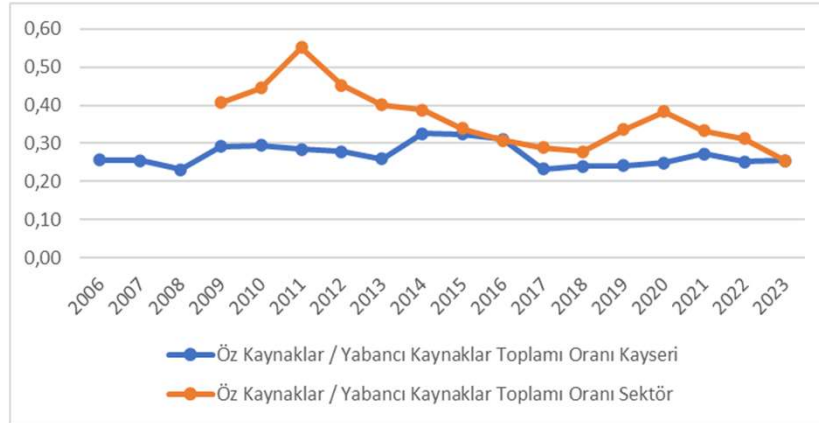
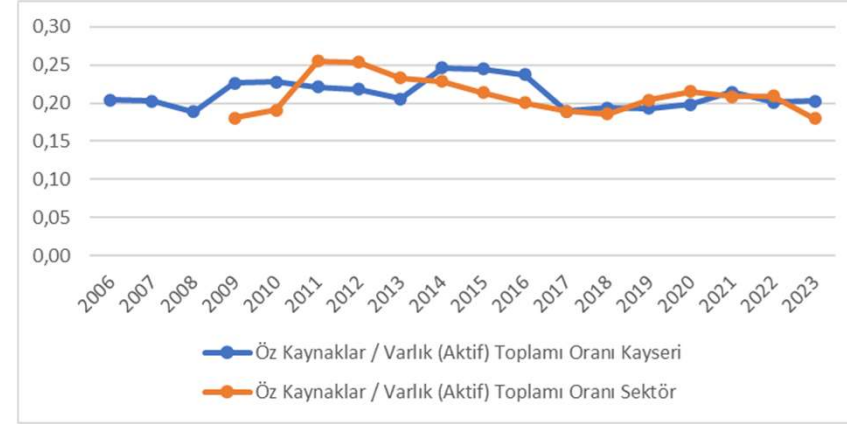
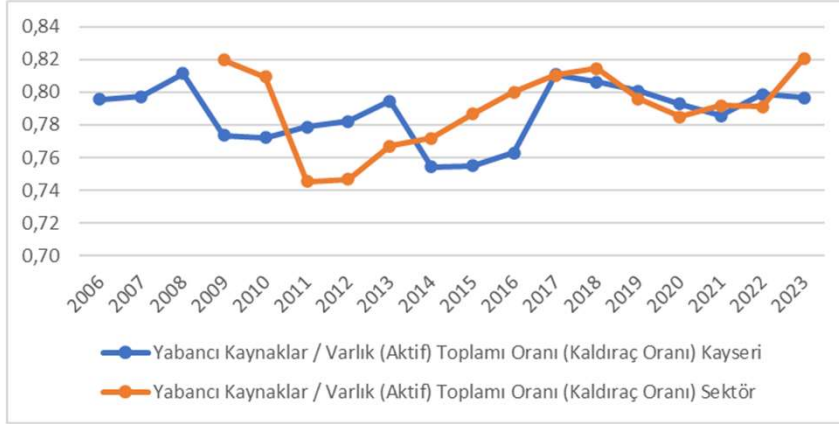
İNŞAAT SEKTÖRÜ LİKİDİTE ORANLARI-1

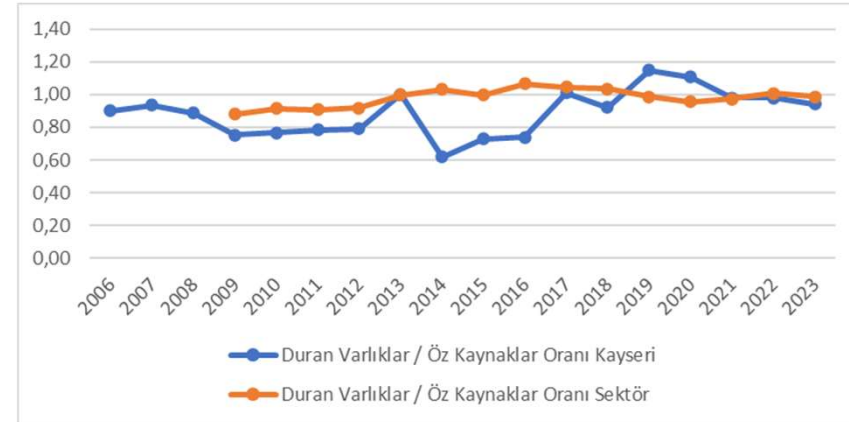
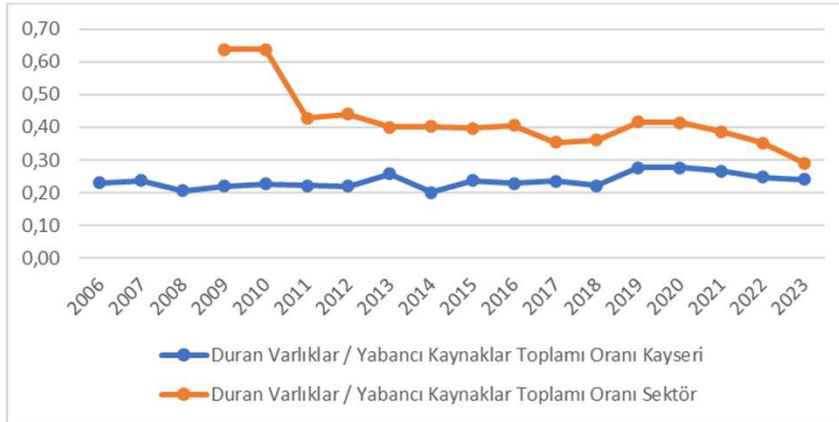
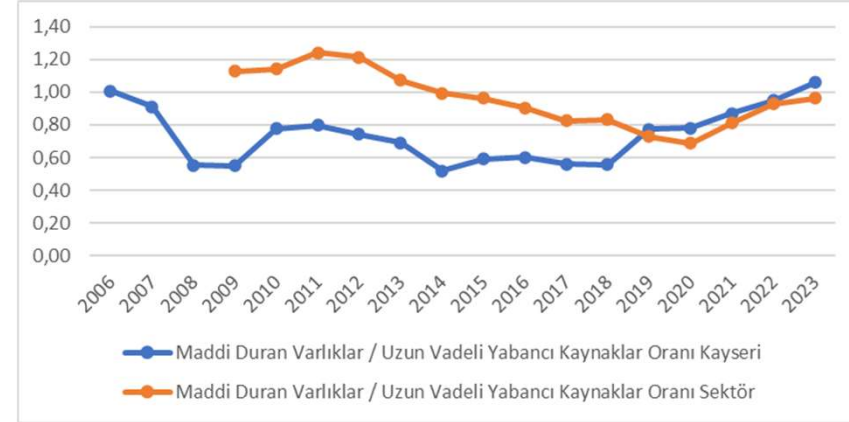
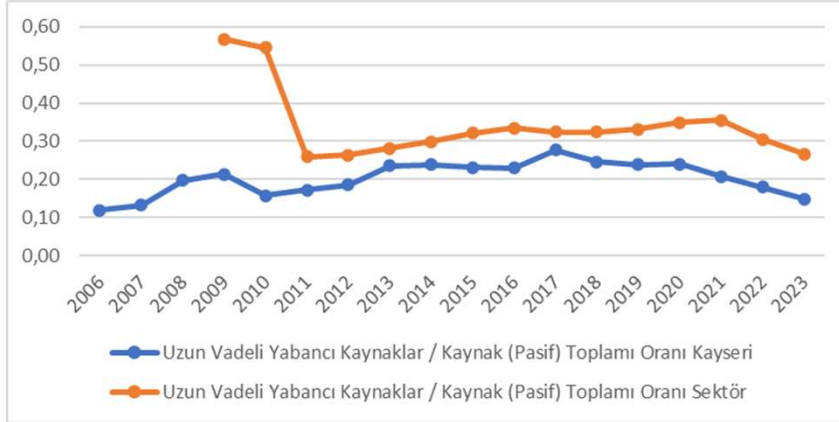
İNŞAAT SEKTÖRÜ LİKİDİTE ORANLARI-2

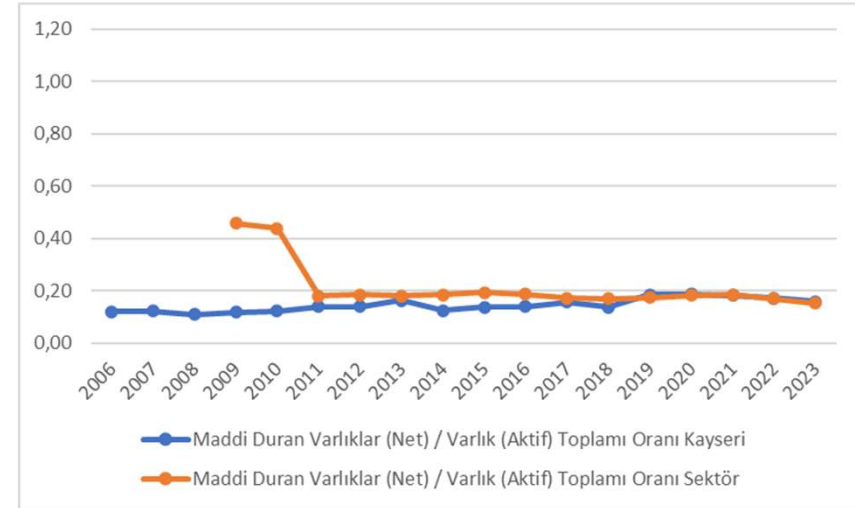
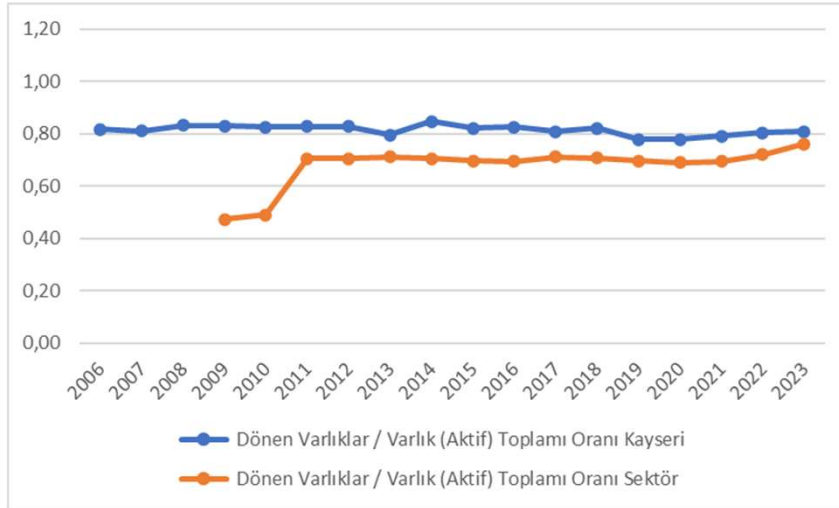
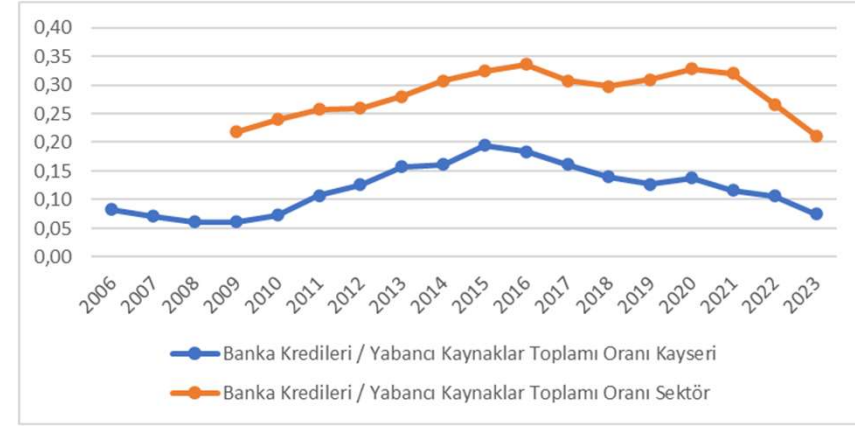
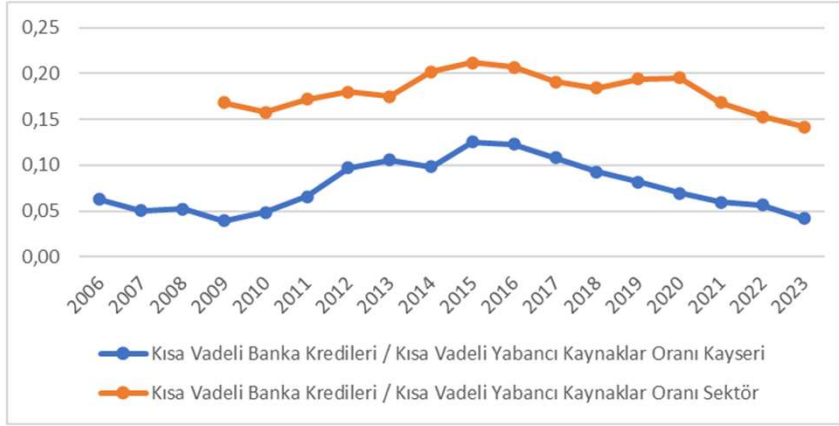
İNŞAAT SEKTÖRÜ FİNANSAL YAPI ORANLARI-1

İNŞAAT SEKTÖRÜ FİNANSAL YAPI ORANLARI-2

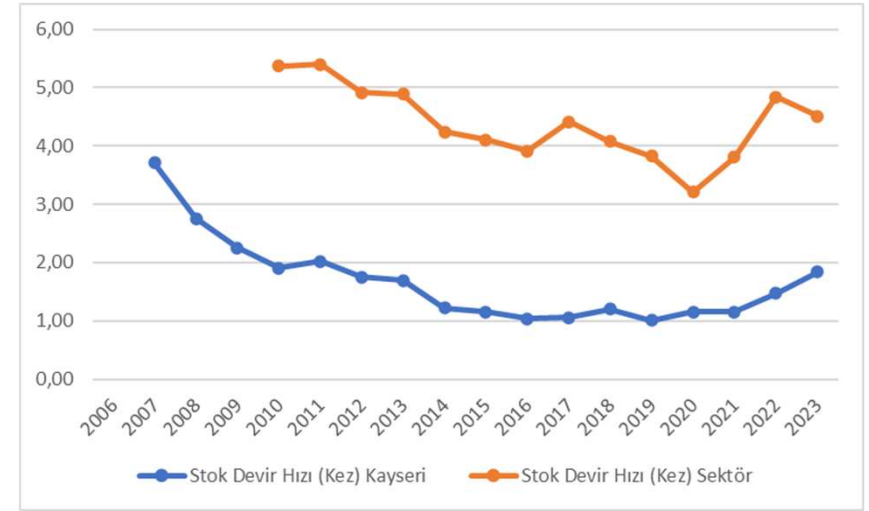

İNŞAAT SEKTÖRÜ FİNANSAL YAPI ORANLARI-3

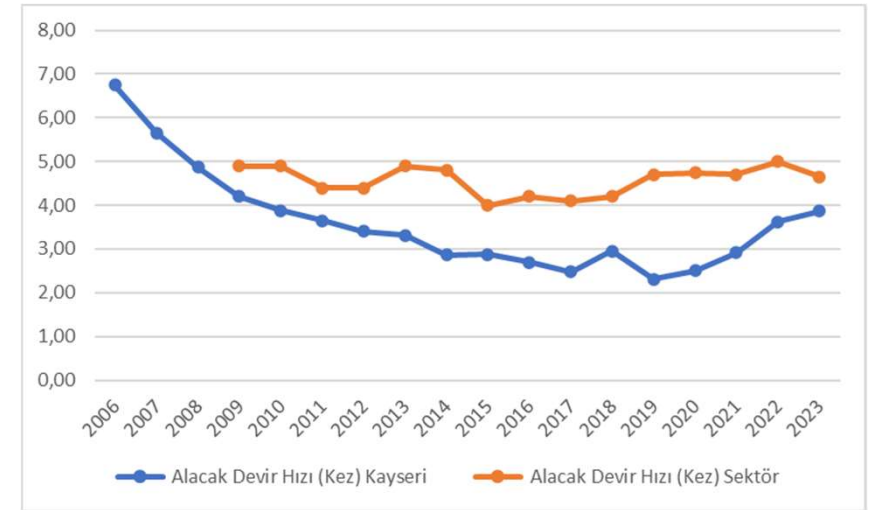
İNŞAAT SEKTÖRÜ ETKİNLİK ORANLARI-1

Dönem	Stok Devir Hızı (Kez)			Stok Devir Süresi Süresi (Gün)		
	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- il)	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- il)
2006						
2007	3,71			98		
2008	2,76			132		
2009	2,25			162		
2010	1,91	5,37	3,46	192	68	-124
2011	2,02	5,40	3,38	181	68	-113
2012	1,75	4,92	3,17	209	74	-134
2013	1,70	4,89	3,19	215	75	-140
2014	1,22	4,24	3,02	298	86	-212
2015	1,16	4,10	2,95	315	89	-226
2016	1,04	3,91	2,87	350	93	-257
2017	1,05	4,41	3,36	346	83	-263
2018	1,20	4,08	2,88	304	89	-214
2019	1,01	3,83	2,83	363	95	-268
2020	1,16	3,21	2,05	315	114	-202
2021	1,15	3,80	2,65	316	96	-220
2022	1,47	4,84	3,37	248	75	-173
2023	1,84	4,52	2,68	199	81	-118

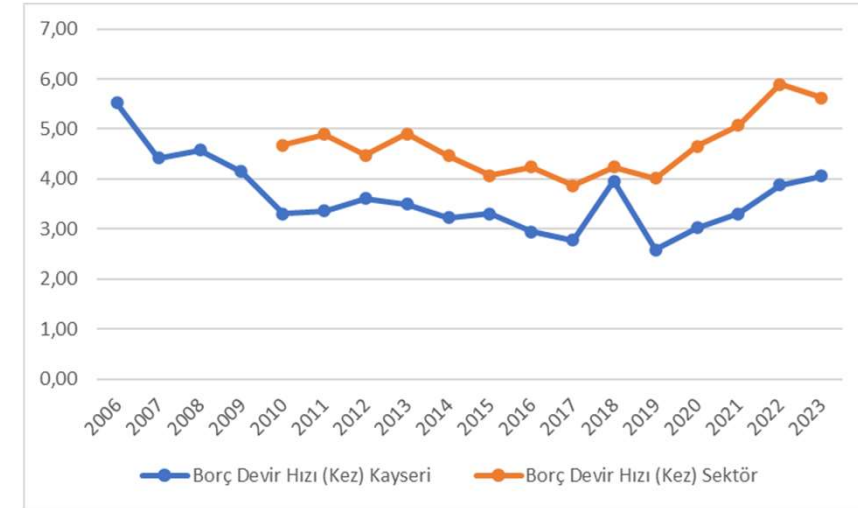
İNŞAAT SEKTÖRÜ ETKİNLİK ORANLARI-2

Alacak Devir Hızı (Kez)				Alacakların Ortalama Tahsil Süresi		
Dönem	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- il)	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- il)
2006	6,75			54		
2007	5,65			65		
2008	4,87			75		
2009	4,20	4,90	0,70	87	74	-12
2010	3,88	4,90	1,02	94	74	-20
2011	3,65	4,40	0,75	100	83	-17
2012	3,41	4,40	0,99	107	83	-24
2013	3,31	4,90	1,59	110	74	-36
2014	2,87	4,80	1,93	127	76	-51
2015	2,88	4,00	1,12	127	91	-35
2016	2,69	4,20	1,51	136	87	-49
2017	2,48	4,10	1,62	147	89	-58
2018	2,95	4,20	1,25	124	87	-37
2019	2,31	4,70	2,39	158	78	-80
2020	2,50	4,74	2,23	146	77	-69
2021	2,91	4,70	1,79	125	78	-48
2022	3,62	5,00	1,38	101	73	-28
2023	3,86	4,66	0,79	94	78	-16

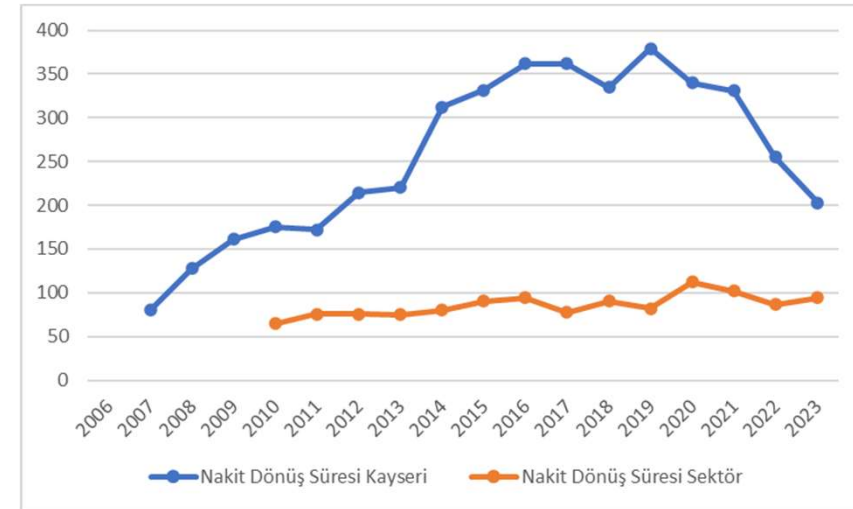
İNŞAAT SEKTÖRÜ ETKİNLİK ORANLARI-3

Borç Devir Hızı (Kez)				Ortalama Borç Ödeme Süresi (Gün)		
Dönem	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör-ii)	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör-ii)
2006	5,53			66		
2007	4,42			83		
2008	4,58			80		
2009	4,15			88		
2010	3,31	4,68	1,37	110	78	-32
2011	3,36	4,89	1,53	109	75	-34
2012	3,61	4,48	0,87	101	81	-20
2013	3,49	4,90	1,41	105	74	-30
2014	3,22	4,47	1,24	113	82	-32
2015	3,30	4,07	0,77	111	90	-21
2016	2,95	4,24	1,29	124	86	-38
2017	2,77	3,86	1,09	132	94	-37
2018	3,95	4,24	0,29	92	86	-6
2019	2,58	4,02	1,43	141	91	-50
2020	3,02	4,66	1,64	121	78	-43
2021	3,30	5,07	1,77	111	72	-39
2022	3,88	5,90	2,02	94	62	-32
2023	4,06	5,63	1,57	90	65	-25

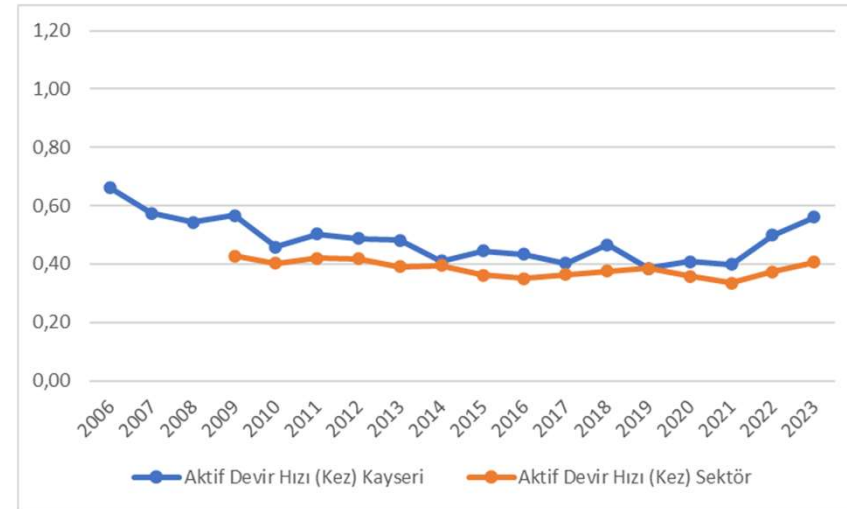
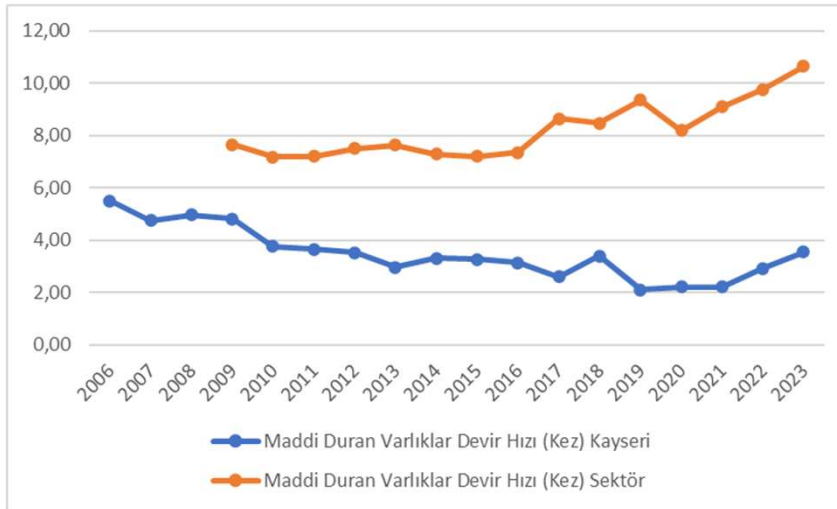
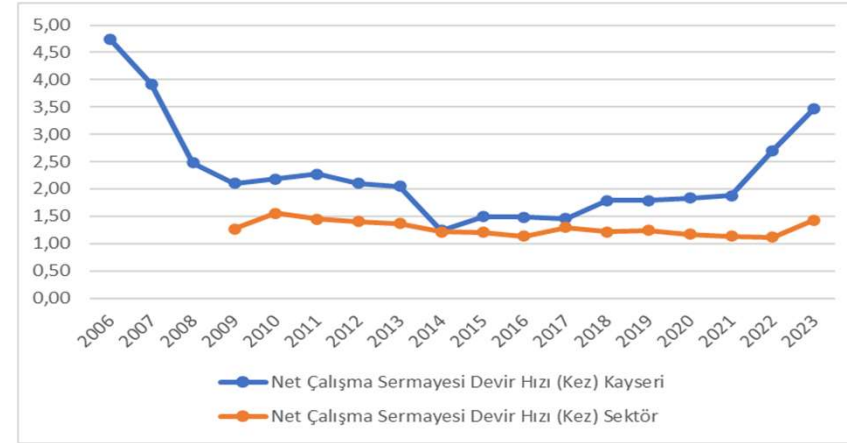
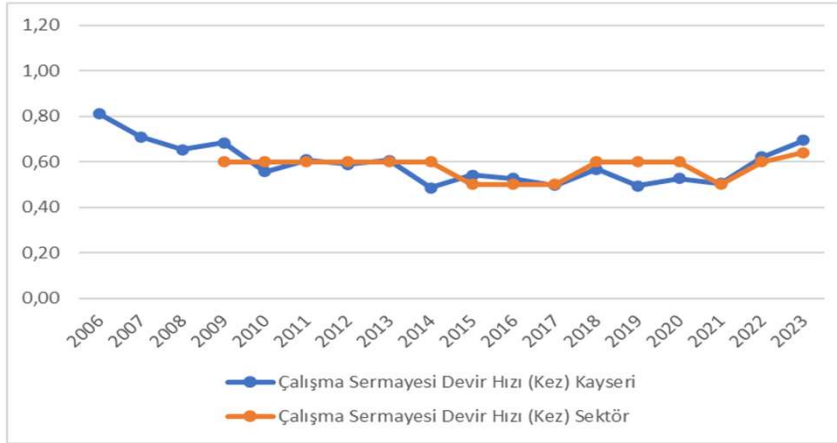

İNŞAAT SEKTÖRÜ ETKİNLİK ORANLARI-4

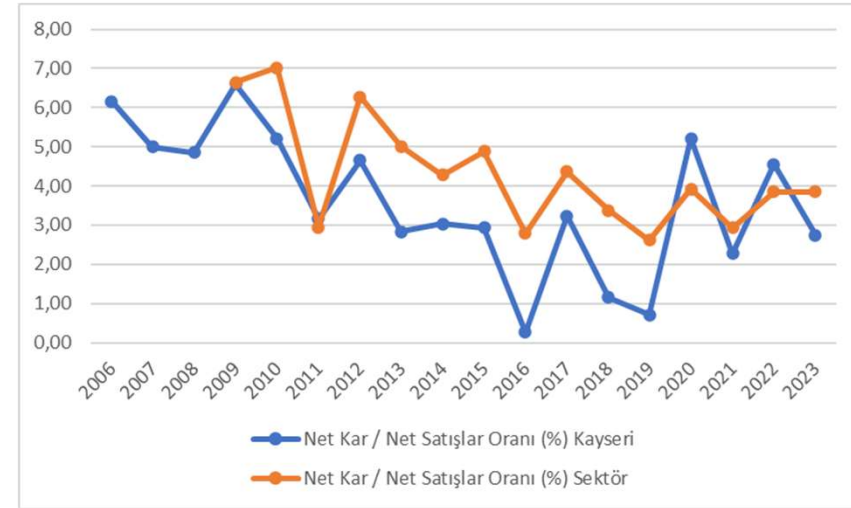
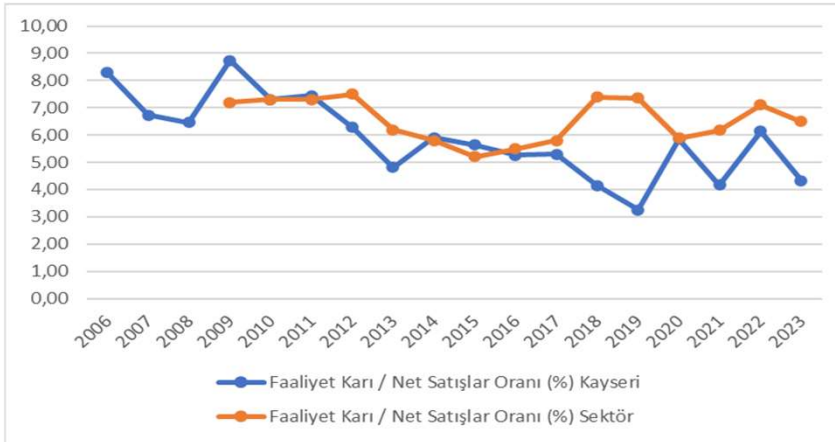
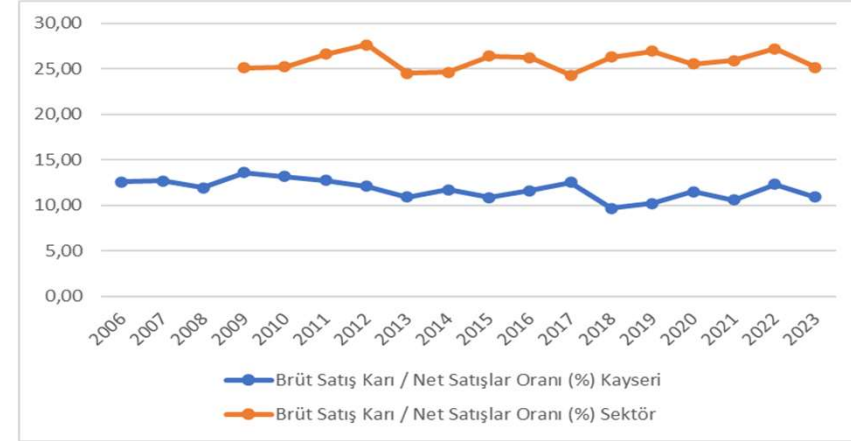
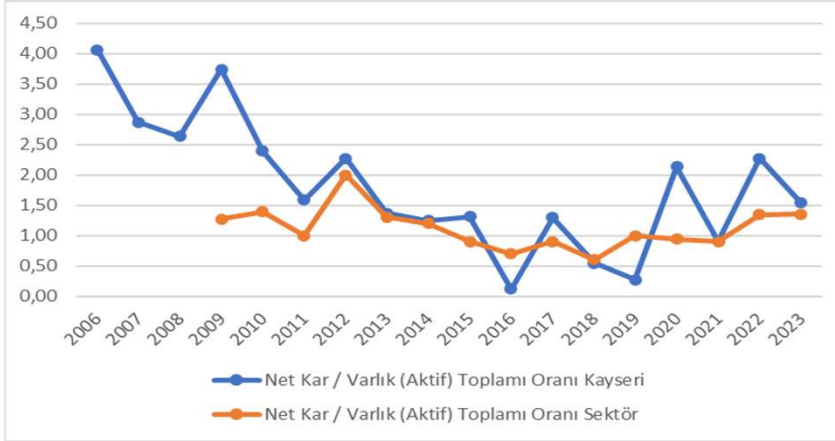
Nakit Dönüş Süresi			
Dönem	Kayseri	Sektör	Fark (Sektör- İl)
2006			
2007	80		
2008	127		
2009	161		
2010	175	64	-111
2011	172	76	-96
2012	214	76	-139
2013	221	75	-146
2014	313	80	-232
2015	331	90	-241
2016	362	94	-268
2017	362	77	-285
2018	335	90	-245
2019	379	82	-297
2020	340	113	-228
2021	331	102	-229
2022	255	87	-168
2023	203	94	-109

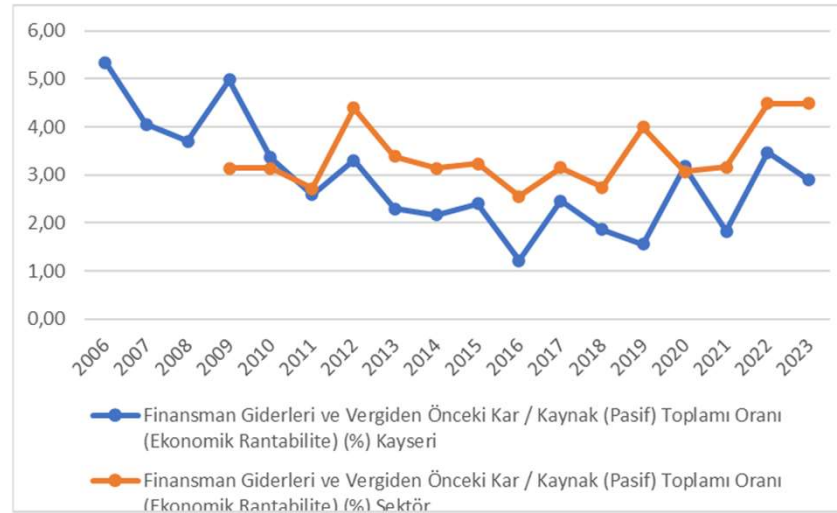
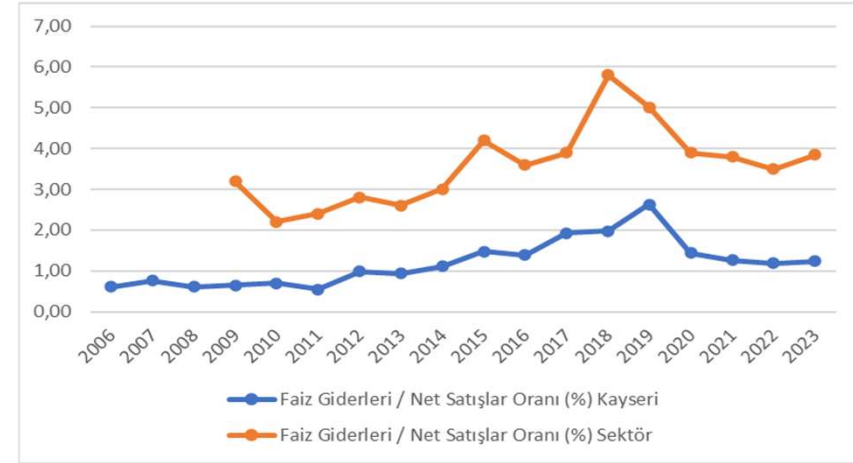
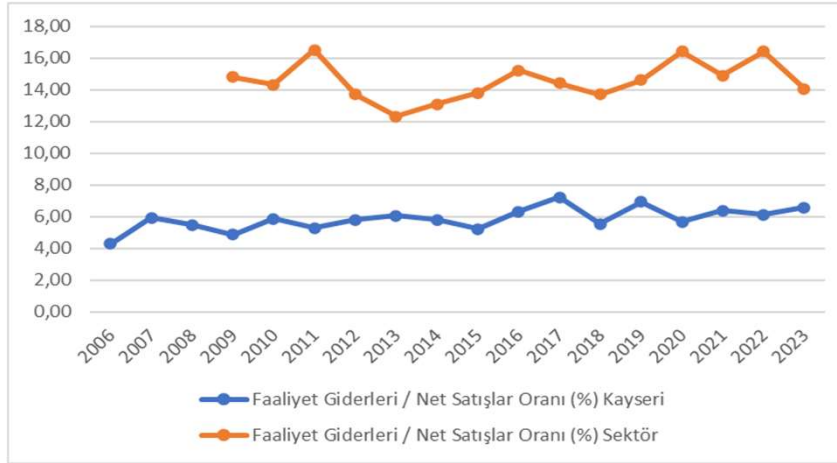
İNŞAAT SEKTÖRÜ ETKİNLİK ORANLARI-5

İNŞAAT SEKTÖRÜ KÂRLILIK ORANLARI-1

İNŞAAT SEKTÖRÜ KÂRLILIK ORANLARI-2

İNŞAAT SEKTÖRÜ GENEL GÖRÜNÜM

Güçlü Yönler

- **Düşük Banka Kredisi Oranları ve Düşük Faiz Yükü:** Sektördeki firmalar, finansman için banka kredilerine sektör ortalamasının çok altında bir oranda başvurmaktadır. Bu durum, onları faiz oranı dalgalanmalarına karşı daha dirençli kılmakta ve satış gelirlerinin daha küçük bir kısmının finansman giderlerine ayrılmasını sağlamaktadır. Bu, net karlılığı destekleyen önemli bir unsurdur.
- **Etkin Faaliyet Gideri Yönetimi:** Kayseri firmaları, satış, pazarlama ve genel yönetim giderlerini kontrol etme konusunda sektör geneline göre iyi bir performans sergilemektedir. Bu maliyet disiplini, zayıf brüt kar marjlarını telafi ederek faaliyet karlılığını sektör seviyelerine yaklaştıran en kritik faktördür.

Zayıf Yönler (İyileştirme Alanları)

- **Çok Düşük Brüt Kar Marjı:** Satılan malın maliyetinin (inşaat maliyeti) yüksekliği veya satış fiyatlarının düşüklüğü nedeniyle brüt karlılık, sektör ortalamasının yarısından daha azdır. Bu, karlılığın temelindeki en önemli zayıflıktır.
- **Kritik Derecede Yüksek Stok Seviyeleri ve Düşük Stok Devir Hızı:** Sektörün en acil ve yapısal sorunudur. Stokların satılma süresi sektör ortalamasının 3-4 katına ulaşmakta, bu da sermayenin verimsiz bir şekilde atıl kalmasına yol açmaktadır.
- **Uzun Nakit Dönüş Süreleri:** Stokların yavaş satılması ve alacakların geç tahsil edilmesi, firmaların paralarını operasyonlarına yatırdıktan sonra geri alabilmeleri için bir yıldan fazla beklemlerine neden olmaktadır. Bu durum, oldukça fazla bir çalışma sermayesi ihtiyacı doğurmakta ve sürekli finansman baskısı yaratmaktadır.
- **Zayıf Likidite Pozisyonu:** Uzun nakit dönüş süresinin doğal bir sonucu olarak, cari oran ve asit-test oranı sektör ortalamasının altında seyretmekte ve firmaların kısa vadeli borç ödeme kapasitelerinin zayıf olduğunu göstermektedir. Nakit pozisyonları oldukça kırılgandır.
- **Yüksek Ticari Borç Bağımlılığı:** Firmalar, varlıklarının %80'ini borçla finanse etmektedir. Bu borcun büyük kısmı, kısa vadeli banka kredileri ve tedarikçilere olan ticari borçlardan oluşmaktadır. Bu durum, firmaları tedarikçi ilişkilerindeki bozulmalara karşı hassas hale getirmektedir.

İNŞAAT SEKTÖRÜ GENEL GÖRÜNÜM

Yapılan kapsamlı oran analizi, Kayseri inşaat sektörünün finansal profilinin birbiriyle ilişkili bir dizi yapısal sorunla karşı karşıya olduğunu ortaya koymaktadır. Analizin merkezinde, sektörü zehirleyen bir stok yönetimi krizi yer almaktadır. Bu temel sorun, domino etkisiyle likiditeyi tüketmekte, nakit akışını felç etmekte ve nihayetinde karlılığı eritmektedir. Sektör, banka kredilerine olan düşük bağımlılık gibi bazı muhafazakar finansman alışkanlıklarına sahip olsa da, bu durum operasyonel verimsizliklerin yarattığı tahribatı önlemeye yetmemektedir.

ÖNERİLER

- 1. Stok Yönetiminin İyileştirilmesi:** Aşırı yüksek stok seviyeleri ve uzun stok devir süresi, sektörün en temel sorunudur. Bu sorunu aşmak için, projelere başlamadan önce daha detaylı pazar araştırması yapılması, talebe uygun konut tipleri üretilmesi ve stokları eritmek için etkin pazarlama ve satış kampanyaları düzenlenmesi kritik öneme sahiptir.
- 2. Nakit Akışı ve Alacak Yönetiminin Güçlendirilmesi:** Uzun nakit dönüş sürelerini kısaltmak, firmaların finansal sağlığı için çok önemlidir. Alacak tahsilat süreçleri daha profesyonel bir şekilde yönetilmeli, vadesi geçmiş alacaklar için proaktif takip mekanizmaları kurulmalı ve borç ödeme vadeleri, alacak tahsilat vadeleri ile daha uyumlu hale getirilmelidir.
- 3. Maliyet Kontrolü ve Fiyatlandırma Stratejileri:** Sektörün oldukça altındaki brüt kar marjını artırmak için maliyet analizleri detaylı bir şekilde yapılmalıdır. Malzeme tedarikinde daha avantajlı anlaşmalar aranmalı, inşaat süreçlerinde verimliliği artıracak teknolojiler ve yöntemler değerlendirilmelidir. Aynı zamanda, üretilen konutların kalitesini ve katma değerini artırarak daha iyi fiyatlarla satılmasını sağlayacak stratejiler geliştirilmelidir.
- 4. Finansman Yapısının Çeşitlendirilmesi:** Banka kredilerine düşük bağımlılık olumlu olsa da, bu durum firmaları tamamen ticari borçlara bağımlı kılmaktadır. Özellikle uzun vadeli yatırımların finansmanı için, uygun koşullu uzun vadeli krediler veya alternatif finansman kaynakları (örneğin proje finansmanı) araştırılarak borç vadesinin uzatılması ve finansal esnekliğin artırılması hedeflenmelidir.

MÜSİAD
KAYSERİ

www.kase.erciyes.edu.tr